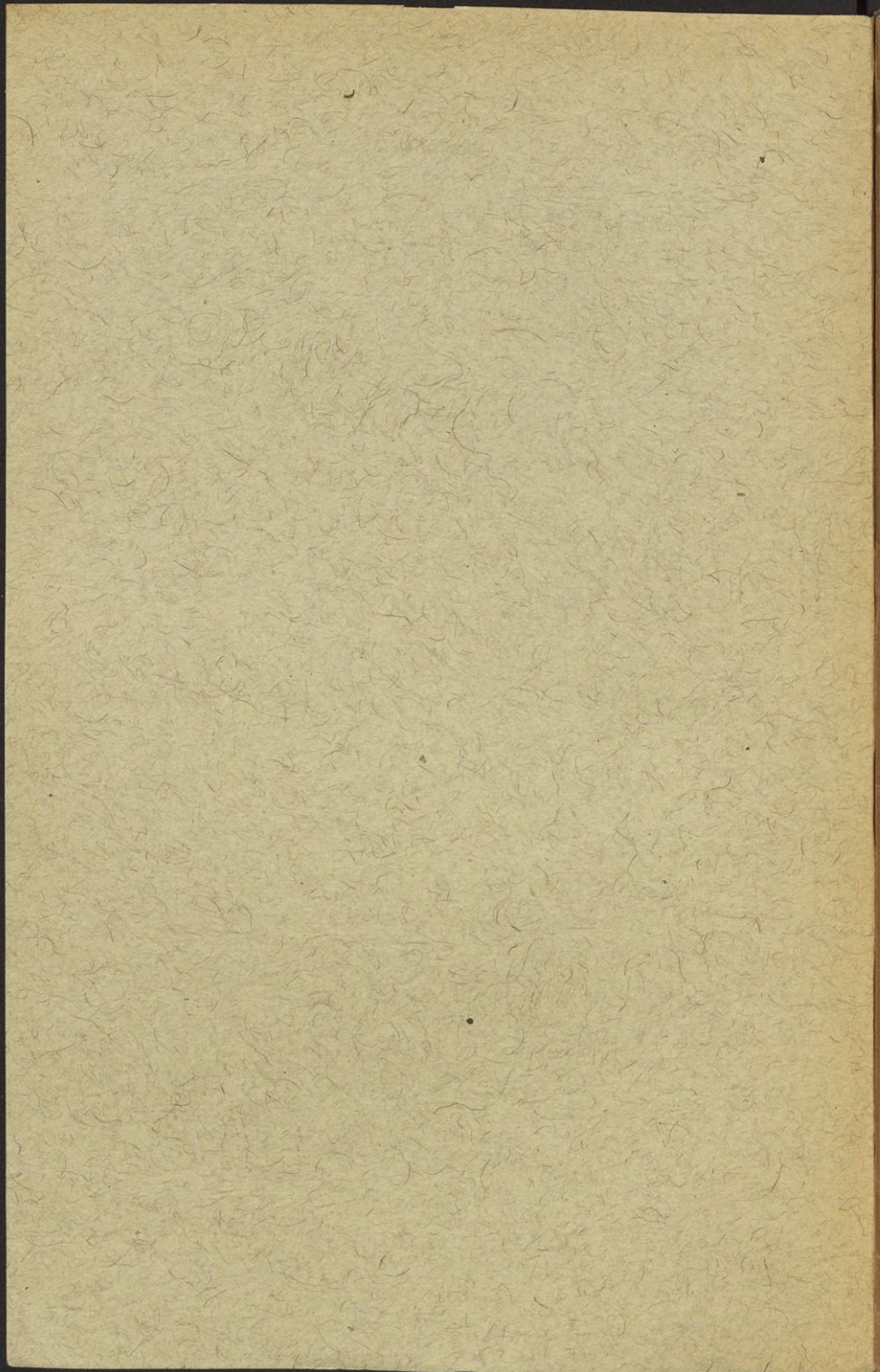

133625

~~No 1584~~

228
—
Cc

slg 33.

g. Jos. Staredu prijatelj i kol
Valjueg

Novoslovenski komparativ prema staroslovenskomu glede na formaciju.

OD

M. VALJAVCA.

133852

(Preštampano iz XXXV. knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.)

U ZAGREBU 1876.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

slg 33.

133625

Novoslovenski konjarski inženjerski inštitut
vseučeljski študijski inštitut za veterinarstvo

133625

Q 1439/1955

U. VABERU 1955

U XXVI. knjizi Rada jugosl. akad. priopćena je razprava g. Daničića s naslovom: prilog za istoriju komparativa u hrvatskom ili srpskom jeziku, kojom pokazuje, kako je od komparativa, kakav je u staroj slovenštini, postao takav, kakav rabi sada jeziku hrvatskomu, a razprava se završuje riečmi: nije se bolje sačuvao komparativ ni u ostalijeh Slovena.

Ove zadnje rieči potakoše me, da počmem razmišljati o komparativu u novoj slovenštini, kako se ima prema komparativu u staroj slovenštini.

U tu svrhu podielio sam novu slovenštinu na tri razrječja, koja po zemlji, u kojoj je koje osobito u porabi, nazivam kranjsko, ugarsko i hrvatsko, brojeći s Miklošićem kajkavštinu k slovenštini. Za kranjsku slovenštinu rabili su mi izvori počam od god. 1584 do 1847; za ugarsku imao sam malo izvora a to samo iz novije doba, ali ipak ne preko 1848, a za hrvatsku upotriebio sam knjige od god. 1734 do 1834, jer se starijih dočepati nisam mogao. Ali sam uvjeren, da rezultat ne bi bio drugčiji nego li jeste, a da sam se i starijimi knjigami služio.

Tvorca kojom se u staroj slovenštini gradi komparativ, glasi se ijъs prema staroindskomu slabomu obliku ijas. Ali se i od jače tvorke ijāns dade izvesti ijъs: an se slieva na а. (ѧ) a to se slabi na ѣ, kao je сѣ oslabljeno od сѧ, dakl ijāns, ijas, ijъs. Ova tvorca valja samo li za sing. nom. masc. i neutr., u ostalih se padežih širi dodanim nastavkom jъ: ijъsjъ.

Tvorka stupa adjektivu na osnovu na dva načina: a) osnovi se završetak *z odhiće*, b) osnovi se završetak *z ne odhiće*.

Prvi način.

Osnovi se krajnje *z odhiće*.

I. Sing. nom. masc.

U tom padežu prima tvorka *ijz* — ne zna se jošte od kle, za što i kako — spređa j, glasi se dakle *jijz*, a ono j djeluje na prednji suglas kao prejerovani vokali. Ovakova tvorka stupa adjektivu na osnovu, kad se ovoj odhiti krajnje *z*. Po što u staroj slovenštini suglas na kraju rieči stajati ne može, stoga odpada tvorci krajnje *s* a iza toga odpada i *z*, jer stoji iza j. Tako biva, recimo od *hudz* oblik *huždij* preko *hud + jijz*, *huždijz*, *huždijz* itd.

Po što ima u novoj slovenštini komparativ samo li složenu deklinaciju, ozirati se valja na složene oblike.

Staroslovenski završetak sing. nom. masc. po složenoj deklinaciji m, to je iji, steže se u novoj slovenštini na i i na ji. Pred tim završetkom omekšava se suglas po pravilu, samo se l gdjegdje ne omekšuje.

U kranjskoj slovenštini.

bliži, bližji, guts. 197.

bolji, vrt. 39 to je nar bolji opek, 130 kaj si boš neki s tem bolji? met. 91; lev. 28; po zanemarenom i na kraju zanemara se i omekšavanje: bol ili boll, gol. 74 taisti pajn ne more boll biti, 108 misli de je nar ta boll mitel če . . itd.

čišči, lev. 28.

dalji, met. 91; lev. 29; guts. 169 deli.

dolži, dolžji, lev. 29.

draži, dražji, met. 90.

glaji, met. 90. lev. 28.

globoči, globočji, met. 91. lev. 28.

gorji (za positiv brhek stattlich), met. 91. lev. 28.

grji, met. 90.

huji, vrt. 90. nar huji strup zamore kot zdravilo služiti, 126. ne bodi huji od živine; met. 90.

krači, kračji, met. 91. lev. 28.

laži, lažji, lev. 28; loži, ložji, vrt. 32. ki (vodenogaz) je 14 krat ložji od kislogaza; met. 91.

manji, met. 91. lev. 29.

meči, mečji, (i *meši, mešji*), met. 91. lev. 28.

mlaji, met. 90.

niži, nižji, met. 91.

ôži, ôžji, met. 91. gut. 200. pod nieder.

raji, vrt. 108. kmet raji izgleda posnemuje, 111. poklada j (živini) raji tri krat; met. 90.

rêji, met. 91.

slaji, met. 91.

širji, met. 91. lev. 28.

teži, težji, vrt. 63. prasec tolstejši in težji prihaja, 24. zrak je na tleh zemlje nar gostejši in težji, 20. 25; met. 91. lev. 28.

tanjji, (tenji) met. 91. lev. 28.

trjji, met. 90.

veči, večji, gol. 33. če očeš, de bo pajn veči; zal. 345. včēb je grēh; vrt. 31. oginj še veči prihaja; preš. 183. kako je vstvaril vse nas bog nar veči; met. 91. lev. 28.

viši, višji, dalm. mos. I. 14. zahvalen bodi ta ner viši bug;

visoči, visočji, met. 91. lev. 28.

Osim navedenih upotrebljuju se i drugi po tom načinu gragjeni komparativi. Tako se govore po mojem znanju i ovi: *blaži, blažji*; *brži, bržji*; *gôšči*; *pušči*; *tiši, tišji*; *tolšči*.

U *ugarskoj* slovenštini kao da ne ima toga oblika. Meni je poznat jedini komparativ *raji* a i taj samo okrnjen bez krajnjega i: raj, koji oblik dolazi i za plur. šerf. 452 jel daryje potrebnim no pomaga bliznemi raj no gostej? predg. mala deca je raj rdečemi jaboki, oreji, kak pa srebrni, zlati; predg. raj je vu jasli' med marhov jouko, raj je mras trpo, raj je bejžo vu Aegyptum od proganjačov, raj je bio podložen 30 lejt starišom; predg. raj ščejo n(ebeski) orsag zgibiti kak pa blago tatinsko; küzm. 277 slüžili so stvo-renjej raj liki stvoriteli; šerf. 89 se osramotiti pred lydmi nečejo, no si raj življenje vzemejo.

U *hrvatskoj* slovenštini, koliko je meni znano, sing. nom. masc. u tom obliku ne dolazi, ali da bi se mogao čuti, svjedoče neutra toga padeža, koja su niže zabilježena i oblici drugih padeža načinjeni neorgansko po nerazširenoj tvorci.

II. Sing. nom. neutr.

U tom se padežu tvorka ijъs preko њъs slabi na jъs. Po što neutru mjesto њ pripada nastavak o, koje se iza j mienja na e, to se tvorka jъs, po što joj je krajnje s odpalo, glasi *je*, a j djeluje,

kao u masc. ono, na prednji suglas. Tako biva hužde od hudъ preko hud + ijъs, hud + њjъs, hud + jъs, huždъs, huždъ, huždo, itd.

Staroslovenski završetak *sing. nom. neutr. složene deklinacije jeje* steže se u novoj slovenštini na je : huje prema huždeje, gorje prema gorjeje (ropиe), itd.

Ovdje će se uz nom. navoditi i acc. i adjektiv u adverbijalnom značenju.

a) u kranjskoj slovenštini:

α) u potpunom obliku.

bliže, dalm. mos. I. 33 dekle so s svojimi otroki bliže stopile; vrt. 130 ako bi bolezen bliže bila; guts. 197.

bolje, zal. 13 bog vse tako obъrne kakor je nar bolje; vrt. 58 ali bi ne bilo bolje za ohranjenje zdravja poskrbeti? — bez omekšanoga l: *bole*, kast. 79 de po poti božyh zapuvidi s tem bolé potoke, 88 karsčeniki suetejši, bolé aifrik inu andohtliviši so bily. — Po izgovaranju o kao u u njekih mjestih Kranjske i po prestavi j iza l pred njega: *bujle*, dalm. gmpr. 37 nikar veliku bujle je Sebu šlu, mark. 9 temu bi bujle bilu de bi v morje vržen bil itd.; kast. 109 ti nar bujle vejš; zanemarivši omekšavanje *bule*, dalm. gmpr. 16 letu tudi hudiči vejdo inu verujo inu veliku bule kakor mnogoteri karsčenik. cruc. 507 kateri ym ner bujle dopade. — Po zanemarivanju omekšavanja i po izpadu slova o: *ble*. Taj oblik služi samo li adverbijalno za oznaku komparativa koje god rieči = magis, mehr, ner ble, maxime, am meisten, cruc. 25 ta kateriga ner ble lubi, je ner svetěši, cruc. 62 spet jo še ble oklofeta, cruc. 224 je še ble g. bogu dopadla, cruc. 522 ogin vmej elementi je ner ble tenak, cruc. 523 vener jest ble resničnu se bom podstopil reči; gol. 23 strdene kapce so veliku ble belle, gol. 25 se tudi na šrokost ble restegne, gol. 28 trdi les drži ble mraz . . slama je ner ble za to, gol. 89 njih život je ble tenik inu suh, gol. 90 te site pa so ble urne itd.

brže, dalm. gmpr. 41 de se od vsakiga tem brže mogo najti, fil. 9 jest sem pak njega tem brže poslal; job. 7. itd. vrt. IV. nar brže ne ve, kaj je črtalo, vrt. 24 nar brže je nima nobene meje (zrak), vrt. 26 nar brže je je (vode) več v podnebnim zraku kot na zemlji, vrt. 35 nar brže je mende še tudi marsiktera sol kemikarjem neznana, vrt. 30 torej brže stare ljūdi zebe itd.

češče od čest (чѣстъ) trub. kod Miklošića gramm. II. 323; dalm. kor. II. 11 jest sem češče v ječah bil; gut. 207 pod oft: öfters češe, öftest najčeše.

dalje, zal. 178 de boléžъn dalje ne grê; vrt. 1 ki (prvine) se ne dajo dalje več krojiti, vrt. 5 gorkota se bo dalje širila, vrt. 9 dežele dalje proti severju so bolj mrzle, itd.; preš. 31 ne bota dalje me za nos vodila, preš. 71 hitreje sta se zasukala in dalje in dalje od poda spustila. Bez omekšanoga l: *dale* dalm. tes. 3. nésmo my mogli dale trpeti; j premjestiv pred l: *dajle*, dalm. ps. 74 divjanje tvojih zupernikou je če dajle vekše, gmpr. 4 za tu je iz tiga dajle tudi letu lahku zastopiti, itd.; — oblik *dle* je prema dalje kao gore ble prema bolje, kast. 193 grešnik se trošta dlé živeti; vrt. 164 lažji je pa voda dle nosila; *dele*, gutm. 169 pod lang.

draže, dražje, vrt. 193 ki smo ga dražje prodajali, vrt. 194 de bi dražje svoje žita prodajali.

gorje, dalm. gmpr. 7 hudiči so pravi cerkvi na tu nar gurje sovraž.

lože, zal. 304 kêr se vь zakramentъ svête pokore nar lože odpuščenje gréhov zadobi; vrt. V. nar. lože jim bo šlo v domačim jeziku, vrt. VI. de lože diše, vrt. 15 raztopljene prvine se lože premikajo, vrt. 33 lože je plavati v morji kot v drugih sladkih vodah, vrt. 66. 81. 89. 93. 96. 107. 108. 109. 110. 111. 114. 126. 129. 130. 174. itd.

manje, gut. 434 pod weniger; *minie* to je manje, mьne, cruc. 4 lete besede veliku minie se g. bogu rajmaio, cruc. 115 nej hotela nikar taistiga pogledat, veliku minie obdaržat, cruc. 295 jest n' hočem od vas šlišat, veliku minie vas pokusit, cruc. 533 on nihdar nej hotel šlišat od reve inu potrebe svojh bližnih, veliku minie taistom ne (= na) pomoč priti, cruc. 587 koku veliku minie bo perpustil; *mánje* (a mjesto e radi naglasa i dužine), dalm. kor. II. 11 jest sim od Judou pet krat štiri deset žlakou manje eden prejel, itd; kast. 61 nar manje ta tretji dejl s. roženkranca zmolio; sa j pred n: *majne*, dalm. ps. 62 na vagi oni majne pezajo kakor ništer.

níže, nižje, vrt. 24 vino po svoji lastni teži níže pada, vrt. 27 kakor se navpik níže v zemljo pride, se na gorkomeru srebro za stopnico vzdigne, vrt. 29 vzdignejo se više ali padejo níže, itd.

teže, težje, vrt. 79 znotranje (bolezní) je težje spoznati, vrt. 92 teže mu je druge nevarnosti v glavo vtisniti, vrt. 121 suha piča živini bolj diši, pa teže jo v želodcu prekuha, teže se vpodobuje, itd.

više dalm. žid. 1 je on enu više ime erbal kakor ony; dalm. luk. 14. job. 28; zal. 313 so se smělъ vь cърkvъ više pomьknitъ; vrt. 16 torej je tudi po leti, kadar je sonce nar više, večí vročina kakor po zimi, vrt. 7 ne bo živo srebro više se vzdigovalo, vrt. 29 take poti vzdignejo se više ali padejo níže, itd.

β) obliku je krajnje e odpalo.

Često krajnje e odpada, osobito i obično kada se adjektiv upotrebljuje adverbijalno.

bolj, zal. 16 človēška (dobrotljǔvost) je velikrat nespametna in bolj slabost kakor dobrotljǔvost, itd.; vrt. 5 nar bolj se da zrak po gorkoti razgnati, itd.; preš. 7 sonce bolj pertiska, preš. 53 bolj umne, bogate, bolj lepe boš vidil, preš. 123 tretji bi bil bolj prijatelj Pindarovi odi. — Često se l ne omekšuje: *bol* traun. 191 moje oči bōl čújejo kakor čuvaji, itd., gol. 53 kir paša popred začne, tok so tud roji bol percajtni, itd., u gol. dolaze često dva l: *boll*, 107 eno dobro okovarjejnje po zimi je nar ta boll varvanje zuper taisto, 177 katiri (grmi) so čebellam boll perjetni, 183 one bodo boll pokojno sedele, itd. — Mjesto bol dolazi i *bel* to je bel gol. 51, petje katiro je bel tiho inu boll redko, gol. 81 de bodo mogle čebelle bel na široko obsesti, gol. 84 kir bel šparovno živijo. — Po gornjoj Kranjskoj amo tamo izgovara se bolj kao бѣл i бѣл kad znači magis, maxime, a bōlj, kad znači melius, optime. Prema tomu bi mjesto vrt. 7: „pri 10 do 12 stopnicah bi mošt nar bolj prav vrel; pri 16 se židne gosence nar bolj počutijo“, Gorenjac ovako čitao: pri 10 do 12 stopnicah bi mošt nar бѣл prav vrel; pri 16 se židne gosence nar бōл počutijo; isto tako gol. 182: kader je satovje bol krhko, bode boll, če itd. čitao bi: kader je satovje бѣл krhko, bode бōл če itd. sa j pred l: *bujl*, dalm. gmp. 25 so v svojij vesti tiga istiga tem bujl zagvišani, de ty perprosti mogo tem bujl podvučeni biti.

brž, vrt. VII. ki ga veter brž vzame. vrt. 2 drugi ga bodo kar brž (germaniz. = gar bald) prehiteli, vrt. 6 pritisni brž na tako zmes v skledi kak okrožnik, vrt. 7 vsa gorkota, kar je je čez vrelo vodo, brž v podobi puha proč beži, vrt. 21 vsaka žival se v njem brž zaduši, vrt. 22 tak gaz pokonča brž vse rastlinske farbe, vrt. 22 ko bi človek va njo (vogelnokislino) zašel in brž iz nje ne bežal, bi se v nji kar hitro (gar bald) zadušil, itd.; preš. 62 brž k meni v hišo! preš. 180 in brž veslata v konec ta jezera. — Razlika između brže i brž je ta da ima prvi oblik izraženije komparativno značenje = schneller, geschwinder, eher, a potonji krnjavi više sakriveno te je = hrvatskomu brzo, njem. geschwind, schnell, hurtig, bald: brže hodi = gehe schneller, brž pridi komm bald. Ne može se reći n. p. voda brž zmrzne nego vino, Sava brž teče nego Drava, nego brže zmrzne, brže teče.

dalj, preš. 62 poteka čas, ne smem se dalj muditi, preš. 74 dalj čas ni trupla gledat: dih prvi ga zdrobi, preš. 172 dalj Črtomir jim reve ne zakriva. — Po što se a u nekijh slučajevih izgovara kao e: dej, krej mjesto *daj*, kraj, to dolazi i u knjizi oblik *delj* (dĕlj) preš. 135 ki bolečin molčati *delj* ne more, preš. 160 na mest de bi šel *delj* po svoji poti; preš. 169 prijazno *delj* mu tam ostati brani, preš. 185 ne stavi v bran *delj* božji se dobroti; vrt. 4 če bi človeka *delj* časa v črni tãmi še tako dobro redil, mu ne bo teknilo, itd.; gdje se l ne omekšava, dolazi oblik *del*, gol. 62 potler se pa *del* in *del* višej uzdigne, gol. 108 od taiste gnilobe te nar bližnejši gnile ratajo inu leto *del* naprej tok dougo de . . . , gol. 174 paša na hojki scer *del* trpi . . . pa ne trpi *del* koker 8 dni; gut. 432 pod weiter. — Dalje i dalj razlikuju se u nekijh mjestih tim, da se dalje upotrebljuje osobito onda kad znači weiter, ferner, a dalj, *delj* osobito onda, kad se odnosi na vrijeme te je = diutius, länger, längere zeit. Nu krujavi oblik rabi i za ono prvo značenje, dočim se prvi drugim zamieniti ne može; nečuvano je „dalje časa“ mjesto dalj ili *delj* časa.

manj, mjesto i uz *menj* to je мѣн (мѣнѣ); zal. 50 kar bog, mu je въ vsѣм enak, kar človek pa mu nѣ enak, ampak je мѣнѣ, zal. 285 in je človek napeljvanju božje gnade bolj aľ mѣнѣ zvѣst; vrt. V. bi nemško pisane kemije deset krat *menj* od slovenske razumeli, vrt. 30 nar *menj* je (gorkote) pride na telesne konce, vrt. 5 če je pa še *manj* gorkote, vrt. 5 veči mraz je z drugo besedo še *manj* gorkote, itd.; preš. 19 nič *manj* ni bel prs' tvojih sneg, preš. 32 vselej mož nar *menj* zapravi, preš. 74 *manj* vstrašeni pogrebci va nj vperajo oči, preš. 75 v nemar naprej je živel *manj* svet ko razujzdan, preš. 113 od drugih *manjši* in časten *manj* rod je slovenski, preš. 153 srce obupa *manj* moré pušice, itd.; gut. 434 *menj* pod weniger. Premjestiv j pred n postaje oblik *mejn*, gol. 12 nještivilu zneso na nektere taužent v enim pajnju, v nektermu več v nektermu *menj*, gol. 28 več čebell potrebujejo veči prostor, *mejn* čebell pa *mejn* pohištvo, gol. 43 čebelle se *mejn* zmotjo, gol. 53 pa bode tud uselej *mejn* čebell.

pač = wohl, schönleben evangelia inu lystuvi (1672) 141 va, taku ti *pač* lepú božji tempel rezderješ? gut. 444 pod wohl.

prěj (= prije prjedje), zal. 13 *prěj* kakor so bĕli hribje in *prěj* kakor sta bila zemlja in svĕt, sb ti, itd.; vrt. 45 telo bo poprěj ali kasneje razpadlo itd.

več, cruc. 58 če več so proč nosili, več žita je v hiši se vidilo,

itd.; gol. 12 v nektermu več v nektermu menj, itd. žal. 16 čas se staršem otroc preveč smilijo; vrt. 7 več gorkote potrebuje; preš. 10 več rož ne rase v polji, več nima tičov hrib, čebel več kraj nar bolji, več nima voda rib, ko misel (= misli) jez, itd. itd. U gut. 182 dolazi još s rinezmom *venč* uz več.

b) u ugarskoj slovenštini:

α) u celom obliku.

bliže, küzm. 227 gda bi pa on bliže šou gledat; pred. Jožef veli bratom: bliže hodte k meni, šerf 7 zdaj je našo zveličanje bliže kak te.

bole, küzm. 71 nikaj ji je nej hasnilo, nego bole ešče je na hūše prišla, itd.; pred. tak ödörni grešnicke so bole poprijetni pri bougi; bole sveto bi živeo; šteri je njega bole lūbo; či jo bole trpi s. m. cerkev, tem na vekše hraste; vi naj bole znate itd. itd.; dain III. lepoto jezika še bole povišati, 13, 186 itd.; šerf 13 si mi znamo naj bole pomagati, itd. itd.

dale, küzm. 273 malo dale idouči pá so pūstili olouvnico, küzm. 335 (v) vsakom deli sem se tak držao i ešče na dale bodem se držao, itd. pred. dokeč mo pa dale gučao, favete, itd.; šerf 17 na dale smo čyli da . . . itd.

duže, küzm. 370 jas sem nej mogao duže trpeti; pred. či duže čaka na pokouro, tem vekšov kaštigov pokaštiga, itd.; šerf 43 tota nevola ne trpi duže kak bog če, itd.

menje, küzm. 380 vdovica se naj odebere nej menje od šestdeset let stara, itd.; pred. tem menje so Mojzesa poslušali, itd.; šerf 86 kelko globše le kdo v temah je, zató menje more on zanjke sovražnika v pamet vzeti, šerf 87 zdaj menje na njega zavypa, itd.

prvle, *prle*, küzm. 77 naj se prvle nasitijo otroci, küzm. 80 Eliáš ma ešče prvle pridti, itd.; pred. vu tistom nevolnom sirmaškom stališi se je najšo, kak je prvle bio, itd.; šerf 19 človek more naj prle svoj grešen stan prav spoznati, itd.

više, küzm. 351 ki je gori šou više vsej nebés, küzm. 361 ki je više vse pameti, küzm. 254 tou se je pa godilo više dveji leti, itd.

β) obliku je krajnje e odpalo.

brž, trpl. 54 ne skrij lica tvojega pred slugom tvojim, brš me poslūhni.

več, küzm. 84 ka ne bi vzeo stou krat več zdaj, küzm. 296 či se pa po hrani brat tvoj razdreseli: več ne hodiš pouleg lūbéznosti, itd.; pred. te on, ki je vsega več lūbo ete svejt i k njemi se prikapčo, vido bode . . . ; i tak več = etcetera, i t. d.

c) u hrvatskoj slovenštini.

α) u celom obliku.

bliže, fuč. 243 zato vu dike meni jesu naj bliže; škol. 399 da je takov najbliže vekivečnoga skvarjenja, itd.; gasp. 235 kuliko bude od svoje hiže dalje, tuliko kraljestvu nebeskomu hoće biti bliže, itd.; greg. 44; ad. 139; rod. 33; itd.

bolje, fuč. 14 jošče bolje ručeč nesrečnu je dušu spustil, itd.; gasp. 13, 14, 22, 27 itd.; reš. 2, 11, 53, 66, 77 itd.; greg. 27 itd.; fer. 32 itd.; itd. Dolazi i s neomekšanim l: *bole*.

brže. fuč. 10 deca komaj čakahu njegove smrti, da brže njegovo blažo bi ladali, 17, 26, 179, 329, 416 itd.; škol. 304 itd.; gasp. 5, 180 itd.; reš. 19, 64, 169 itd.; lad. 56 itd.; pup. V, VII, 26, 42, itd.; mat. 463 itd.; ad. 56 itd. itd. U obliku *bržje* svil. 10 da bržje zniknuti more.

dalje, fuč. 279 ne hotel na dalje istine zezvedati, itd.; škol. 304 da se ovo duhovno rodbinstvo ne pruža dalje od oveh, itd.; gasp. 20, 22, 54, 151 itd.; reš. 19, 64 itd.; lad. 56 itd.; mat. 463 itd.; greg. 31, 42; petr. 4, 89 itd., itd. Dolazi i s neomekšanim l: *dale*, svil. 46 drugi red s prvem jednako tekuči jeden cepeliš po dale.

draže, reš. 218 komu draže bi bilo da...

duže, fuč. 68 premisli da mora duže čakati; gasp. 474 da bi duže bil živel, itd.

glublje, fuč. 53 koji su naj glublje vu peklju, fuč. 304 glublje vu pekel jesu ručeč prepali; svil. 15 mladice imaju 3 cepeliša na daleko zasađiti se, ne vendar glublje kak predi bile su.

gorje, fuč. 337 vu odurneh nečistočah vnogo gorje neg prvo valjal se je; reš. 224 nego kaj je gorje, za špot držite itd.; reš. 223 živu gorje nego krivoverniki; rod. 33 s kem gorje vidimo, s tem smo bliže itd.

gušče, fuč. 133 bi se gušče puti k s. spovedi pristupljavalo itd.; lad. 45 koja (pianščina) se med muži oto gušče pripeča, lad. 238 koje (bljuvanje) se po lahko povekšava i gušče krat dohadja, 170, 172; pup. 60 kaj najgušče biva, 125 s kem gušče ponavlja se, s tem bolje je.

huje, reš. 30 već zreče i huje znamenuje caro meso neg telo, reš. 176 zločesto se gore stati poklam se je gdo dobro rodil, je huje neg...

leplje, zagr. 310 najleplje pako mudri Thales Milesius imel je navadu govoriti.

leže, gasp. 222 prikaži ono kaj je tebi najleže, 65, 66, 155, 158, 184, 204 itd.; reš. 207 ali po leže, more biti mi odgovoriti hočete; lad. 284 korenje na konec nanizano leže se posuši; pup. 9, 19; vrač. II 31, 100; petr. 45.

menje, fuč. 18 ne menje nesrečna smrt bila onoga...; škol. 14 vsako se leto najmenje jen krat spovedaj; reš. 34 dobro poklam se ima, menje se preštímava, reš. 109 načinjaju v peklu mužiku malo menje neg nebesku; lad. 103 zima menje ali duže trpeča; i tako veoma često; često dolazi i ništar menje, a u toj sastavi glasi se često i *manje*. — Dolazi i oblik *mejnje* reš. 134 ako prem se treskaju proti nebu, ne dotikavaju se vendar svetcev nebeskih y vnogo mejnje svetoga svetcev; mat. 195 najmejnje fitalj vure s. hostia ne skvari se.

niže, škol. 4 kak se malo niže najde, 56, 94, itd.; fuč. 53 zato se jesem naj niže vu glubinu pekla prepala, greg. 17; itd.

pače, fuč. 72 ni petnajst dni nesu prav za grehe svoje pokoru činili, pače listor su telu služili itd.; reš. 52 David v jednom grobu pokopal je y sina svojega y svoju žalost; pače prvlje neg je zakopal sina, vre je pokopana bila žalost. — Češče dolazi *dapače*, mat. 128 po ovom činu ne samo velik najem vam napravite, nego dapače oprošćenje grehov zadobite, itd.

prvlje, gasp. 52 kotero je zvano od angela prvlje, nego bi se bil prijel vu vutrobi, itd.; reš. 8 za to obladal je z rukum, kajti vre prvlje bil je obladal z miseljum, itd., veoma često; dolazi i s neomekšanim l: *prvle*.

teže, fuč. 146 kojega mu je teže bilo gledeti, fuč. 17 od poklam vsaki dan teže....

veče, gasp. 246 samoga Constantia cesara veče puti vu listeh svojeh oštro je pokaral, gasp. 248 kotera (žalost) veče puti nje na zdvojenje dopeljiva, gasp. 287 veče puti naj ljubleneše razgovore samem Kristušem je imal.

više, fuč. 368 znašlo se je više dve sto leth, itd. mat. 182 telo bi moglo vse više i širše rasti, itd.

β) obliku se izgubilo krajnje e.

brž, petr. 31 kak brž sluga bi bil spazil vuka, pet. 89 kak brž se malo stmiči.

duž, izb. 130 pol arkuša papera zvini po vduž kakti palicu.

(Ja uzimam, da je *povduž* komparativ, možda krivo).

več, fuč. 346 da mi moraš več (=više) dati, itd.; škol. 78 najmenjša milošča božja je več vredna i več nam hasni, nego...; gasp. 246

na več nje nego krščeničke zvišavaju, gasp. 91 Jezuš ne več hotel odgovarjati, gasp. 107 naj več grešiti noli amplius peccare, itd; gasp. 51 itd.: več krat; škol. 255 preveč itd.; lad. 19 zdraveša je mlačna hiža kak preveč vruča, itd.

viš, škol. 51 po odviš velikom ter nerazložnom vufanju; škol. 255 odviš cifrasto opravljanje.

III. Neorganski oblici.

Silom analogije povlače se za oblikom sing. nom. proti staroj slovenštini oblici ostalih padeža te dolaze neorgansko načinjeni od nerazširene tvorke jz. U staroj slovenštini su nemogući ovakovi oblici: sing. gen. masc. i neutr. huždaago, fem. huždeje itd. kojim odgovaraju novoslovenski hujega, huje itd.

a) u kranjskoj slovenštini:

bližem, gol. 80 če ni vode per bližem; *bližji* vrt. 145 po nar bližji reči.

boljega, vrt. 184 opepeljena senožet da veliko več in boljiga sena, vrt. 109 ali bi več in boljiga gnoja ne narejala? vrt. 110, 113, 119, 121, 122, 230; preš. 27 boljga srca ni imela Ljubljana, preš. 158; *bolji* i. s. f. vrt. 154 z nar bolji voljo; n. pl. m. vrt. 77 taki so nar bolji delavci; *boljih* vrt. 171 v nar boljih primerah; *boljim* vrt. 175 če ne bo zemljo k boljim pridelkam primoral.

dražji, a. s. m. vrt. 244 nar slavniši in dražji sir delajo Milaneži.

hujem, vrt. 6 v nar hujim mrazu; *huj* n. pl. m. vrt. 77 nar huj spodkopovavci dušnega zdravja so strasti; *hujih*, vrt. 79 v nar hujih viharjih, vrt. 80 in mu še hujih bolečin ne napravila.

ložjega, vrt. 32 kar je ložjiga od vode, na nji plava; *ložjimi* vrt. 73 s kakimi ložjimi deli.

manjega, vrt. 108 naj si goveda manjiga plemena omisljijo, *manjih* vrt. 124 blago ua manjih vozéh prepeljujejo; *manji* l. s. f. vrt. 6 v veči ali manji meri.

nižji, l. s. f. vrt. 124 po nižji ceni; *nižjih*, vrt. 21 iz nižjih globočin, vrt. 24 v nar nižjih znanih globočinah; *nižjim* vrt. 177 povodnji odnašajo ilovnino nižjim Ipvacam.

težjega, vrt. 33 kar je težjiga, v nji utoni, vrt. 72 če bi kaj pa zmirej težjiga vzdigoval; *težjih*, vrt. 32 tudi se večkrat vidi bolj gostih in težjih vodenih kapelj z neba padati, vrt. 89 iz težjih rudov, vrt. 108 pri težjih delih; *težjim* vrt. 69 s kakim težjim delam, vrt. 99 k nar težjim delam, vrt. 206 s težjim delam.

trjega, vrt. 36 v sto funtih nar trjiga kamna . . .

večega, zal. 206 nobenega večega dela ne zamuditi; vrt. 24 iz večiga soda, vrt. 26, 108, 134, 145; *večemu* vrt. 1 k večimu; *veći* d. s. f. cruc. 301 služiti k veći časti; zal. 220 k svojji nar več nestrěb; l. s. f. gol. 12 per veći vročini, zal. 271 v več pobožnost bit; vrt. 3 mačke v nar veći tami še vidijo, vrt. 6 v veći ali manji meri; n. pl. m. gol. 13 te druge sorte trodi so en malu veći, gol. 70 de bodo nekteri (črviči) veći drugi manjši; zal. 207 ktěr v več děl s. maše?, a. s. m. zal. 314 več děl grösstentheils, zal. 345 več gréh ima; *većih* zal. 345 če v večh rěčéh grěši; vrt. 2 novih većih dobičkov nakloniti si, vrt. 6, 24, 37, 91, 127.; *većimi* vrt. 116 z nar većimi dobički.

višega, dalm. žid. 7 eniga takoviga višiga farja smo my imeli imeti, mos. I. 14 Melhisedek je bil en far tiga nar višiga boga itd.; cruc. 225 taisti bo velik inu en syn tiga ner višiga imenovan; *višemu* dalm. mos. I. 14 žegnan bodi ti Abram timu ner višimu bogu, ap. 23 letiga mladeniča k višimu kapetanu pelajte; *višim*, dalm. mark. 6 je eno večerjo dal višim inu kapitanom; *više* a. pl. m. dalm. ap. 13 Judje pak so nadrastili te andohtlive inu poštene žene inu više tiga mesta itd. *viši*, *višji* l. s. f. vrt. 34 v nar višji stopnji; n. pl. m. dalm. mark. 15, so viši farji en svit držali; vrt. 205 hrepenijo tudi nar viši gospodje po tacim veselji; *višjih*, dalm. mat. 9 tedaj je teh viših eden prišal. vrt. 10 so nižjeji in utopljeni kraji gorkeji od višjih, vrt. 139 do nar višjih vršičev.

b) u hrvatskoj slovenštini:

daljega, fer. 35 nikaj ne segurnešega i od bludnje daljega.

krača, škol. 178 ovde pokora je menjša, kratša (to je krača) i več prijetna.

viša, reš. 130 da ja pekel trpim, je naj viša pravica: *višega*, fuč. 345 dal mu je deset novac, jošče z višega jeden hlep kruha; reš. 55 od vsakoga vekšega i naj višega, 108 naj višega razuma, 123 zbog drugoga višega zroka; rod. 115 bi bilo jedno dugovanje z višega; vrač. II. 77 nima nikaj iz višega; *viši*, acc. reš. 26 imal je i stalno držal naj viši konec svoje duše; *višu*, reš. 81 da na naj višu stupinu kreposti zajdeš.

U *ugarskoj* slovenštini toga nisam našao.

IV. Sing. nom. fem. i oblici ostalih padeža.

Tuj se tvorka ijъs preko њjъs slabi na jъs (sravni jas, jans). U sing. nom. fem. stupa na nju jošče padežni nastavak ja, ali u staroj

slovenštini stupa *i* na mjesto *a*, kako to biva i u partic. praet. act. n. p. хвалѣши mjesto хвалѣша od hvali- +ъs+ ja. U nastavku ja djeluje *j* na prednje *s* te se š njim slieva na š. Tako biva hužďšī od hudъ preko hud- +ijъsja , hud- +jъsja , hudjъsja, hužďšja, hužďša. — Za ostale padeže dodaje se na tvorku jъs nastavak masc. jъ, neutr. jo, fem. ja, tvorka se dakle glasi jъš, jъšo, jъša : sing. gen. masc. i neutr. hužďšja, fem. hužďšę a po složenoj deklinaciji hužďšajego, hužďšaaago, hužďšago, fem. hužďšęje itd.

Staroslovenski završetak sing. nom. fem. po složenoj deklinaciji *šaja*, mjesto čega dolazi samo li *šija*, steže se u novoj slovenštini, izgubiv dakako početno *ь*, na **ša**, dakle prema hužďšaja, mjesto čega dolazi hužďšija, bude hujša. — Staroslovenski završetak sing. gen. masc. i neutr. po složenoj deklinaciji *šaaago*, fem. *šęje* steže se u novoj slovenštini na *šega*, *še*: prema hužďšaaago, hužďšęje bude hujšega, hujše, itd.

a) u kranjskoj slovenštini:

boljša, dalm. sal. prip. 8 modrust je bulša kakor perlini, sal. prip. 27 očita štrajfinga je bulša kakor skriuna lubezan, gmpr. je nar bulša bramba zuper hudiča verna molitou; *boljšega*, cruc. 471 en sod tīga ner bulšiga vina; zal. 196 se boljšęga đela kakor je; vrt. 113, 115, 218; *boljšo*, dalm. sod. 11 mejniš li ti, de imaš bulšo pravico kakor Balak, žid. 8 zdaj je on eno bulšo službo dobil, kakor kir je eniga *bulšiga* testamęta srednik, kateri tudi na eni bulši oblubi stoji; sing. instr. fem. dalm. ps. 81 jest bi nje s to ner bulšo pšenico špižal; *boljši*, acc. masc. dalm. ps. 25 on bo njega navučil ta nar bulši pot; sing. loc. fem. dalm. žid. 8 na eni bulši oblubi stoji; plur. nom. masc. dalm. luk. 12 vy ste bulši kakor veliku vracou . . kuliko ste pak vy bulši kakor ptice; *boljšem*, loc. sing. dalm. mos. I. 47 pusti nje na tem ner bulšim mejsti; *boljšim*, cruc. 537 my se hočemo s tem ner bulšem vinom napolniti; vrt. 47 nar boljšim mesam; *boljših*, zal. 104 vь družbь nar boljših duhov; *boljše*, plur. acc. masc. i fem. dalm. ps. 78 je te nar bulše v Izraeli pobil, mos. II. 30 vzami te ner bulše špecerye, žid. 11 je bug za nas ene bulše ričy rezgledal; itd.

glajša, dalm. ps. 55 nyh usta so glajša kakor maslu.

hujšega, dalm. jan. 5 de se tebi kraj hujšiga ne pergody; zal. 107 karkoљ se nar hujšęga misľtь da; *hujšo*, dalm. žid. 10 kuliko hujšo štrajfingo bo ta zaslužil; *hujši*, plur. masc. dalm. luk. 11 vzame sedem duhov k sebi, kateri so hujši kakor on sam; cruc. 175 ľudje so huši kakor živina; gol. 46 nar te hujše (čitaj tь hujš) vetrovi pri-

dejo; *hujših*, vrt. 70 nar hujših bolečin ne čuti; *hujše*, plur. acc. fem. dalm. u predgovoru k salm. prip. imajo vsi stanuvi svoje pregrehe inu še hujše kakor so teh mladih.

manjša, dalm. mat. 2 ti Betlehem nési kratku nikar nar manša mej viudi Juda; *manjšega*, dalm. žid. 8 od tiga nar manšiga do tiga nar vegšiga; cruc. 310 tiga ner manšiga svetnika spodobnu hvalit jest bi se ne upal; vrt. 163 ne najde tudi ne nar manjšiga ostanka, 218; *manjšemu*, dalm. mos. I. 25 ta vekši bo timu manšimu služil, efez. 3 meni timu nar manšimu; *manjšem*, dalm. luk. 16 kateri je v ta nar manšim zvejst; *manjšim*, vrt. III. z nar manšim trudam, 153 z veliko manjšim trudam, *manjših*, vrt. 21 pri nar manjših napakah, 153, 212; *manjše*, pl. ac. fem. dalm. mos. II. 18 te manše ričy bi samy sodili; *manjšimi*, vrt. III. z nar manjšimi izdajki, 114, 116, 207.

mlajša, dalm. mos. I. 19 ta mlajša (hči) se je vzdignila, mos. I. 29 nej navada de bi se ta mlajša pred to starišo dala; dual. acc. masc. dalm. mos. I. 22 je sabo vzel dva svoja mlajša; *mlajšega*, dalm. mos. I. 42 perpelajte vašiga mlajšiga brata; *mlajšemu*, dalm. mat. 20 mlajšimu je zadosti de . . .; *mlajši*, sing. dat. fem. dalm. mos. I. 19 tedaj je ta stariša rekla h tej mlajši; plur. nom. masc. vrt. 76 mehkuži so vsi mlajši; *mlajšo*, dalm. mos. I. 29 hočem za Rahelo tvojo mlajšo hčer služiti; *mlajših*, dalm. mos. I. 47 on je vzel pet svojih mlajših bratou; *mlajšim*, dalm. mos. I. 22 je rekel svojim mlajšem; cruc. 299 de bi ty starišy imeli od letih svojim mlajšom govorit.

slajše, dalm. psalm. 19 one (pravde) 50 slajše kakor med.

tanjšega, vrt. 155 ne delajo tanjšiga razločka; *tanjših*, vrt. 44 iz veliko tanjših in žlahtniših organov.

vekša, dalm. mos. I. 41 lakóta je če dalje vekša v deželi bila, mark. 12 obena druga zapuvid nejvekša, gnpr. ima letu nyh nar vekša skrb biti; kast. 304 kakor je *vehša* čast enimu kapitanu, ker ta močneša mesta premore, taku tudi je vehša čast Christusu; *vekšega*, dalm. žid. 6 ker nej imel vekšiga, mos. I. 27 je svojga vekšiga synu poklical; *vekše*, sing. gen. kast. 406 ne najde se vekše časti; *vekšemu*, dalm. fil. 1 je tuistu le k vekšimu gori jemanju tiga evangelia prišlu; *vekši*, sing. dat. cruc. 369 tem ferdamenom k vekši martri služu; sing. loc. cruc. 249 v tej ner vekši potrebi so ga bily zapustili, 562, 597; plur. nom. masc. cruc. 296 taisti smrad se je njemu zdel kakor ty ner vekši trošti; *vekšo*, sing. acc. dalm. fil. 1 hote moim zvezam še vekšo nadlugo perložiti; kast.

138 de ste še vekšo bolezan zaslužili; sing. instr. dalm. gmpr. s tem vekšo andahtjo molijo; *vekšim*, kast. 79 z vehšim zagvišanjem; *vekšimi*, kast. 93 z vehšimi grehi sim osmradiu mojo bogo dušico.

vikšega, zal. 56 sin nar vikšega se mu poreče, 57, 110; *vikši*, sing. dat. fem. zal. 173 bodv vikš oblastv podložbn; plur. nom. zal. 68 Judovskv vikšv so ga Pilatu zatožilv; *vikša*, dual. nom. Jožef Arimatėje in Nikodem, dva vikša starašina, sta njegovo sveto truplo pokopala; *vikših*, zal. 168 brez vikšhv prpruščjenja; *vikšim*, zal. 165 pod duhovnm vikšvm, plur. dat. zal. 172 bodvte pokornv svojim vikšvm.

b) u ugarskoj slovenštini:

bougšega, küzm. 399 od toga bougšega zakona je včinjnen prorok Jezuš, 399 pravda je notri pripelanje bougšega vüpanja, 400 od koga je bougšega zakona sredbenik, 407 ar je boug nikaj bougšega nam spravo; trpl. 16 na glavo njemi deneš korouno z naj bougšega zlata; küzm. m. 132 sam tebe naj bougšega očo razdreselo; *bougši*, sing. acc. predg. Marija si je naj bougši táo odebrála; pl. nom. küzm. 134 od koga bole ste vi bougši od ftic; *bougšo*, küzm. 405 zdaj pa bougšo (domovino) želejo, to je nebesko; *bougša*, plur. nom. küzm. 398 vüpamo se pa od vas, lübleni, bougša; *bougše*, pl. acc. küzm. 316 vganjajte se pa za te naj bougše dari; trpl. 63 gda je srditost boža pobila te naj bougše v Izraeli. — Dainko i Šerf imaju svuda oblik bolši, dain. 33 *bolšega* vrh stana tega nikaj nega, 113 mo zdravje za naj *bolšo* meli, itd.: šerf. 208 k vsim naj *bolšim* delam, 297 prinese hitro to naj *bolšo* oblačilo, 120 da bi njemi bolšo no obilnešo silje prirodila, 292, 77 itd.

hüşega, küzm. 174 več ne grejši, naj se ti kaj hüşega ne zgodi; šerf. 385 zemla ne nosi nič hüşega; *hüša*, pl. küzm. 131 i bodo ta slejdnja človeka onoga hüşa od ti' prvi', 420 včinjena so njim ta slejdnja dügovanja hüşa od ti' prvi'; *hüşih*, küzm. 131 se bom vzeme sedem drügi' dühov hüşi' od sebe; 404 od koga hüşi' kaštig bode vrejden; *hüşimi*, šerf. 151 med naj nevarnešimi no naj hyšimi lydmi.

menša, predg. eta mantra je meša (mjesto menša) od naši' grehov; *menšega*, küzm. 98 med fejmi je bila i Marija Jakuba toga menšega, 393 malo menšega si istina včino od angelov; *menši*, pl. šerf. 79 se betežniki odpystijo menši grehi; *menših* küzm. 82 ki koli spači ednoga s ti' naj menši', 144 ka bi spačo ednoga eti' naj menši'; predg. niti eden človik svoji' dejl naj meši' bole pred svejt ne dava kak skazlivec; šerf. 15 v skrajdnjih no menših prigodnostah, 168

či se tydi vseh menših grehov spove; *menšemi* sing. dat. kùzm. 289 te vekši bode služo tomi menšemi, 350 meni naj menšemi vsej svejcov je dana milošča eta . . ; *menšem*, sing. loc. kùzm. 142 ki je vu naj menšem nepravičen; šerf 141 te se njemi ne moremo tydi v naj menšem obraniti, itd. itd.

mlajšega, predg. od Kama sina mlejšega (mjesto mlajšega) Noë svidočí sv. pismo; *mlajšemu*, šerf 48 no bi mogel svojemi mlajšemi brati njegov nadob vyn splatiti; *mlajše*, plur. acc. masc. i fem. kùzm. 380 starejšega človeka opominaj kak očo, mlajše pa lik brate, starejše žene liki matere, mlajše liki sestre.

rajši, pl. šerf 49 te še se pa rajši moremo v njegovo ravnanje podati, 109 rajši manjikivajo.

vekša, predg. vekša je norija — dosta vekša strašnejša je peklenska kaštiga; — med etimi je naj vekša lübeznost; plur. neutr. trpl. 33 vnogo vekša so, kak bi se pregovoriti mogla; *vekšega*, kùzm. 118 *vekše*, sing. gen. fem. kùzm. 89; *vekši*, sing. acc. kùzm. 207; *vekšo*, kùzm. 89 *vekšoj*, sing. loc. fem. predg.; *vekšem*, kùzm. 26; predg.; *vekšov*, predg. či duže čaka na pokuro, tem vekšov kaštigov pokastiga; *vekšim*, predg. s tem vekšim haskom molimo; itd. itd.

c) u hrvatskoj slovenštini:

boljša, *bolša*, svil. 9 takova zemlja je naj boljša; pup. 38 koja (špricalka) je bolša kak mehur, pup. 38 senj stoprav narodjeni detei je naj bolša hrana, pup. 76; lad. 19 itd.; mat. 190 itd. — a. pl. n. gasp. 225, 295; l. d. 13; *boljšega*, *bolšega*, fuč. 26 škol. 187, 264, 446; gasp. 35, 515; reš. 140, 176, 177; fer. 52; pup. III; greg. 9; ad. 86; vrač. II 33 itd. itd. — *boljše*, *bolše* g. s. f. svil. 31; n. pl. f. pup. 76; ad. 16; a. pl. pet. 14; a. pl. f. greg. 20; — *boljšemu*, *bolšemu*, gasp. 550; reš. 177; vrač. II 102; — *boljšu*, *bolšu* reš. 176, 223; pup. 67; rod. 10; ad. 69 itd. — *boljšem* loc. i instr. s. gasp. 392; škol. 93; lad. 1; pet. 33; ad. 90 itd. — *boljši*, *bolši* a. s. m. gasp. 129, 258 itd. škol. 237, 537; ad. 116, 159 itd. itd. — *boljša*, *bolša* a. pl. n. gasp. 225, 295. — *boljših*, *bolših* reš. 186; itd. itd.

gorša n. s. f. gasp. 112 naj gorša hmanjica; reš. 209 o blaznost gorša od peklenske; lad. 42; mat. 113; ad. 112 a. pl. n. pup. 97; — *goršega*, gasp. 138, 197, 259; reš. 207, 220; rod. 17; ad. 93; vrač. II. 156; — *goršemu*, fuč. 153; *goršu*, lad. 64; *gorši*, pl. gasp. 482; reš. 194; mat. 255, 271; vrač. II 6; itd. — *gorše*, n. pl. f. lad. 158; ad. 144; a. pl. m. pup. 97; vrač. II 91; — *goršeh*, reš. 208; itd. itd.

hujšega, petr. 27 kaj je hujšega kak pekel?

krajša (mjesto kračša kao srajca od sračca) pup. 75 kožica pod jezikom je krajša; izb. 169 den je dugši, noč je krajša; *krajšega*, zagr. 141 nikaj krajšega reči se ne more; *krajšu*, gasp. 138; pet. 25; *krajši*, n. pl. m. pup. 33; *krajše* n. pl. f. greg. 8. —

menjša, *menša*, *mejňša*, škol. 78 naj menjša milošča božja je već vredna nego . . ; 178 itd.; gasp. 102 naj menša travica; reš. 209 naj menša (falinga) ni se vu Kristušu našla; pup. 77; mat. 268; — *menjšega*, gasp. 97, 223; mat. 294, 308, 490, 493; fuč. 188 (menšoga); *menjše* g. s. f. mat. 107; gasp. 19, 48, 59, 102 itd.; a. pl. f. gasp. 88, 518; *menjšemu* gasp. 45; *menjši* d. s. f. gasp. 518; a. s. m. ad. 15; *menjšu*, gasp. 97, 100; *menjšem*, loc. istr. s. gasp. 75; mat. 235, (menšom l. s. m. gasp. 340); *menjšum*, gasp. 91; *menjšemi*, mat. 417; itd.

mlajšega, škol. 460 tikati ne pristoji nego mlajšega; gasp. 166, 198, 338; svil. 39; mat. 138; — *mlajšemu*, fuč. 285; gasp. 193; lad. 165; rod. 19; — *mlajšem* i. s. gasp. 338; svil. 19; d. pl. škol. 516, 522; — *mlajšum*, gasp. 307; — *mlajši*, n. pl. lad. 323; *mlajše*, a. pl. m. škol. 8, 10, 251; gasp. 176; — *mlajšeh*, škol. 389; gasp. 175; lad. 167; — *mlajšemi*, gasp. 338.

slajšega, gasp. 132 od naj svetešega y naj slajšega imena Jezuševoga, 140; — *slajšem*, i. s. gasp. 461; — *slajše* a. pl. f. gasp. 76 nam naj slajše je pripravljaj jestvine.

širša, pup. 22 ona (nožnica) prvič nahaja se zvun navade bolje širša; *širšu*, mat. 111 da nju (hižurku) znovič vam napraviti hoče lepšu, svetlejšu, jakšu, zračnejšu, širšu; izb. 12 širšu stran sveta iskati primorani jesu.

tenjša ali obično bez omekšanoga n, pup. 29 stran zadnja je dukša y tenša od prve; — *tenjšega*, pup. 69 iz tenšega platna falat 95 ovo stiskanje trbuha tenšega y priličnešega ne čini.

vekša (mjesto večša) škol. 450 onde naj menjša (muka) je neizgovorno vekša nego ovde najvekša, itd.; gasp. 42, 74 itd.; fuč. 29 itd.; mat. 74 itd.; reš. 37, 63, 66, 130; greg. 25; pup. 3; ad. 82, 129, 155; svil. 31, itd. itd.; a. pl. n. mat. 294; — *vekšega* fuč. 22 itd.; škol. 81, 187, 503, itd.; gasp. 20, 48, 68, 101, 102 itd.; reš. 4, 55, 65, 121, 135 itd.; fer. 87; pup. 19; mat. 244, 282, 330 itd. — *vekše* g. s. f. fuč. 16; škol. 184, 264, gasp. 49; fer. 48; lad. 164; pup. V. 12; reš. 111; svil. 35, itd. l. s. f. lad. 95 vu vekše vnožini; a. pl. m. škol. 521, gasp. 56, 61, n. pl. f. gasp. 43; — *vekšemu* reš. 65, 113; — *vekšoj* d. s. f. gasp. 514 k najvekšoj čistoči; —

vekšu fuč. 393; *gasp.* 17, 19 itd. — *vekši*, a. s. m. fuč. 11, 331; škol. V; *gasp.* 95, *greg.* 9; l. s. f. *gasp.* 72; *pup.* 8; *ad.* 97; d. s. f. *gasp.* 122; n. pl. m. *reš.* 2, 105; — *vekšem* l. s. *gasp.* 116; *mat.* 336; i. s. fuč. 333; *gasp.* 67; — *vekšum*, *gasp.* 44, 116; — *vekšeh*, *gasp.* 98, 106; *mat.* 276, 298, 310 itd. *vekših* *mat.* 263; *vekšemi*, *gasp.* 157; itd. itd.

V. Razšireni oblik u sing. nom. masc. i neutr.

Način, kojim se u staroj slovenštini pravi sing. nom. fem. i ostalih padeža oblici osim sing. nom. masc. i neutr. od razširene naime tvorke ijšjz ali oslabiljene spreda i promienjene prema glasovnim pravilom na jšš, prenesla je nova slovenština i na sing. nom. masc. i neutr. Prema jšš glasi se završetak *masc. jši*, *neutr. jše*. Ali i u staroj slovenštini u *sing. nom. masc.* us БОЛНИ dolazi oblik БОЛШНИ, a u *sing. acc. neutr.* uz БОЛЕНЕ dolazi БОЛШЕНЕ.

a) u kranjskoj slovenštini:

blajši mjesto blažši od *blag*, *Ravnikar* 71 u *Miklošičevu* berilu za VIII. razr. greha se varovati je nar *blajši* daritev.

boljši, *bolši*, *bulši*, *dalm. žid.* I *tulikajn* je on *bulši* sturjen kakor *angeli*; *salm. prip.* 27 en *sosed* je *bulši* blizi kakor en *brat deleč*, *kast.* 59 *moj sad* je *bolši* kakor *zlatu*, *kast.* 161 o ti nar *bulši* *troštar*, *cruc.* 163 *Quintianus* neč *bulši*, *temuč* še *hudobniši* *rata*, *cruc.* 507, *kateri* je ta *ner bulši*; *gol.* 68 *taisti pajn* bode za *tol-kajn* *močnej inu bolši*; *zal.* 347 *naprh* je *preveliko dozdvévanje* *človéka*, de je *boljš* od *družb*; *vrt.* 195 *tak gnoj* je *boljši* za *grozdje*; *neutr. boljše*, *dalm. mark.* 9 *tebi* je *bulše* de ti *kruleu* *noter greš* v *leben*; *luk.* 5 *tu staru* (*vinu*) je *bulše*, *žid.* 7 s *tem* se *noter pelá* enu *bulše vupanje* itd.

hujši, *huši*, *cruc.* 545 *če ble* mu (*možu*) *strežem*, *huši* je; *neutr. hujše* *dalm. luk.* 11 *tu pusledne tiga istiga* *človeka* *hujše* *postane*; *mat.* 9. *tu rezdrtje* *hujše* *postane*; itd.

krajši mjesto *kračši* od *kratek*, *preš.* 153 *ur krajši* *tek*; *neutr. krajše*, *vrt.* 148 *krajše* *rečeno*.

manjši, *dalm. gmpr.* 30 *vuče* de bi *farjem* *manši* *greh* *bil*; *luk.* 7 *kateri* je pa *manši* v *božjim* *krajlestvi*, ta je *vekši* kakor on; *preš.* 113 *od drugih* *manjši* in *časten* *manj* *rod* je *slovenski*; *neutr. manjše*, *dalm. mark.* 4 *ženfovu* *zrnu* je tu nar *manše* *mej* *vsemi* *semeni*, *luk.* 12 *kadar* *tedaj* tu nar *manše* *ne morete*, *zakaj* *skerbite* za tu *drugu*?

mlajši, *dalm. luk.* 15 *ta mlajši* (*syn*) *mej* *nyma* je *djal* k *očetu*: ... *mos.* I 42 *ta ner mlajši* je še *per našimu* *očetu*; *cruc.* 291 *de*

bi vsaj ta mlajši syn zapüvid božjo prelomil; preš. 171 Črtomir bojuje se nar mlajši med junaki; vrt. 49 kolikor mlajši je človek.

rajši, dalm. mark. 15 bi nym veliku rajši Barraba prostiga dal; zal. 281 če je (grêšnik) pripravljen rajš vse zgubiti, rajš vsim ljudem zamêrbit se: 289, 293 itd.; cruc. 344 de bi tebe ner rajši za mojo ženo imel; itd. itd.

tanjši, vrt. 17 zrak je veliko tanjši od vode, 20, 24, itd.

vekši, dalm. luk. 22 ta vekši mej vami ima biti kakor ta nar mlajši; mark. 9 so se prepirali kateri bi ta vekši bil, itd.; cruc. 17 Joannes krstnik je bil ta ner vekši prerok; cruc. 253 vekši tal teh ludy so v Christusa verovali; cruc. 342 Aedesius ta ner vekši mašnik umej ajdy je jo vučil; neutr. *vekše*, dalm. gmpr. 20 nar vekše inu očitiše zapelanje je . . ; ps. 74 divjanje tvoih zuprnkou je če dajle vekše; jan. 5 jest pak imam enu vekše pričuvanje.

vikši, travn. 248 velik je gospod v Sioni inü vikši kakor vse ludstva, 197 de je bog njih pomočnik inu nar vikši bog njih odrešenik; zal. 68 Ponci Pilat, rimskoga cesarja Tiberja vikš na Judovskym oblastnik ga je dal na križ prbiti; 88 Kristus je sam vikš vogalnik, 179 nar vikš je stvaril iz zemlje zdravila, 353 nar vikš je počasn povračnik. — Oblik *vihši* kast. 119 ti si gospud ta nar vihši čez vus svejt.

Tako se govori i daljši, drajši mjesto dražši, glajši, gorši (stättlicher), réjši, slajši, širši; amo idu možda i grši i trši od grd, trd te im je j pred š tako izpalo kako u huši od hud.

b) u ugarskoj slovenštini:

bougši mjesto i uz *bolši*, küzm. 295 ništeri soudi, ka je eden dén od drugoga dnéva bougši; pred. ki nešče od dnéva do dnéva bougši ino bougši biti, on ne ostane dober; neutr. *bougše* küzm. 314 nej na bougše nego na hüše se vküp spravlate.

hüše küzm. 314 nej na bougše nego na hüše se vküp spravlate, küzm. 71 ešče je na hüše prišla, küzm. 386 s hüdogo na hüše zapelávajouči druge; šerf. 15 njemi potle hyše gre, 291 kda so jo skyšnjave naj hüše silile.

ménši, küzm. 118 te naj ménši pa vu králevstvi božem je dönok vékši od njega; küzm. m. 142 ménši sam od vsega tvojega dobroga činejnja; neutr. *menše* küzm. 69 zrno horčično med vsejm semenom je naj ménše na zemli, 134 itd; *menšo* šerf. 100 muštardno zrno je naj menšo.

mlajši, küzm. 141 vküp spravivši vsa te mlajši sin odišao je vu

daleko držélo; kùzm. 156 te najvekši med vami naj bode, liki te naj mlajši; šerf 48 imel je mlajši brat potrpljenje

rajši, šerf 87 taki bi mogel rajši spoznati; šerf 109 on sam sebi najvekši kvar dela; neutr. *rajše* kùzm. 261 tejm rajše so tiho bili.

vekši kùzm. 81, so se na pouti od toga med sehom štükali, što de te naj vékši, itd.; pred. vekši táo naroda na peklenski ogyen, spadne itd.; šerf 18 je ne vekši prerok stanil kak on, itd. — neutr. *vekše* kùzm. 69 zrno horéično . . od vsakšega zelenja je vékše; 175 jas pa mam svedoustvo vékše od Ivana; *vekšo* šerf 100 muštardno zrno, dare zrse, je vekšo kak vse travine.

c) u hrvatskoj slovenštini:

boljši, *bolši* fuč. 338 gdo je bolši kršćenik? škol. 538 je si li ti vu tvojem stališu naj bolši? reš. 177 med onemi ki su se rodili, on se je naj bolši rodil . . on je naj bolši gore stal; gasp. 382 (moj zaručnik) plemenitéši, lepši, mogućnéši, bogatéši, bolši y ljubleneši je od tebe; vrač. II. 32 bog bolši proti ljudem bil bi; ad. 114 za jen las ne bu bolši (svet); petr. 77 najbolši način je . . neutr. *boljše*, *bolše* gasp. 486 koje (vino) 'da bi bil s. biskup okušal, reče: naj bolše je, itd.; svil. 26 kupljeno seme vnogo boljše je kak tudje; svil. 13, 19, 45 itd.; greg. 14 vreme, bože! koje bolše, prikladnejše biti more?

gorši, škol. 9 on je od nevernika gorši; gasp. 84 jeden zmed slug naj gorši lice Kristuša pljusne, 100 itd.; reš. 181 gorši je zrok neg pripečenje; neutr. *gorše* gasp. 64 vsaki človek naj prvlje dobro vino daje, gda se pak opiju, onda ono, koje je gorše, 312 gorše činémo z njim negó predi, itd.; mat. 385 obraz črljen y zdravomu spodoben je naj gorše znamenje smrti, 435 tho gorše je, da smrt bude pričetek vekše nevolje.

hujše, ad. 77 vem mi oni vnogo hujše činiju; petr. 95 Petrici vse hujše i hujše je postajalo.

menjši, *menši*, *mejnši*, škol. 78 najmenjši greh je škodliveši, nego vse zlo ovoga sveta; 127 Kristus je menjši od oca, 185, 284; lad. 73 kak je beteg menši ali vekši; pup. 78 mora se postaviti zvrhu ovoga (falata) menši i zvrhu menšega naj menši; mat. 345 preštimava se vsaki naj mejnši dobiček; greg. 8 na kolena padam ja najmenši svečen, 9 nit menši od cara ti rimskoga nesi; — neutr. *menjše*, *menše*, škol. 185 menjše dete z menjšum opravicum je zadovoljno; reš. 156 svet k nam primerno dobro čini menše; mat. 283 bog tak napláča vsako naj menjše dobročinenje, mat. 337 jedno

naj menše bantuvanje podnesti neču, mat. 374 ako veliko obraduvanje bude očih, ne bude mejnše takaj teka (gustus); vrač. II 52 za greh niti naj menše sebi ne držiju.

mlajši, fuč. 329 ov tvoj mlajši brat je sin vekivečnoga skvarjenja; gasp. 150 kada Theodosius mlajši cesarstvo bi bil držal, gasp. 173 bil je ov Makar egiptonskoga onoga pajdaš Makara, ako prem vnogo mlajši od njega, gasp. 251 ar on kakti mlajši bolje more pregone podnašati; mat. 138; vrač. IV 6. doklam mlajši bil si, sam pasal se jesi.

rajši, škol. 68 sv. Augustin govori, da bi rajši takoveh biti rubača ali konj nego duša, 519 za kaj se ti naj več i naj rajši trudiš? itd; gasp. 3 na tvrdi zemljici rajši je počival, gasp. 113 rajši hoču stokrat vumreti; fer. 121 Greg. XV je to naj rajši včimil; reš. 72 rajši je hotel krv podleati neg zleati; mat. 475 je očituval da hoče rajši vumreti; rod. 67 predi kak to pustim, rajši po svetu odidem; petr. 34 gdo rajši kak tupi kožar naš od toga čuti je hotel itd. — neutr. *rajše*, greg. 24 najdu se takajše, ki znadu kvadrilla, halber cvelfe rajše? —

slajši, gasp. 50 o naj slajši, o naj povoljniji agnec! 125 o ljubitelj naj slajši! 148 recemo: Jezus naj slajši; vrač. IV 122 o naj slajši Jezuš! neutr. *slajše* gasp. 38 ovo je ime slajše od meda; fer. 112 veruj mi da je vnogo slajše človeku . . .; greg. 17 kak morem naj slajše, da se četeje (pismo), prosim.

širši, lad. 361 ako je jeden (vezikatorium) širši, drugi pak vužeši; pup. 27 mehur po ovom glave pretegnenju širši je vučinjen; izb. 25 orsag ov zmed vseh naj širši je bil. neutr. *širše* mat. 182 telo biglo vse više i širše rasti.

vekši škol. 264 zarad vekše tuge more biti vekši greh; gasp. 22 posel ov bil je najvekši itd. itd.; — neutr. *vekše* fuč. 333 ar je ona naj vekše zavetje vseh grešnikov; škol. 26 bog vu sebe je naj vekše dobro; mat. 399 kak goder njihov beteg je naj vekši, naj vekše mora takaj biti vraćenje; itd. itd.

VI. Neorgansko umeće se l iza g.

Iz rieči kao glublji ušlo je l neorgansko iza g. pred nastavkom ji, je u hrvatskoj slovenštini u riečih dug i lehek.

duglje, *dugle* škol. 132 da se božanska tajnost dugle drži otajna, 484 da se bolje vu glavu primu i dugle ostanu, 533 da bi mi dugle živeti; mat. 6 ne zadržavajmo se duglje vu onih, 118 ako je sebe duglje vu milošće božje zdržaval, 403 nit štentajte duglje nje ne

poprijemati, 126 kade je duglje življenje, onde je broj vekšeh grehov; *dugljega* mat. 444 radi dugljega ljudih življenja; *dugljem* mat. 356 vu dugljem betegu.

laglji, izb. 96 način laglji velikih ladjah uz i niz vodu putovanja; *laglje*, *lagle*, *leglje*, *legle* škol. 45 gde je lagle zadovoljno včiniti? 111 da se ljudi laglje navuče, 178, 181, 234, 279, 377, 381, 448, 466; reš. 194, da se lagle v kojem tolnačtvu neg v jednom duplju zveliči; mat. 47 da leglje mogel budem račun dati; gasp. 361 da ovak vlovljenem leglje pomore itd. itd.

Drugi način.

Osnovi se krajnje **ъ** ne odhiće.

Kada tvorka ijъs stupa osnovi adjektiva na sačuvano krajnje **ъ**, slieva se to osnovno **ъ** sa početnim *i* u tvorci na **Ѣ**, ê isto tako kako to biva u sing. lok. nominalne **ъ** — (ă —) deklinacije: **рѣѣъ** od **рѣѣъ** + **и**, (i) **дѣѣъ** od **дѣѣъ** + **и** (i). Pred tim ê mienjaju se guturali na palatata a iza palatata opet ê na a. Po ovom načinu pravi daleko pretežnija većina adjektivâ komparativ, njekoji ga prave na oba načina.

VII. Sing. nom. masc.

Tvorci odpada krajnje s a za tim odpada i **ъ** iza j: *sulěj* od *sulъ* preko *sulъ* + *ijъs*, *sulějъs*, *sulějъ*; *krotъčaj* od *krotъкъ* preko *krotъкъ* + *ijъs*, *krotъkějъs*, *krotъčějъs*, *krotъčajъs*, *krotъčajъ*; *lъgъčaj* od *lъgъкъ* itd.

Staroslovenski završetak sing. nom. masc. po složenoj deklinaciji tu to je êji sačuvan je u novoj slovenštini podpuno, samo se ê iza palatata ne mienja na a, i ako dva tri puta to a iza ž ili j dolazi (nižaj, dalaj), to nije ostatak iz stare slovenštine, već kriva ortografija te se ima ono a izgovarati kao e. I guturali mogu ostati nepromienjeni; ali se može i l umetnuti.

a) u kranjskoj slovenštini:

bližnjěji, gol. 59 kadar bodo čebelle že per žrelo začele hrušat, tok je ta nar bližnej' cajt.

krêpkěji, vrt. 148 laknjic je vsiga rastljinja nar poglavniši ali nar veči in krepkeji obstojni del.

ložěji, vrt. 16 bo ložeji kositar svinec, ki je težeji, prešinil, 20 zrak je zmirej kolikor višji toliko tanjši in ložeji, 25.

mehkěji, vrt. 66 ali ni tvoj želodec veliko mehkeji od taciga kamna?

močnejši, gol. 68 taisti panj bode za tulkajn močnej' in bolši; gol. 165 škatla zna biti veči ali manjši, koker je tvoj pajn močnej' al pa slabej'; vrt. 69 ne boš ne močnejši, vrt. 233 nar močnejši je-sih za kake omedlevce se naredi ako . .

plašnejši, vrt. 131 zdaj je pes še plašnejši in nepokojniši.

slabéjši gol. 165 koker je tvoj pajn močnej' al slabej'.

sladkéjši vrt. 221 de si ravno je veliko sladkeji od prviga (cukra).

staréjši, gol. 22 vojsk bode tulko rjavejše (čitaj rjavejš^ь) kelker bode starej'.

šibkéjši, vrt. 69 de boš zjutrej šibkeji vstal.

vikšéjši, cruc. 524 ogin je ner vikšej', zakaj nad luftam prebiva.

višéjši, cruc. 221 Aron, desi lih ta ner višej' mašnik, ne bil ureden de . . .

žlahnéjši, vrt. 190 de se ne bo več nar žlahnejši gnoj nemarno raztresal, vrt. 137 ti nar žlahnejši cvet Slovenije!

U *ugarskoj slovenštini* toga oblika nisam našao.

b) u *hrvatskoj slovenštini*:

pametnéjši, izb. 164 najpametnéjši faleti more.

spametnéjši, izb. 167 spametnéjši bedastešemu vsigdar prepušča (prepuztcha).

VIII. Sing. nom. neutr.

a) od razširene tvorke.

Tvorci ij^ъs odpada krajnje s a pošto neutru pripada o mjesto ъ, koje se o iza j mjenja na e, to se za sing. nom. neutr. tvorka glasi ije i pošto joj se i sa krajnjim ъ u osnovi slievne na ê, to se završetak glasi êje : sulêje od sul^ъ preko sul^ъ + ij^ъs, sulêj^ъs sulêj^ъ, sulêjo. Nu to valja samo za nominalnu deklinaciju, složena deklinacija pravi neutr. od razširene tvorke ij^ъsjo, od kle ijše, êjše + je = êjšeje : sulêjšeje. „Ein sing. nom. neutr. добръше kömmt nicht vor“, veli Miklošič altslovenische formenlehre in paradigmgen str. 28.

Staroslovenski završetak sing. nom. neutr. složene deklinacije eje steže se u novoj slovenštini na e; prema tomu se završetak êjšeje glasi êjše.

a) u *ugarskoj slovenštini*:

lagojéjše, küzm. 168 vsaki človek oprvič dobro vino položi pred gosti i gda so se napojili teda to lagoonjše.

ležéjše, küzm. 128 Tirusi i Sidoni ležejše bode vu soudbi kako vam.

očivéstnéjše, küzm. 399 i ešče je očivesnejše.

plemenitnejše, pred. naj vekše ino plemenitnejše delo človeka je iskati zveličanje.

skrbljivjše, küzm. 264 liki da bi skrblivejše šteli spoznati od njega.

srčnejše, küzm. 266 srčneje bodem od tej štera se mene dostajajo odgovarjao.

stalnejše, pred. pazi na dobro ime, ar eto je stalnejše kak jezero dragoga i velkoga kinča (125).

veseljše, pred. vu leti najveselejše vrejmen je zétva.

zmožnejše, pred. grešnikom najzmožnejše vraštvo (je) premišlavati od smrti.

b) u hrvatskoj slovenštini:

batrivjše, mat. 134 da je Marija srdce vnogo batrivejše nego mati Makabeušev imala.

bistrjše, reš. 12 kakvo bude naj snažnejše, najčistejše y najbistrejše samoga sebe poznanje?

blaženjše, mat. 363 koi videl je ono naj srečnejše y naj blažejše prebivališče.

brzejše, svil. 10 želiš li da seme kak brzejše znikne.

čistjše, reš. 5 moja skrb bude iz vsakoteroga kaj je naj snajžnejše, naj čistejše y naj gladkeše, to jest kaj je naj svršenejše izvleči, reš. 12, 121.

glasnejše, mat. 12 glasnejše i strahovitejše suprot nam grehi kričali budu.

guščejše, mat. 64 imajuč navadu guščejše bogmati, 437 je li guščejše pajdaštvo z ženami vas včini ne opasti v grehotu? 183, 184, 193, 293, 350, 445, 449, 461, 474.

hasnovitjše, mat. 332 naj hasnovitejše bi bilo razmišlavanje muke Kristuševe, 99, 270, 313, 320, 578, 581.

istinjše, mat. 277 govorenje ovo zaisto naj istinejše (je) . . .

istinitjše, mat. 474 buduč naj istinitejše nazveščenje duha . . .

jasnejše, mat. 39 koja senca malanje jasnejše y vidnejše čini, 111 ovo isto telo bude nezgovorno jasnejše od sunca.

kratkjše, mat. 277 nikaj na svetu ni, kaj bi retkejše i kratkejše bilo kak vreme, 129, 419.

krvoločnejše, mat. 248 krvoločnejše naj krvoločnejši hahari i vragi muče (saeviant saevius saevissimi ministri).

lastovitjše, mat. 255 priprosteh ljudih lastovitejše je . . .

mrzljše, mat. 425 njihovo srdce mrzlejše od leda ne zna sada kakvoga pokore dopriniti.

ljubljenêjše, reš. 73 koje (poštenje) dragše i ljublenejše je od žitka.
nemilostivnêjše, mat. 240 vnogo gorše i nemilostivnejše je od vsake smrti ovo trapljenje.

nezgovornêjše, mat. 512 božja milosrdnost nezgovornejše vekša je kak njegovi grehi.

obilnêjše, mat. 91 sv. Pavel dobročinjenja obilnejše od vašeh zvršoval je. 254 doklam obilnejše govoril budem, prosim posluh, 173, 256, 406.

obregjenêjše, reš. 109 ono kaj čini bog je naj obregjenêjše.

očitêjše, mat. 244 za bolje y očitejše vam pokazati.

očivêstêjše, mat. 154 sada odprtejše y očivestêjše neizbrojene vaše potreboče vidi, 491 očivestêjše razložiti n.orem myr; 155, 450, 481.

odičenêjše, mat. 110 postaviti nju na mesto vnogo veselejše, odičenejše.

odprtêjše, mat. 425 da vam odprtejše nevolni stališ tvrdokorne vu grehu duše pred oči postavim, 154, 518, 543, 625.

ostrêjše, mat. 622 bog ostrejšê, strahovitejšê ov greh kašti-guje, 13.

plačljivêjše, reš. 189 razlučenje ovo vnogo plačljivejšê zgodi se.

plemenitêjše, reš. 73 ono najdemo segurnejše, ovo plemenitejšê; mat. 554 pod bogom nikaj preštimatejšê, plemenitejšê dati y naha-jati more se, 556.

povoljnêjše, mat. 22 na drugo povoljnêjšê obrnuti se bi moglo.

prestranêjše, reš. 44 prime vnogo prestranejšê mesto v srcu.

preštimatejšê, mat. 343 duša je stvorenje naj preštimatejšê, 7, 219, 222, 528, 554, 581.

priglednêjše, mat. 280 nijeden drageh kamenov tržec priglednejše ne važe drage kamene.

prikladnêjše, greg. 14 vreme, bože! koje bolše, prikladnejše biti more?

prilicnêjše, mat. 146 Volsci sudili su za preobladati Rimljane naj prilicnejše vreme, 195.

prvêjšê, mat. 7 bude jeden od drugoga preštimatejšê y prvejše mesto imal.

razložnêjše, mat. 391 još razložnejše povem.

razlučnêjše, mat. 372 razlučnejše y bistrejše nje vidi.

rêdkêjšê, mat. 415 skoro nigdar ali končemar retkejšê mislite za pomirenje z bogom, 574.

segurnêjšê, reš. 73 ono (mučeničtvo) najdemo segurnejše ovo plemenitejšê.

- sijastêjše*, mat. 342 vnogo siastejše y svetlejše je sunce.
- slobodnêjše*, mat. 472 šaliti se slobodnejše.
- snažnêjše*, reš. 74 kaj je vu istem sramu naj zvršenejše, naj viteškejše y naj snažnejše, povem, 12, 121.
- spametnêjše*, mat. 313 ovo odregjenje naj hasnovitejše y naj spa-
metnejše v hasne spoznalo se je.
- srečnêjše*, mat. 363 o najsrečnejše y naj blaženejše prebivališče.
- stanovitêjše*, reš. 222 naj stanovitejše božanstvo vu njem mora
biti, ako bog je.
- strahovitêjše*, mat. 2 premišlavajuč četvera jedno od drugoga stra-
hovitejše, 12, 61, 622.
- strašenêjše*, reš. 175 o koje preobrazenje je strašenejše!
- strašnêjše*, mat. 253 strašnejše bi se mučili.
- svetlêjše*, mat. 342 svetlejše je sunce.
- težêjše*, mat. 401 način vam prepisan kakti osebujno vračtvo za
vráčenje naj težejše. itd.
- toplêjše*, greg. 37 senó sem toplejše.
- trapljinêjše*, mat. 250 o trapljenje naj traplivnejše!
- tužnêjše*, reš. 189 razlučenje ovo vnogo plačlivejše y tužnejše
zgoti se.
- tvrdêjše*, mat. 425 njihovo srdce tvrdejše od kamena ne zna sada
kakvoga pokore doprinesiti, 433, 434.
- tvrdnêjše*, mat. 165 kuliko bude tvrdnejše vaše ufanje, 325, 581.
- veselêjše*, gasp. 281 za tem taki naj veselejše iz ovoga sveta je
preminul; mat. 110 postaviti nju na mesto vnogo veselejše.
- vidnêjše*, mat. 39 senca malanje jasnejše y vidnejše čini. 372.
- višêjše*, mat. 7 jeden od drugoga mesto preštimanejše y višejše
ne bude imal, 37 Lucifer višejše poznanje boga bil bi imal, 415
višejše od vseh drugeh drev bi bilo. itd.
- viteškêjše*, mat. 121 ovo je kaj je naj zvršenejše y viteškejše
straha isteh kaštig, 74.
- vrêdnêjše*, mat. 278 koje (vreme) naj vrednejše je na svetu; 581
dvoje najhasnovitejše y najvrednejše opominjanje nam daje.
- vugodnêjše* mat. 195 vreme je naj vugodnejše; greg. 14 vreme ovo
je naj vugodnejše, 37.
- zmožnêjše*, mat. 373 vendar nebo vsigdar je y bude zmožnejše.
- zvršenêjše*, reš. 64 vnogo zvršenejše obstal je vu žalovanju, 28
s pogledom lica božanskoga more se kaj najzvršenejše poznati duša,
74; mat. 546 on je vu sebi naj zvršenejše dobro, 481 naj zvršenejše
obdržavaju zapoved, itd.

b) od nerazširene tvorke.

Premda u staroj slovenštini sing. nom. neutr. složene deklinacije po nerazširenoj tvorci: **ДОВРТИКЕ** ne dolazi nego samo po razširenoj: **ДОВРТИШКЕ**, to novoj slovenštini ipak rabi taj padež napravljen po nerazširenoj tvorci prema završetku *êjeje*, dakle *êje*. Dolazi najčešće kad se adjektiv upotrebljuje adverbijalno, a ja ga ne držim neorganskim.

1) u kranjskoj slovenštini:

a) u podpunom obliku.

globokêje, vrt. 75 in se će dalje globokeje vkoreninuje, 172 ki jo gre nekoliko globokeje orati.

gorkêje, vrt. 27 je tedaj za en grad gorkeje.

hitrêje, vrt. 13 de se tako brž in hitreje oginj naredi, 14 marsi kaj se hitreje raztopi, 30 torej nas nar hitreje v nos zebe, 82 bi se to toliko hitreje zgodilo; preš. 71 hitrêje sta se zasukala.

kasnêje, vrt. 66 to bi utegnulo tebi kasneje hudo nadlegovati, 93 vsako kasneje opominjevanje sprejmejo bolniki radi, 24, 95, 99, 112, 144.

ložêje, vrt. 17 po tacih vednostih zamorejo marsikaj ložeje ločiti.

poznêje, vrt. 116 bi bilo prav turšico pozneje kakor seno spraviti; preš. 122 al se smel bo razodeti saj pozneje, sam ne ve, 181 tak se zažene, se pozneje vstavi mladenič.

sladkêje, vrt. 66 de boš sládkeje spal.

visočêje vrt. 170 bi si na visočêje pomagali.

b) u krnjavom obliku bez krajnjega e: *êj*, *ej*.

bližêj, gol. 43 če nje (pajnovce) ne moreš na tako vižo noter spravit, ampak bližej ukupej stisnit, tok. . .

bolêj. schönleben evang. 237 kadàr tedàj bug travo na puli taku oblači: kaku veliku bulej vas? (a 254 búile).

dalêj, *dálaj* cruc. 28 inu je dalej tamkaj počival, 36, 38, itd.; preš. 10 ak dalej sonca skriva se luč rumeniga, 191; vrt. 143 brez de bi kislogaz dalej več kaj v to drezal, itd.; cruc. 147 kar dalaj Metaphrastes piše, 179, 220, 606 itd.

hitrêj, cruc. 115 navesta se ner hitrej zamiri svojmu ženinu, 441 de si lih g. bug nam kuĝo pošle, hitrej se potalaži, cruc. 57 z obeno kupčio ne bote hitrej obogatili.

lažêj, *ležêj*, *ložêj*, *lužêj*, dal. luk. 10 vsaj bo Tyru in Sidoni lažej v sodbi kakor vama, mark. 2 katiru je lažej reči.; gmpr. 3. 41; gol. 21 de čebelle iz ene gase v to drugo ležej pridejo; gol. 10 zunajna podoba teh čebell se ložej skuz pogled spozna, 31, 43, 47,

78; itd.; preš. 191 de lózej se britkosti v bran postavi, cruc. 217 lužej bi bilo cell svejt v eno pest stisnit, 272 vse tu drugu je lužej zapustiti kakor pak ta leben.

nižěj, cruc. 8 če nižaj to luč perpognete, visokjši senca se polzdigne.

težěj, cruc. 367 venger je bilu težej s. Alešu, 563 ner težej človek prenese. . .

vikšěj, gol. 39 vikšej njo (luknjo) malokadir naredi. traum 341 kateri je zemlo vikšej kakòr vodó vtrdil.

višěj, gol. 42 pajnovi morejo od zad saj 1 collo višej ležati.

2) ugarskoj slovenštini.

samo u krnjavom obliku.

bogatěj, šerf 209 naj se s svetloboj tvoje lybavi za to bogatej naleje.

drzněj, šerf 143 on se te škyšavci srčnej no drznej proti postavi.

glóblěj, šerf 86 kak se človek za to globej v teme grehov zablodi.

góstěj, pred. bi večkrat ino gostej k pokoure svestvi hodili, pred. z naj hasnovitejšim vrastvom gostej živeti neščejo (106); šerf 452 pomaga bližnemi raj no gostej, 469 či človek gostej greši te se že težej spobolša.

hitrěj, kùzm 209 te drùgi vučenik je prebejšao hitrej Petra, 359 kak je naj hitrej moglo biti.

ležěj, kùzm. 127 Sodomitancom vu onom dnevi ležej bode, 173 vu šteroj njemi je ležej gratalo, pred. naj svojemi teli ležej po vouli hodijo (117); dain. IV. Slovenci ležej ino rajši svoje knige berejo; šerf 76 naj tydi tisti plače ležej no boje vredni postanejo, 77, 296, 424, 467. — Oblik *leži* kùzm. 65 ka je leži povedati, 143 leži je pa nebi i zemli prejditi liki . . je oslabljen preko ležěj, ležě, jer nenaglašeno ê slabi se na i, savni bilějši od bejli.

močněj, šerf 79 da bi močnej zapovedi vere zdržavali.

obilněj, kùzm. 357 obilnej smejjo brezi straha rejč gučati, 398 vu kom da bi obilnej šteo boug pokazati . . ; pred. za to ščem edno malo obilnej pred vas postaviti; šerf 390 od kere čemo dnes obilnej govoriti.

popolněj, šerf 81 tak mi bogi naj popolnej slyžimo, 155 de nje-gove lastnosti bole no popunej spoznal.

pozněj, dain. III. tak najdemo že pri starih Grkih, poznej pri Latinih, 183; šerf 43 poznej človek več krat vidi da . .

prěj, šerf 10 prej v pyšavi, potle v vozi je bil potrpliv.

skrbnêj, šerf 97 da bi se starih navad skrbnej ogibal.

srčnêj, šerf 143 on se te skyšavci srčnej no drznej proti postavi.

težkêj, šerf 467 ker teškej odpyšenje dobi, 293.

vrêdnêj šerf 168 k vrednemi prijетки presvetega rešnega tela se človek še vrednej pripravi, či . . .

zvēštêj šerf 28 nečejo bogi zvestej slyžiti, 130, 238.

žmetnêj, šerf 97 vsako ozdravljenje kelko žmetnej se spravi, telko se spravleno skrbnej čuva.

3) u hrvatskoj slovenštini:

bržeje, gasp. 111 da bržeje iz ovoga sveta preminu, 145, 151, 155, 215, 291, 547, 946.

glasnêje, zagr. 47 kaj naj glasneje mogu z guslami igrati; gasp. 393 glasneje govori (imper.).

glublêje, gasp. 184 da glubleje kopati mora.

guščeje, gasp. 64 za guščeje vumivanje, 68 oltarski sakrament guščeje prijemati, 269 nju nagovarjal na guščeje pričešćanje, 415 njemu se je najguščeje izkazuvala, 454 guščeje prijemati sakramente; vrač. II. 181 s čem guščeje mi njemu oprašćamo.

hasnovitêje, zagr. 50 ne bi li vsakomu bolje y hasnoviteje bilo smrt podnesti; reš. 221 ovo ime je olje od svakoga vračtva hasnoviteje.

kesnêje, gasp. 516 bog dušu podaje kesneje ženskomu nego mužkomu spolu; mat. 449 ali na brzom ali kesneje dojde kaštiga vekša; izb. 4 za pol leta kesneje, 9 kuliko kesneje; vrač. II. 8 i kesneje na svetu živuči, 21, 33, 75, 83, 161, 200, IV 21.

marljivêje, zagr. 102 da bi sin njegov s tem rajši y marliveje on njegov navuk obdržaval, 123; fuč. 133 marliveje bi se na procesije hodilo, 150 vnogo marliveje je na se pazila.

mirovnêje, gasp. 505 cesarstvo tvoje bi bilo vnogo stalnêje y mirovneje.

močnêje, fuč. 323 kada bi na dalje močneje prosila, zgrabi me; reš. 37 žalost močneje neg veselje giblje čutenje.

obilnêje, zagr. 85 kaj rauno obilneje nakanil sem pokazati, itd.; fuč. 9 kak vu peldah obilneje videti hoćemo, 90, 93, 191, 314, 325, 417; gasp. 14 slugam Kristuševem desetinu obilneje i prilićneje je preskrbel, 106, 201, 413, 427 itd.; reš. 222 da obilneje pokazemo, 238 itd.

očivestêje, gasp. 142 po drugeh očivesteje spoznava se, 216, 415, 940; reš. 218 to isto očivesteje spoznati se more iz velike razluke, 235, 236 itd.

odičenêje, fuč. 122 koju (palaču) da bi lepše i odičeneje mogel dati pomalati . . .

ostrêje, zagr. 45. budući ostreje svoje telo trapil s postmi; fuč. 135 bogh sudi vumirajučega človeka i kak strašneje, ostreje i kašti-guje; reš. 106 za ostreje govoriti.

pobožnêje, fuč. 133 kak bi se pobožneje g. bogu služilo.

prekorednêje, zagr. 55 vnogi prekoredneje vu njih (nečistočah) se nasladujuč kaljaju.

priličnêje, fuč. 181 vu kojem priličneje odgovoriti budem mogla; gasp. 215 zbog kojega priličneje bi bili mogli zveličitela moliti, 410; reš. 206 koje bi mi bilo priličneje za obladati.

prvlêje, gasp. 250 da ovak prvlêje i leže druge krščenike na ruku svoju zapeljaju.

razložnêje, vrač. II. 190 koji dva zadnješi evangelisti vnogo razložneje pripečenje ovo izpišuju.

segurnêje, zagr. 80 živući vu grehah slobodneje nego Turki; fuč. 329 ogenj peklenski z ognjem zažgane ljubavi božje naj laglje, naj brže i naj segurneje pogasiti se more; reš. 186 naj segurneje je stisnuti s pleći, 211.

spametnêje, zagr. 131 bolje y spametneje govoriti; gasp. 288 jošče je mogućen vse suprotivščine naj spametneje premeniti.

spodobnêje, gasp. 412 angelom spodobneje živući.

stalnêje, gasp. 505 cesarstvo tvoje bi bilo vnogo stalneje.

strašnêje, fuč. 135; reš. 112 to je naj strašneje one strahovitosti.

težêje, gasp. 237 težeje njemu videlo se je vu miru na domovini živeti.

vêrnêje, zagr. 72 kak vnogo bolje verneje y obilneje izkazuje se sin kralja nebeskoga, 123; fuč. 133 verneje bi se reč božja poslušala.

vitežkêje, reš. 75 to je naj vitežkeje vu sramovanju krščanskem.

zvršenêje, fuč. 133 kak bi se zvršeneje zapovedi božje obdržavale, 90, 113, 120; gasp. 291 kaj tulikaj najzvršeneje s. Maurus je vučinil; reš. 155 dobička želno hotenje je tem zvršeneje.

IX. Sing. nom. fem. i oblici ostalih padeža.

Na tvorku ijъs stupa ženski nastavak ja, ali mu se a mienja na i. Ono j u nastavku djeluje na prednje s te se š njim slieva na š: sulêjši od sulъ preko sulъ + ijъsja, sulêjъsja, sulêjsja, sulêjša. Za ostale padeže glasi se tvorka ijъš, ijša, ijše; dakle sing. gen. masc. i neutr. ijša, fem. ijše: sulêjša, sulêjšę.

Staroslovenski završetak sing. nom. fem. složene deklinacije aja,

mjesto čega dolazi *ija*, *sliava se u novoj slovenštini na a*, dakle *éj-šaja* mjesto čega *éjšija* bude **éjša**.

a) *sing. nom. (voc). fem.*

α) u ugarskoj slovenštini:

čistějša, kùzm. m. 149. mati naj čistejša!

hasnovitějša, pred. očanaš je najprva, naj hasnovitejša i naj močnejša molitev (134).

lagojějša, *lagovějša*, pred. grešnikov smrt je lagoja, lagojejša i naj lagojejša; lagovejša, ar duša se žmetno od tela odlouči, nar lagovejša, ar . . . (150)

močnejša i modrějša, kùz. 301 kaj je blaznost boža modrejša od človeče modrousti i nemočnost boža je močnejša kak ljudje vu svojoj mouči.

ostrějša, kùzm. 396 ar je boža rejč ostrejša od vsakoga z obej strani ostrc majoučega meča.

prijetnějša, pred. zvùn one molitvi nikša drùga prijetnejša ne more biti (134).

silnějša, *svetlějša*, kùzm. m. 127 rejč tvoja svetlejša je od sunca i silnejša od ognja.

β) u hrvatskoj slovenštini:

čemernějša, mat. 247 ah muka ostrejša, čemernejša od vseh drugeh!

grdějša, mat. 52 laž je jedna hmanjoča grdejša i malovrednejša od drugeh.

guščějša, mat. 569 guščejša molitva vsem je potrebna.

kasnovitějša, mat. 161 hasnovitejša i segurnejša je obramba Marije, 36, 326, 327.

istinitějša, mat. 479 sumlja koju imali su bila je od prve istinitejša.

izvišenějša, mat. 556 o naj izvišenejša čast!

kinčenejša, mat. 174 duša po s. pričešćanju postaje dvojvrstno kinčenejša, dragša y bogu ljubljenejša.

lastovitějša, mat. 51 istina mora reči se zmed drugeh krepostih bogu naj lastovitejša y naj osobitejša.

ljubljenějša, mat. 161 Marija je bogu ljubljenejša i dragša nego vsi skupa svetcu, 177 po kojem prijemanju duša dragša, ljubljenejša bogu bi postala, 205 volja božja je naj svetejša, naj ljubljenejša, 342 vnogo lepša, vrednejša, ljubljenejša, preštimatejša je duša.

malovrednějša, mat. 52 laž je jedna hmanjoča grdejša y malovrednejša od drugeh.

milostivnějša, mat. 154 Marija još milostivnejša sada je vu nebu.

mogućnejša, mat. 155 Marija mogućnejša je od vseh svetcev, 175 ne kakti da bi Marija bila mogućnejša od Jezusa.

naglejša, reš. 10 ne znam gde je naglejša strmnost za vratolomnost.

navučljivějša, mat. 253 pelda vam ne more biti nit strahovitejša nit navučljivejša.

nesrečnejša, mat. 276 vu peklu vremena ni, nego vekivečnost naj nesrečnejša.

očivestějša, mat. 451 takvo verovanje je jedna naj očivestějša vkanlivnost.

odičenejša, mat. 124 je li more biti naj odičenejša devica Marija tu slobodu zadobila?

ogrutnejša, mat. 450 ovo je jedna nevernost ogrutnejša od vsake nemilosrdnosti poganinske.

osobitějša, mat. 51 istina mora reči se bogu naj lastovitejša y naj osobitejša.

ostřejša, mat 19 s tem ostřejša pravica y sud takvem bude, 244 kak strašnejša y ostřejša je vaša muka! 247.

plemenitějša, reš, 72 krv koju sram rasipava je plemenitejša.

poviznejša, mat. 164 ni li Marija, buduč vsigdar najpoviznejša mogućnost svoju zakrivala.

preštimanějša, mat. 341 duša je naj preštimanějša, 342, 534.

prilicnejša, reš. 211 reči ni koja bi bila . . prilicnejša vuham vugoditi, mat. 156 koja je vura prilicnejša nego vura potreboče?

razumnějša, mat. 136 ah anda kuliko turobnost razumnějša, zročnejša i trapljivnejša je?

segurnějša, mat. 478 koja ladja bi bila segurnejša? 161.

sladkějša, mat. 534 vsaka kaplica y truha dike nebeske je sladkejša, preštimanějša y vrednejša nego vse slaščice (szlasztchicze).

snažnejša, reš. 44 kakva je anda vu pogubljenju dobra žalost zbog dobra pogubljenoga zvršena, viteška y naj snažnejša?

spodobnejša, mat. 281 odkuda (duša) spodobnejša y dragša bogu biva kak predi bi bila, 282, 344.

srečnejša, mat. 176 vu nebu ni vremena, nego vekivečnost naj srečnejša.

strahovitejša, mat. 253 pelda vam ne more biti nit strahovitejša nit navučljivejša.

strašnejša, mat. 244 kak strašnejša y ostřejša je vaša muka!

svetějša, mat. 205 volja božja je naj svetějša, 345 bila je plača naj svetějša.

trapljivnejša, mat. 136 ah kuliko turobnost trapljivnejša je?

tužnejša, reš. 64 naj tužnejša zla navada je koja se čini z žalostjum.

trvdējaša, mat. 452 ni senja, nego naj tvrdejša istina je.

vrédnejša, mat. 342 vnogo lepša, vrednejša . . je duša, 276, 534.

zjednačenējaša, reš. 7 mera naj zjednačenejša.

zročnejša, mat. 136 ah kuliko turobnost razumnejša, zročnejša y trapljivnejša je?

zvršenējaša reš. 47 druga žalost je bila vnogo viteškejša y zvršenejša, 51, 55, 64; mat. 502 ona je najzvršenejša naredba y prilika vseh zapovedih.

žmehkējaša i *žuhkējaša*, mat. 222 ako vam predi protivščina bila je žuhka i žmehka, potlam vam je žuhkejša y žmehkejša, 449 kesneje dojde kaštiga vekša i žmehkejša.

b) *ostali padeži*

α) u kranjskoj slovenštini.

bogatéjšega, vrt. 75 mehkužnost pripravi po časi nar bogatejšiga na beraško palico; *bogatéjših*, vrt. VI. vam bo veliko bogatejših pridelkov dajala.

hudobnéjšega, Schönleben evang. 256 s katerim bote mogli izgasisi vse goreče stréle tiga ner hudobnejšiga.

legotnéjši, gol. 31 taisti pajnovi koker nar legotnejši (so) meni nar ble dopadli.

mehkėjši, vrt. 73 sam pa se zavali kot klopice v lož ne mehkejši od zajčjiga.

močnéjšega, vrt. 73 ko je jel spati (bolnik) se močnejšiga čuti.

módrėjšemu, vrt. 78 nar modrejšimu možaku bi se utegnulo primeriti de . .; *módrėjši*, vrt. 13 pri vsih omikanih narodih so vselej nar modrejši možaki svoje vednosti mladosti razložili.

obilnéjši, schönl. 229 taku je veliku več ta služba h pravici v eni obilnejši časti.

slabéjših, gol. 193 imaš 20 pajnov, 10 močnih 10 pa slabejših.

strašnéjši, vrt. 81 kužne bolezni so tolikanj žalostniši in strašnejši primerljeji za človeštvo; *strašnéjšimi*, vrt. 131 med še strašnejšimi prikazki.

svetėjši, kast. 88 ty karsčeniki svetejši so bily.

temnéjšem, preš. 157 mi pred očmi je v nar tamnejšim koti pogled ta.

težkėjšega, cruc. 71 nej na zemli težkejšiga stanu kakor je vaš.

učenėjšega, cruc. 196 nej imel vučenejšiga inu svetejšiga pridgarja.

β) u ugarskoj slovenštini.

béléjši, pred. či gli ste prvo od vougla črnejši bili, od snegá bi-lejši postanete.

bližnjéjša, kùzm. 64 hodmo vu bližnejša mejsta.

črnéjši, pred. ste od vougla črnejši bili.

gedrnéjšega, kùzm. 332 poslali smo brata našega vnogo krat gedrnoga bodoučega zdaj pak dosta gedrnejšega.

hasnovitéjšim, pred. z naj hasnovitejšim vrastvom gostéj živeti ne ščejo (106).

kmičnéjšega, trpl. 71 doli si me pusto do naj kmičnejšega mesta.

krivičnéjši, kùzm. 136 štimate ka so eti Galileanci krivičnejši bili od vsej drügi?

lagojéjšo, kùzm. 272 drügi den so to lagojejšo naklado vö zlüčali.

ležéjši, trpl. 48 či bi se na vago djali, navküp bi ležejši bili kak nika.

mehkéjše, trpl. 44 reči njegove so mehkejše od olia.

močnéjši, kùzm. 312 je li smo od njega močnejši? *močnéjših*, pred. šestdeset naj močnejši z Izraela (132).

nemočnéjše, kùzm. 316 štere kotrige tešla se vidijo naj nemočnejše bidti, naj potrebnejše so.

nepoštenéjše, kùzm. 316 štere (kotrige) štimamo naj poštenejše bidti . . .

nevoljnéjši, trpl. 27 tanáč držijo prouti meni i ti naj nevolnejši.

plemenitéjši, kùzm. 250 tej pa plemenitejši od Thesaloničancov gori so prijali rejč božo.

pobožnéjše, kùzm. 251 možje Athenašanski! vsega vejč vas naj pobožnejše vidim.

popolnéjši, kùzm. 405 po veri je Abel popolnejši aldov od Kaina aldüvao bougi; *popolnéjša*, kùzm. 397 na popolnejša se nesmo; *popolnéjšem*, kùzm. 401 je Kristuš prišao po vekšem i popolnejšem šatori.

potrébnéjše, kùzm. 316 štere kotrige tešla se vidijo naj nemočnejše bidti, naj potrebnejše so; *potrébnéjšim*, pred. z najpotrebnejšim, z naj hasnovitejšim vraštvom gostej živeti neščejo.

pozadnjéjšega, trpl. 68 brante pozadnjéjšega i potrebnoga.

pravičnéjše, pred. či gli so se za naj pravičnejše i pobožnejše držali (148).

prednjéjšega, kùzm. 266 smo najšli naj prednjéjšega Nazarenškoga jeretinstva, 274 okouli onoga mesta so pa bili marofje toga prednjéjšega etoga zátona; *prednjéjši*, kùzm. 267 skazali so se njemi

ti prednejši Židovov prouti Pavli, 275 vküp je zezvao Pavel one, ki so prednejši bili med Židovmi, 280 prednejši smo? *prednjéjših* kùzm. 250 pridružili so se k Pavli i ti' pobožni' Grkov vnouga vnožina i žen ti' prednejši' ne malo; *prednjéjšim*, kùzm. 73 gda bi Herodeš večerjo napravo jezernikom i tim prednejšim Galilee; *prednjéjše*, kùzm. 243 so podbadali te pobožne i poštene žene i prednejše mesta.

prvéjših, trpl. 66 ne spoumeni se s prvejši' grejhov naši'.

slabéjšoj, kùzm. 414 liki slabejšoj posoudi ženskoj podiljavajte čest.

srčnejši, kùzm. 356 vnougi bratov so srčnejši gratali.

staréjšega, kùzm. 380 starejšega človeka ne štrafaj; *staréjše*, kùzm. 380 starejše žene liki matere (opominaj).

svetéjšo, kùzm. 437 cimprajte se gori na naj svetejšo vero; *svetéjšoj*, trpl. 93 vu svetejšoj precimbi kak rana zorja bode ti rosa mladencov tvoji'.

trdnéjšega, kùzm. 269 sem pouleg naj trdnéjšega reda našega vadlúvanja živo.

zavrženéjši, kùzm. 306 ki so naj zavrženéjši vu gmajni, tiste postavte sodce.

zevčénéjši, pred. oni so naj zevčenejši na boj, šteri svoje pozelelje obladajo (133).

zmožnéjšega, trpl. 86 gda je povnoužao boug narod svoj jako i zmožnejšega včino od nepriatelov njegoví'.

znamenitéjšimi, kùzm. 269 idouči vu poslušavnico z možmi naj znamenitejšimi toga mesta.

žmetnéjšo, kùzm. 46 zato vzemete žmetnejšo soudbo, 153 eti vzemejo žmetnejšo soudbo; *žmetnéjša*, kùzm. 46 nihate ta žmetnejša te pr vde: soudbo i miloščo i vero.

γ) u hrvatskoj slovenštini.

bližnjéjšega, mat. 434 koga (vudarca) naj menje bojal bi se, ako prem naj strašnejšega y naj bližnejšega smrti; *bližnjéjši*, mat. 413 koji smo bližnejši k smrti.

batrivéjšu, reš. 205 koje (govorenje) veru batrivejšu včiniti more.

bogatéjšega, mat. 534 koja (plača) mene včini srečnejšega, bogatejšega.

brátkéjšega, mat. 245 ni trapljenja ostrejšega y britkejšega.

brojnéjši, mat. 117 imamo za naše branitele šeregh od teh nepriatelov y jakši y vnogo brojnejši; pl. mat. 448 angeli bili su vno-gobrojnejši zvrhu broja od vseh ljudih; *brojnéjša*, mat. 448 velite da su vnoga y naj brojnejša takva pripečenja.

bržéjše, mat. 514 s kreljutmi orla, ptice vu létanju najbržéjše.

čemernéjšega, mat. 250 čujte nekaj strašnejšega y čemernejšega; *čemernéjšu*, mat. 244 imaju bol naj čemernejšu v vutrobe; *čemernéjše*, mat. 203 jesu nekoje protivščine čemernejše y žuhkejše; *čemernéjših*, mat. 217 posred najžuhkejšeh, najčemernejšeh protivščin.

čistéjšega, mat. 343 stvari čiste najčistéjšega, 373; *čistéjših*, reš. III. u predgovoru: zebrał je pet najčistéjšeh kamencov.

dalečnjšem, mat. 170 vu najdalečnejšem mestu.

dobrovoljnjšé, mat. 221 ufanje plače ali dara trude sladkejše, y lahkejše y dobrovoljnějše čini.

dugléjše, mat. 347 zbog duglejše nezočnosti (absentia) sina.

glasovitéjše, mat. 383 dozvati včinił naj glasovitejšé meštre.

gréšnjšé, mat. 238. koju (muku) oči vnogo grešnejše trpele budu.

guščéjšega, mat. 254 zbog guščéjšega opominanja, 474 radi guščéjšega plavanja; *guščéjša*, mat. 404 živel sem guščéjša v grehe padanja čineč; *guščéjše*, mat. 569 vas naučiti potreboču guščéjše molitve; mat. 607 koje (spačke) pri vas guščéjše y navadne jesu; *guščéjšem*, mat. 336 vu guščéjšem premišljanju; *guščéjšim*, mat. 335 s spomenkom guščéjšem, 542 z zvršenjem guščéjšem.

hasnovitéjšega, mat. 568 navuka nit hasnovitejšega, nit istinitejšega nit mudrejšega od ovoga vam ne morem ostaviti; *hasnovitéjšu*, mat. 122 nju (kaču) zbog hasne y vračtva prikladnejšu y hasnovitejšu išču, 328 ostavil je kakti hasnovitejšu y naj segurnejšu protivbu suprot nečistoče; *hasnovitéjše*, mat. 325 s kem pobožnosti bogu dragše y povolnejše jesu, s tem nam takve hasnovitejšé jesu; *hasnovitéjša*, mat. 399 naj hasnovitejša vračtva prijematı moraju; *hasnovitéjšimi*, mat. 399 z naj hasnovitejšemi vračtvi vrače se.

hmanjéjšega, reš. 211 misliti morete, da bi navuk ovakov naj hmanjéjšega človeka mogel biti; *hmanjéjši*, reš. 206 koji (ljudi) su bili naj gorši i naj vmanjéjši.

hudobnéjših, reš. 208 Kristuš ako bog ni bil, bil bi moral naj gorši biti od vseh naj goršeh y hudobnejšeh ljudih.

istinitéjšega, mat. 568 navuka istinitejšega od ovoga vam ne morem ostaviti; *istinitéjša*, mat. 534 koja su naj istinitejša.

izvišenéjšega, mat. 373 kaj rečemo od obradovanja onoga naj izvišenéjšega varaša stanovnikov? *izvišenéjše*, mat. 511 pelde naj izvišenéjše bi kazal.

jasnéjši, mat. 39 kotrigi vere naše jasnejši y vidnejši jesu postali.

kalnéjše, mat. 228 gučaj y napitek vode naj kalnejše.

kratkejši, mat. 106 nam je put vu nebo kratkejši včinił; *kratkejšu*, mat. 446 posluhnete jednu naj kratkejšu stran oneh. . .

krvoločnejši, mat. 248 naj krvoločnejši hahari.

kužnejšom, mat. 236 z naj kužnejšum duhum na živoga pajdaša curelo je.

lahkejše, mat. 221 ufanje plače trude lahkejše čini.

lepčenejša, mat. 471 buduč (su) vsa ova lepčenejša od smole.

ležejši, mat. 75 da način ležejši proščenja imamo.

ljubljenjšega, mat. 247 zavrženi od naj ljubljenejšega njegvoga lica y zočnosti jesmo, 540, 568; *ljubljenjšu*, mat. 166 Mariju hočete spoznati ljubljenejšu, 177, 205; *ljubljenjši*, mat. 464 tak rečem kakti naj ufanejši prijateli y naj ljubljenejši roditeli; mat. 208 da njegvi dragši y ljubljenejši slugi bi bili tuliko z njimi obršeni; *ljubljenjše*, mat. 218 prvoy dragše, ljubljenejše bile su protivščine; *ljubljenjših*, mat. 476 Josaphat kralj zmed svetejšeh y od boga ljubljenejšeh kraljev židovskih; *ljubljenjšemi*, mat. 486 on more duše naše zvrčiti z naj ljubljenejšemi svojemi miloščami.

ljubomornjše, mat. 50 kazali jesu sebe kakti hlepitele y ljubitele, dapače naj ljubomornejše zapovedih božjeh.

mahnitejše, mat. 631 kričala strašno nesrečna duša, ali s tem mahnitejše y srditejše duše bolje nju vu ogenj pekla porinule jesu.

milosrdnejšega, mat. 451 bog vu sebi je srđca naj milosrdnejšega.

milostivnejšemu, mat. 196 bi još pridali molbe vaše k ovomu naj milostivnejšemu prihodniku; *milostivnejšum*, mat. 102 z rukum milostivnejšum nas kaštiguješ.

mlačnejše, mat. 172 poleg priprave vekše, mejnše, mrzlejše, topljejše ali mlačnejše vekša, mejnša milošča dobiva se.

mogućnejšega, mat. 145 od prijatela naj mogućnejšega našega nikakvo dobro nebi mogli imati, 320; *mogućnejšum*, mat. 400 z rečjum naj mogućnejšum; *mogućnejši*, mat. 444 morali su biti jakši y mogućnejši ljudi; *mogućnejša*, mat. 372 čutenja postaju naj mogućnejša.; *mogućnejše*, mat. 397 nit zvršavaju vse načine končemar mogućnejše.

mrzlejše, mat. 172 poleg priprave mrzlejše, topljejše vekša, mejnša milošča dobiva se; *mrzlejši*, mat. 425 kak mrzlejši vetri (bi bili)?

mudřejšega, mat. 161 poleg svedočanstva naj mudřejšega bogoslovca, 346, 401, 505; *mudřejšemu*, mat. 204 z izručenjem y v ruke danjem naj mudřejšemu božjemu naregjenju; *mudřejši*, reš. 212 kak nam

to med neverniki naj mudrejši posvedoče; *mudrejših*, mat. 431 z razlaženjem vseh navučitelov naj mudrejših.

nemilostivnejše, mat. 248 naj se povekšaju vsake vrsti naj nemilostivnejše muke; a. pl. m. mat. 241 imaju hahare naj odurnejše y naj nemilostivnejše.

nesrečnejšega, mat. 142 sebe drži naj nesrečnejšega; *nesrečnejši*, mat. 45 vsi jesu naj nesrečnejši.

nezgovornejšim, mat. 153 z nezgovornejšem načinom.

ničemurnejšemu, reš. 97 ki se ne sramuje vu tvrdokornosti naj ničemurnejšemu jednak ne biti.

občinskéjšim, mat. 609 z občinskejšem navučitelov tolnáčenjem.

obraduvanėjšega, mat. 540 kaj more biti obraduvanejšega za videti?

obtršenėjši, mat. 413 koji smo . . obtršenejši.

očivestėjša, mat. 54 na svedočanstva očivestejša pogledajte; *očivestėjšimi*, mat. 570 z očivestejšemi rečmi zapoved ponovil je.

odičenėjši, mat. 370 koje su naj odičenejši sveteći vučinili; 529 vživali jesu (vugodnosti) vsi ljudi naj srečnejši, naj odičenejši sveta ovoga; *odičenėjših*, mat. 177 na odičenejših svetcev dneve, 370 najmi svetcev naj odičenejših.

odpustljivėjšega, mat. 451 bog je srдца naj odpustljivejšega.

odputnejša, reš. 172 prejdete v mesta naj odputnejša.

odurnejši, mat. 51 gdo more taiti, da laž ni greh bolje od drugih bogu oduren y tak lažci odurnejši od drugih grešnikov? *odurnejših*, mat. 463 bila je zrok vu vas oveh y odurnejših grehov, 557; *odurnejše*, mat. 241 imaju hahare naj odurnejše.

okornėjši, mat. 20 s kem mi tvrdejši, okornejši milošćam božjem budemo.; *okornėjših*, mat. 163 držječ nju zavjetje vseh naj okornejših malovrednikov.

osebujnejših, mat. 468 jeden zmed osebujnejših spomenkov bila je ova zapoved.

ostřejšega, mat. 245 ni trapljenja ostřejšega; *ostřejši*, mat. 18 njim nazveščuje ostřejši sud; *ostřejše*, mat. 45 na muke ostřejše odsugjeni budu; *ostřejših*, mat. 229 bivaju porob múk, ali kakveh muk? múk naj ostřejših na telu; *ostřejšimi*, mat. 252 z ostřejšemi mukami trape se.

otajnejšu, mat. 483 koi vidi vsu naj otajnejšu misel.

plemenitejšega, mat. 380 da si ti sin vnogo plemenitejšega y preštimanejšega otca; *plemenitejši*, mat. 343 bog vu stvorjenju duše različnejši i plemenitejši red y način bil bi držal; pl. mat. 448

angeli bili su plemenitejši od vseh ljudih; *plemenitejšem*, mat. 526 vu stališu plemenitejšem od vseh izvišenostih vremeniteh.

pogibeljnêjše, mat. 385 koja zimljica je gorša od vsake naj gorše y pogibelnejše zimljice; *pogibeljnêjši*, reš. 192 zapuščenja jesu grehi od vseh pogibelnejši.

poglavitejši, reš. 11 ovi (poslušiteli) jesu naj vrednejši, naj poglavitejši, naj viteškejši.

poniznêjše, reš. 48 ne more se lahko zgovoriti njegova žalost, molitve naj poniznejše i zažganejše.

potrebnejši, mat. 305 navuka potrebnejši bi bili razumni kak tupi i bedasti puk.

povoljnêjše, mat. 324 s kem pobožnosti bogu dragše y povolnejše jesu, s tem nam takve hasnovitejše jesu.

pravičnêjšega, mat. 3 očitovala budu mogućnost boga naj pravičnejšega; *pravičnêjše*, mat. 450 je nazvestil naj pravičnejše zapovedi.

preštimanêjšega, mat. 278 dosta bude čuti kakti zmed negdašnjeh mudroznancev naj preštimanêjšega Seneku, 282, 295, 380, 385; *preštimanêjšu*, mat. 443 lepšu y preštimanêjšu napraviti hižu je včinił; *preštimanêjšem*, mat. 180 vu življenju preštimanêjšem; *preštimanêjšum*, mat. 345 odkupljena je z naj preštimanêjšum krvjum; *preštimanêjši*, mat. 188 kojega (navuk) vsi naj preštimanêjši navučiteli složno vuče, 448; *preštimanêjša*, reš. 24 naj preštimanêjša y najviteškêjša bila su ona dela; mat. 108 nebo daje (dobra) vnogo vekša, preštimanêjša, vekivečna, 294; *preštimanêjših*, mat. 506 iz naj preštimanêjšeh rud; *preštimanêjše*, mat. 511 vrte naj preštimanêjše zatrte bi kazal.

previšejšimi, mat. 373 je obzidan z naj previšejšemi zidi.

prikladnêjšu, mat. 122 nju (kaču) zbog hasne y vračtva prikladnêjšu y hasnovitejšu išču.

pripravljenêjša, mat. 372 naša čutenja tella, s kem zvršenejša s tem pripravljenejša jesu za prijeti obraduvanje.

pripravnêjša, mat. 372 naša čutenja postaju naj zvršenejša, naj pripravnejša y naj mogućnejša prijeti vekše obraduvanje.

priprostêjšim, mat. 527 med pukom neobičnem y najpriprostêjšem; mat. 528 zapostarlja se dugovanjam naj priprostêjšem, 548; *priprostêjših*, mat. 246 boga zbog najpriprostêjšeh dugovanj jesmo pogubili.

pristojnêjšega, mat. 421 ni načina pristojnêjšega za oduriti dobra svéta ovoga.

razlučnejši, mat. 343 bog vu stvorjenju duše razlučnejši y plemenitejši red y način bil bi držal.

razmèrnèjše, mat. 596 koje (milošče) su vam nadošle od boga prikladnejše, razmernejše y hasnovitejše.

razumnèjših, mat. 303 moral je biti kralj zmed razumejših s puka.

redkèjši, mat. 607 još retkejši jesu koji bi znali; *redkèjše*, mat. 298 nahagjam još retkejše, koji bi . . .

segurnèjšega, mat. 320 ni moguènejšega nit kaj segurnejšega. . . *segurnèjšu*, mat. 329 s. Cyprian ne nahagja jakšu y segurnejšu protimbu proti teškoče y strahu smrti; *segurnèjši*, mat. 165 tuliko segurnejši budete.

skrbljivèjši, mat. 444 morali su biti onda skrbljivnejši, jakši y moguènejši ljudi.

skrivnèjšu, mat. 483 koi vidi naj skrivnejšu voljnost.

skrovèjša, reš. 172 prejdete v mesta naj odputnejša y skrovnejša oneh samoč.

sladkèjšega, mat. 343 stvari sladke (očituju boga) naj sladkejšega; *sladkèjšu*, mat. 374 ne bi vživali naj sladkejšu zasitnost; *sladkèjše*, mat. 221 ufanje plače ali dara trude sladkejše čini.

slobodnèjša, mat. 246 slobodnejša pajdaštva kuliko trapljenje duše zavdavala budu.

složnèjši, reš. 189 koteri zbog rodbinstva ali povračne ljubavi složnejši jesu med sobum bili.

smrdljivèjših, mat. 237 iz kojeh (dehnjenj) najsmrdljivijeh kulika voinba izhagja.

smrdučèjšimi, mat. 237 k naj smrdučejšemi ranami y k kipenju črvih priklopljeni jesu.

snažnèjši, reš. 5 kameni vu čistoči naj snažnejši.

spodobnèjšega, reš. 207 kaj pak goršega y vražjemu delu spodobnejšega je kak . . .

srdčenèjšu, mat. 202 nju v betegu srdčenejšu včini.

srditèjšega, mat. 3. očituvala budu mogučnost boga naj srditejšega.

srečnèjšega, mat. 419 na mesto preskrbljenja jednoga stališa naj srečnejšega . . ., 534 koja mene včini srečnejšega, bogatejšega; *srečnèjši*, mat. 195 vnogi srečnejši grešniki, 529.

stalnèjši, mat. 109 imate boljši y stalnejši imetek.

starèjši, mat. 453 nisu li oneh starejši dober y vrli imetek negda lādali? *starèjšem*, reš. u nasl. listu po Juraju Reessu, stolne cirkve zagrebečke kanovniku starejšem; *starèjših*, mat. 35. od starejših bi se bili naučili, 406; *starèjše*, mat. 511 napiske naj starejše bi kazali.

strahovitější, mat. 18 njim nazveščuje vnogo strahovitejši sud; *strahovitějšíh*, mat. 223 jedno zmed strahovitejšeh pripečenjih, 238 vu spodobih naj strahovitejšeh kač, 370; *strahovitějšíe*, mat. 566 više krat razmislite vnogo strahovitejše nesreče; *strahovitějšími*, mat. 250 z naj strahovitejšemi zubmi vragov raztrgane.

strašnějšega, mat. 250 čujte nekaj strašnejšega, 434.

svetějšíga, mat. 477 nimate najmov življenja vašega naj svetejšega; *svetějšíe*, mat. 164 hotel je očitovati ljubav naj svetejše matere svoje; *svetějším*, mat. 455 z življenjem naj svetejšem; *svetější*, mat. 208 vsi vernejši y svetejši slugi boži obršeni s protivščinami bi bili, 369; *svetějšía*, mat. 478 vu kojeh vsa naj svetejša odlučenja vtapljaju se; *svetějšíh*, mat. 476 Josaphat kralj zmed svetejšeh kraljev židovskih, 431.

svetlejšu, mat. 111 hižu znovič vam napraviti hoče lepšu, svetlejšu.

težejše, mat. 221 prižmečujete vaše iste protivščine y težejše činite.

toplėjše, mat. 172 poleg priprave mrzlejše, topljejše vekša, mejnša milošča dobiva se.

trapljivnějšem, mat. 351 vu naj traplivnějšem plamenu.

trpkėjše, mat. 226 vaše protivščine včinite žuhkejše y trpkėjše.

trpljivnějšega, mat. 388 od naj trpljivnějšega Joba veli se.

turobnėjšu, mat. 437 zestane naj turobnėjšu mater njegovu.

tužnějši, reš. 198 tužnejši (su) vnogo od vseh tolnačniki.

tvrdėjše, mat. 8 pečine naj tvrdėjše pucale se budu; *tvrdėjši*, mat. 425 kak tvrdėjši ledi (bi bili)? *tvrdėjša*, mat. 434 jesu omeččali naj tvrdėjša srdeca.

tvrdnějšu, mat. 171 nju (veru) nazveščajuč vekšu y tvrdnejšu; *tvrdnějšimi*, mat. 570 naj s tvrdnejšemi rečmi dužnost ponovil je.

ufanėjšega, mat. 325 njega on naj jakšega, naj ufanėjšega pozna je; *ufanėjši*, mat. 464 tak rečem kakti naj ufanėjši priateli.

věrnėjšega, mat. 568 ne imajuč nit ljubljenejšega nit vernejšega priatela; *věrnėjši*, mat. 208 vsi vernejši y svetejši slugi božji obršeni s protivščinami bi bili.

veselėjšega, mat. 540 kaj more biti veselejšega. . .

vidnějši, mat. 39 kotrigi vere naše jasnejši y vidnejši jesu postali,

višėjšega, mat. 552 od kojega vekšega y višejšega nit je včinitil nit more včiniti; *višėjšem*, mat. 255 vu stališu višejšem; *višėjša*, mat. 440 koi naj višejša znanja od boga je imal.

viteškėjši, reš. 12 ovi (poslušitelji) jesu naj vrednejši, naj poglavitejši, naj viteškejši.

voljnějšu, mat. 166 Mariu hočete spoznati ljubljenejšu y voljnejšu vam pomoči.

vrédnějšega, mat. 48 kaj goder vu židovskom držanju nahaja se predragoga y vrednejšega, 279 more se kaj vrednejšega od vremena najti, 280; *vrédnějši*, loc. s. f. reš. 10 po stranki vrednejši; n. pl. reš. 11 ovi (poslušiteli) jesu naj vrednejši; *vrédnějša*, reš. 24 naj vrednejša dela y najbolje vitežki čini bili su dela i čini Kristuševi; *vrédnějše*, mat. 40 je cesar bogce vrednejše držal.

vrlějšega, mat. 345 po ruke Apelleša naj vrlejšega málara zmalan; *vrlějših*, mat. 506 napravljenoga iz naj preštimanějšíh, naj vrlejših y naj jakših rúd.

vučenějšíh, mat. 431 pitajte vseh vučenějšíh navučitelov, kaj govore.

vugodnějšega, mat. 282 da bi ladal y vžíval kaj naj lepšega, naj vugodnejšega y naj preštimanějšíga jesu vžívali; *vugodnějša*, mat. 373 bog vnogo vugodnejša nam da videti vu nebu.

zažganějšíe, reš. 48 ne more se lahko zgovoriti prevelika žalost njegova, molitve najponiznejše y zažganějšíe.

zdravějšíh, mat. 467 kade je želja najzdravejših potokov, s kojimi duša napája se.

zgovornějšíega, reš. 65 posluhnete naj zgovornějšíga Križostoma.

zločestější, reš. 10 po stranki zločestější.

zmožnějšíe, mat. 243 spoznavaju nepresežne y naj zmožnějšíe boga zvršenosti.

zračnějšíu, mat. 111 nju (hižu) napraviti hoče . . zračnějšíu . .

zvršenějšíega, mat. 492 koja prez tajenja najzvršenějšíega njegovoga bitja ne more se dopustiti; *zvršenějšíe*, reš. 48. na peldu žalosti zvršenejše; *zvršenějšíu*, mat. 501 gledeli jesu kakti na priliku naj zvršenejšu; *zvršenějšíim*, mat. 211 z zvršenejšim načinom; *zvršenějšía*, mat. 372 čutenja s kem zvršenejša s tem pripravljenejša jesu; *zvršenějšíimi*, mat. 155 prošnju ponovila je s srcem po naj zvršenejšimi čini vere.

žalostnějšega, mat. 123 videl je priatelja svoga naj žalostnejšega; *žalostnějšimi*, mat. 228 z drugimi naj žalostnejšimi rečmi obznanil je.

žuhkéjše, mat. 531 ne bi li betežniku takaj vnogo težejši vu podnašanju beteg bil y žuhkéjše težkoče, da bi . . ? mat. 203 nut lepote načina vse protivščine ako prem naj žuhkéjše sebi vučinit sladke, 218; a. pl. f. 226 vaše protivščine včinite žuhkéjše; a. pl. m. 125 ja gučaje žuhkéjše ovoga pehara smrti popil jesem; *žuhkéjših*, mat. 217 posred naj žuhkéjših, naj čemernejših protivščin, 244 puni naj žuhkéjših težkoč.

X. Sing. nom. masc. od razširene tvorke

ijъsjъ : êjši.

Način kojim se u staroj slovenštini pravi sing. nom. fem. i ostalih padeža oblici osim sing. nom. masc. preniela je nova slovenština i na sing. nom. masc. te pravi taj oblik od razširene tvorke *ijъsjъ* promienjene prema glasovnim pravilom. Uslied toga glasi se završetak *êjši*.

a) u kranjskoj slovenštini.

čistêjši, vrt. 26 kakor se v njem (zraku) više pride, čistejši je.

gôstêjši, vrt. 24 zrak je na tleh zemlje nar gostejši in težji.

močnêjši, schön. 288 Savlus je pak če dajle močnejši pèrhajal; zal. 184 alъ sъ ti močnêjšъ kakor Samson?

môdrêjši, zal. 184 alъ sъ ti modrêjšъ kakor Salomon?

svetêjši, zal. 184 alъ sъ ti svetêjšъ kakor David? 244 zakrament svêtъga rêšnjъga telêsa je nar svetêjšъ zakrament. itd.

b) u ugarskoj slovenštini.

bêlêjši, trpl. 41 mûj me da od snejga belejši bodem; pred. poškroupi me, gospodne, s hyžopom, bilejši bodem od snejga (141).

čistêjši, kûzm. m. 144 Jezuš od sunca čistejši!

gedrnêjši, kûzm. 332 gedrnejši pa bodouci je šou k vam.

krotkêjši, kûzm. m. 145 Jezuš naj krotkejši!

lagovêjši, pred. on ne ostane dober, nego vsigdar lagovejši gra-tûje, (107).

močnêjši, kûzm. 62. ide močnejši od mene za menom, 130, 362, kûzm. m. 131 ah boug moj ti jedini i naj močnejši pomočnik.

môdrêjši, kûzm. m. 144 Jezuš naj modrejši!

obilnêjši, kûzm. 336 bole sem jas vu delaj obilnejši.

pokornêjši, kûzm. m. 145 Jezuš naj pokornejši!

poniznêjši, kûzm. m. 144 Jezuš naj poniznejši!

pravičnêjši, kûzm. 465 te pravičen naj bode ešče pravičnejši.

prednjêjši, kûzm. 165 Ivan je prednjejši bio od mene.

preštimanêjši, pred. dober glas vu človeki je vekši, preštimanejši kak svecko blago, (125 gdje stoji pogrješno preštimaneši).

svetlêjši, trpl. 60 ti si svetlejši i zmožnejši od razbojnski' gour; kûzm. m. 144 Jezuš od zъejzd svetlejši!

višêjši, kûzm. 336 bole sem jas vu vdarcaj višejši.

zadnjêjši, kûzm. 81 či što šče prvi biditi, naj bode med vsejmi naj zadnjejši.

zmožnêjši, trpl. 60 ti si zmožnejši od razbojnski' gour; pred. spoznate vi, ka sam jas naj zmožnejši na etom svejti.

žalostnêjši, kûzm. 359 i jas ne žalostnejši bodem.

c) u hrvatskoj slovenštini:

batrivéjši, mat. 123 ni li srčenejši y batrivejši on, koi . . .

bogatéjši, mat. 282 bil bi na veke bogatejši, zadovoljniji y srečnejši, 322, 533, 534.

čistéjši, reš. 12 govorenja temel mora biti čist y naj čistejši.

čudnovitéjši, mat. 322 čin vekši, čudnovitejši y glasovitejši mora se reči ono naregjenje s. maše aldova.

čvrstéjši, reš. 138 ovo mora biti vu nas jeden naj čvrstejši ščit proti vsem skušnjam.

dalečnéjši, mat. 234 koje jame kotar naj dalečnejši je zmed vseh kotarov od neba.

darežljivéjši, mat. 280 bog buduč drugač naj darežlivejši vu podeljenju vendar vremena vsaki hip, vsaki čas za drugem daje.

glasovitéjši, reš. 208 naj glasovitejši on Salmoneus voziti se je dal; mat. 322.

hasnovitéjši, mat. 207 koi takov je kvar meni vučinil, je hasnovitejši meni, nego ljubav njegva bi bila, 325 ov spomenek vam naj hasnovitejši je.

hmanjéjši, reš. 211 je li anda moguče, da naj hmanjejši med ljudmi s tulikum navuka svetostjum navučati more?

hudobnéjši, reš. 206 on zmed vseh ljudih naj gorši y hudobnejši ni bil.

izvišenéjši, mat. 533 ov (bog) bil bi bogatejši, odičenejši, srečnejši y izvišenejši od prvoga.

jasnéjši, mat. 381 postaje svetlejši i jasnejši od sunca.

lehkéjši, mat. 381 lehkejši od vetra vu hipu more se prenesti.

mudréjši, reš. 204 jeden na svetu je bog y on naj mudrejši, mat. 377.

nerazumnéjši, mat. 38 ov odgovor gorši y nerazumniji je.

odičenéjši, mat. 533 ov (bog) bil bi bogatejši, odičenejši . . od prvoga.

odurnéjši, mat. 74 je li morebiti negdašnja vremena bil greh smrtni odurnejši bogu kak je sadašnje vreme?

plemenitéjši, mat. 151 zrok višejši y plemenitejši Marije bil je.

popoljnéjši, mat. 324 spomenek muke Kristuševe bogu naj povoljniji bi bil, 246, 323, 325.

pravédnéjši, reš. 204 jeden na svetu je bog y on naj mudrejši y naj pravdenejši.

pravičnéjši, mat. 38 da bog je vsa mogučen, zna, da je naj pravičnejši, zna, 9, 43, 218.

preštímanéjši, mat. 553 milošča je dar vnogo plemenitejši, pre-

štimanejši y zvršenejši; greg. 11 Sušec sem starejši, vnoĝ' svedokov zmozgu ja preštimanejši.

protivnějši, mat. 621 koteri (greh) protivnejši je cilju odkupljenja.

prvėjši, mat. 275 vu ove prilike kaj, štimate, hoče odkupitel, naš naj vekši y naj prvejši gospodar, znamenuvati?

razumnėjši, mat. 348 na pamet meni dohagja nekoj stanovit Lucius Mumius imenuvan, naj razumnejši vu oružju, naj nerazumnejši pak vu malarskom delu.

segurnėjši, mat. 350 za zadobiti stanovit orsag naj bolši y naj segurnejši naćin bi bil . . 435. 519.

spametnějši, mat. 350 odgovori naj spametnejši ćesar.

srćenėjši, mat. 123 ni li srćenejši y batrivejši on, koi . . ?

srećnějši, mat. 282 bil bi na veke bogatejši, zadovoljnejši y srećnejši. 533, 534; greg. 33 ti pak gruden zadnji jesi naj srećnejši.

stalnějši, mat. 519 jeden temelj je naj stalnejši; — bog je naj stalnejši.

starėjši, greg. 11 on se vu tom dići, da je naj starejši, 42.

strašljivėjši, mat. 243 tál vekši, gorši, strašlivejši y traplivnejši zla y muk dotiće se duše.

šegavėjši, reš. 212 naj šegavejši Muhamed ves navuk skonćal je.

tećnějši, mat. 179 kaj bi bilo sililo ćloveka the naćine ziskavati? morebiti . . naj tećnejši sad?

težėjši, mat. 531 ne bi li betežniku takaj vnoĝo težejši vu podnašanju beteg bil?

trapljivnějši, mat. 368 je li za nikaj trideset y osem let naj traplivnejši beteg bil jedne Lidvine? 243.

trpljivnějši, mat. 136 naj trplivnejši Job tak žalostil se je, 346.

trrdėjši, mat. 240 o ti okoren y tvrdejši od kamena tovaruš! 425; reš. 103 kamen bude tvrd y naj tvrdejši.

turobnėjši, mat. 400 došel bil je pred zvelićitela nekoj naj turobnėjši otec s sinom svojem.

vėrnėjši, mat. 519. bog je naj stalnejši y naj vernejši vu svoih obećanjih.

veselėjši, greg. 33 ti gruden . . vse tvoje dni bud naj veselejši.

višėjši, mat. 151 zrok višejši y plemenitejši Marije bil je.

vitežkėjši, reš. 74 sram naj vitežkejši je sramuvati se pred samem sobum, 78.

vrėdnėjši, greg. 11 k tebi krići (prosineć) da je naj vrednejši, rodiš vu njem da se.

vućenėjši, mat. 213 kaj vraćitel naj vućenejši Galenus odgovoril bil je.

zadovoljnějši, mat. 282 bil bi na veke bogatejši, zadovoljnejši.
zvršenějši, reš. 28 duša je naj zvršenejši kip božanski, 229; mat. 17 naj nezvršenejši zmed njegovih delov čin bil bi more biti naš naj svršenejši, 553.

XI. Neorganski oblici.

Za sing. nom. masc. povlače se kadšto i oblici ostalih padeža te tako dolaze prema obliku sing. nom. masc. éji i ostali padeži neorgansko načinjeni po nerazširenoj tvorci.

a) u kranjskoj slovenštini.

dražěji, a. s. m. vrt. 13 če pa demant, nar *žlahnejši* in dražěji kamen tebi pokažejo.

gorčkěji, n. pl. m. vrt. 10 v vsih od sonca obsijanih deželah so *nižěji* in vtopljeni kraji gorkeji od višjih.

ložěji, a. s. vrt. 16 kdo je neki ložěji kositar skozi težeji svinec potegnil?

močnějega, vrt. 190 de ga (gnoj) močnejiga stori; *močněji*, n. pl. m. vrt. 98 ko bi ravno nekteri *srčneji* in močnejji ljudje nekoliko delj časa na svetu ostali, 102; *močnějih*, g. pl. vrt. 35 žeplokislina, ena nar močnejih kislin je razjedljiva; *močnějim*, d. pl. vrt. 101 pokorne so svojim bolj zastopnim ali močnejim voditeljiam;

nižěji, n. pl. m. vrt. 9 so nižěji kraji gorkeji od višjih.

težěji, a. s. vrt. 16 kdo je neki ložěji kositar skozi težeji svinec doli potegnil?; *težějem*, l. s. vrt. 16 plošica kositarja bo na stopljenim pa težejim svincu plavala.

trdnějih, g. pl. vrt. 195 Kraševci bi si nar trdnejih hrastov zredili.

žlahněji, a. s. m. vrt. 13; *žlahnějega*, vrt. 108 kmet nima nika-kor od kakega žlahnejiga plemena sanjati, 153, 183; *žlahnějem*, l. s. vrt. 108 kteri hoče v žlahnejim zapopadku to ime nositi.

b) u hrvatskoj slovenštini.

bližnjěja, n. s. f. izb. 25 ovoj bližneja stran Vugrske.

mlahavěji, n. pl. reš. 212 s kem bolje su se dusili, s tem su y oni mlahavey postajali.

nesrečnějega, gasp. 136 kaj goder nesrečnejega premisliti se more.

ostrěji, n. pl. reš. 224 špoti večkrat od isteh mečov ostrei jesu.

plemenitěja, fuč. 78 kada tvoja naj plemeniteja duša izešla je iz naj blagoslovnešega tela tvojega.

prilicnějum, i. s. f. reš. 122 ne se mogla strahota ona s prilicnejum spodobum pretolnačiti.

prvéja, n. s. f. reš. u predgovoru: gde vendar naj prveja naša skrb bi biti morala; *prvéjim*, i. s. reš 73 hoćemo ovo mučeničtvo srama z onem prvejem prispodobiti; *prvéji*, n. pl. gasp. 270 prvei dnevi obslužavanju očitovanja Kristuševoga alduvani jesu.

rodnéja i *visokšja*, Ritt. (= Vitezović) u Belost. gazoph. sub drvo: čim su dreva visokeja, se su menje tem rodneja.

temnéjega, reš. 121 koje (žveplo) čini ognja temnejega.

U *ugarskoj* slovenštini tih neorganskih oblika nisam našao.

XII. Oslabljeni oblici.

Oblici *éji*, *éjši*, kako jako i kriepko žive u narodu, isto se tako često *slabe*: a) *éj* se steže na dvoglas *é*, kad se upotrebljuje oblik razširene tvorke, dakle *éši*, s naglasom na *é*: zdravéši. Sve daljne oslabe nastaju silom akcenta, te se ono dvoglasno *é* slabi na jednostavno *e*, dakle *eši*: zdráveši; b) *éj* slabi se na *ij*, dakle *ijši*: zdráviši, ali taj oblik ne dolazi, barem ne u knjizi, nego se *ij* slieva na *i*, dakle *iši*: zdráviši, a gdje je izgovor lahak, izpada i to *i*, dakle *ši*: zdráviši. Kad se uzima oblik nerazširene tvorke, onda se c) *éji* slabi na *iji*: zdráviji. Na tom stepenu stoji danas komparativ književne hrvaštine ili srbštine: divniji, silniji, zdraviji, itd. U slovenštini je toga malo, u starijoj knjizi mislim niti ne dolazi, obično izpada *i*, dakle *ji*: zdrávji. U govoru se čuva *i* samo, gdje se rieč bez njega ne bi lasno dala izgovoriti kao u adjektivih na — en (ЕНЪ): mírniji, rávniji, sílniji.

a) oblik *éši*, *eši*.

α) u kranjskoj slovenštini.

béléši, dalm. jer. plač. 4 nje Nazarei so bily beléši kakor mleku.

bridkéši, dalm. gmp. vola je bogu na tu nar britkeše sovraž.

čistéši, dalm. cant. 5 njegova glava je nar čistéše zlatu, ps. 30 vzami to nar čistešo myrro, jer. plač. 4 nje Nazarei so bily čistéši kakor sneg.

glóbokéši, dalm. gmp. de bi ležali v murji, ker je nar globokeše, dalm. predg. k psalt. kej najdeš globokeše, žalostniše inu miliše besede?

hitréši, dalm. gmp. veliku brže inu hitreše bi za nas djanu bilu, jan. 20 ta drugi joger je naprej tekel hitréši kakor Petrus. cruc. 44 hitreši bodo naše kratka leta pretekla, 522.

lažéši, *ložéši*, *lehkéši*, dalm. mark. 6 Sodomí inu Gomorri bo lažéši na sodni dan, mat. 9 kateru je lažeši reči . . .; dalm. hron.

II. 10 sturi ti naš jarem lažéši, cruc. 167 de bi nje duh ložeši se mogal k svojmu stvarniku polzdignit; kast. 279 de boste mogli lehkeši rajžat.

močnéši, dalm. mark. 1 eden pride za mano, ta je močnéši kakor jest, kor. I. 10 smo li my močneši kakor je on? mos. I. 25 en folk bo močnéši kakor ta drugi...ti si veliku močnéši postal kakor my, mos II. 19 trobente glas je če dajle močnéši bil; kast. 304 ker (kapitan) ta močneša mesta premore; cruc. 97 jest sim premagal tiga ner močnešiga Sampsona, 243 (v) ustyh tiga ner močnešiga se tudi najde med.

môdréši, dalm. gmpr. človik začne razumniši inu modreši hoditi, kor. I. 1 božja norrost je modreša kakor so človeki inu božja šibkust je močneša kakor so človeki, mos. I. 3 kača je bila modreša kakor vse zvirine; cruc. 17 Salomon je bil ta ner modreši, 97 jest sim premagal tiga ner modrešiga Salamona, 397 se more štimati Bersabea s svojim ner modrešem Salamonam.

obilnéši, dalm. fil. 1 molim za tu de vaša lubezan če dajle več obilnéši bode, dalm. predgovor k Danielu: ta njemu tem obilnéši lona; dalm. pavl. II. kor. 3 v eni obilnéši časti.

ostréši, dalm. žid. 1 božja beseda je ostreši kakor oben meč.

polnéši, dalm. jsov. 3 kateri (Jordan) je vsaj v tem istim času nar vekši inu polneši bil. dalm. predgov. vse vode teko v morje, polneši ne postane.

poštenéši, dalm. mos. I. 23 pokopaj tvojga mrtveca v naših ner pošteneših grobeh.

poznéši, dalm. mos. I. 30 tako so bile te poznéše (ovce) Labanove.

rdečéši, dalm. jer. plač. 4 njih štalt je bila rdečéša kakor koralde.

skrbnéši, dalm. kor. II. 9 smo čestu skusili da je skrban, zdaj pak veliku skrbnéši.

srčnéši, dalm. fil. 1 inu so (bratje) srčnéši postali.

strašnéši, dalm. gmpr. še je pak letu strašnéši; cruc. 438 nej huši inu strašnéši bolezní.

svetéši, dalm. gmpr. je na tu nar svetéše ga opominal; kast. 126 nar svetéši mati božja; cruc. 25 kateriga ner ble lubi, je ner svetéši, 30, 39, 40, 53, 313 itd. svetešiga cruc. 97, 182, 196, 199, 221, 395, 432, itd.

šibkéši, dalm. kor. I. 12 kateri vudi se nam zde nar šibkéši, ti so nar potrebníši.

temnéši, dalm. gmpr. kar je temnéši inu kračíši govorjenu, to on zastopníši izlaga.

težkēši, dalm. gmpr. taisti marter je še tem vėkši inu teškeši, dalm. luk. 20 tisti bodo tem teškeše pogublenje prejeli; dalm. mos. II. 5 naj se teškeši stury teh ludy služba, dalm. mat. 23 zad puščate tu nar teškeše v postavi.

tihēši, dalm. apost. 22 so ony še tihēši postali.

trdēši, dalm. apost. 26 katera je ta nar trdēša sekta.

učenēši, cruc. 117 pošle klicat te ner vučeneši arcate, 575 pedeset teh ner vučeneših philosophou je bilo vkupaj peršlu, itd.

veselēši, dalm. pred. 2 gdu je veselēši jedil inu bulšiga vžival kakor jest?

visokēši, dalm. gmpr. so se teiste na tu nar visokeše veselili; kast. 56 jest sim iz vust tega nar visokēšiga.

vrōčēši, dalm. mos. I. 18 kedar je dan ner vročēši bil.

zgodnēši, dalm. mos. I. 30 tako so bile te pozneše (ovce) Labanove, te zgodneše pa Jacobove.

žihrēši, kast. 127 de žihrēši k tvojmu synovi pristopim. itd.

b) u ugarskoj slovenštini:

blaženēši, šerf 123 božja porodnica je pa še za to dosti blaženeša, 313 naj blaženeša poročitba novega zavitka.

bližēši, šerf 48 nevarnost kde je naj silnēša, je božja pomoč naj bližeša.

bogatēši, šerf 178 je nemiren da bi skoz rad več imel no bogateši bil.

bolečnēši, šerf 21 zaslyžim . . naj bolečnešo kaštigo, 128 on občuti naj bolečneši kvar.

božnēši, šerf 297 bi ga za naj božnešega delavca pri hrami gor vzal, 301.

čednēši, šerf 11 bog je naj modreši no naj čedneši, 30, 55, 76, 158.

čistēši, dalm. 33 stan diviški je naj čistēši; šerf 154 tam se znajde človek v prijateljstvu z Jezusom no njegovoj najčistešoj materjoj.

čudnovitēši, šerf 335 to jas mam za čudnovitešo kak vse kreposti.

daljnēši, dalm. VI. iz najdalneših stranov velikega cesarstva.

darovitnēši, šerf 334 bog je naj darovitneši nazajplačyvavec obresti.

dobrotljivēši, šerf 51 mi moremo na boga naj dobrotlivešega očeta vso zavypanje meti, 11, 44, 47, 49, 73, 244, 361, 468.

dopadljivēši, šerf 313 kelko so predspodobe bile ene bogi naj dopadliveše poročitbe, 16, 76, 389.

globlēši, šerf 378 z naj globlešoj pobitostjoj srca, i *globšēši*, šerf 416 z naj globšešoj pobitostjoj srca.

hasnovitnēši, šerf 377 kaj je meni hasnovitnešo, kak tebe lybiti? 71 navyki naše božje vere sejo (= so, sunt) za našo telo no dušo naj hasnovitneši.

imenitnēši, dain. 28 tota jed je naj iménitneša zvana; šerf 330 prvo naj predneših no naj imenitneših dobrih del je molitva, 71, 336, 348.

kračēši, dain. III. najdeš neke novo zebrane kračēše ino pravēše znamle.

krēpostnēši, šerf 76 da bi skoz jakši, čedneši no krepostneši postajal, 176.

ljubēši, šerf 105 nič njegovemi sreci ne sme prijetnešo no lybēšo biti kak bog.

ljubeznivēši, šerf 298 proti keri (Magdalen) se je Jezuš dosti lybezniveši skažyval.

milnēši, šerf 263 ti naj milneši razveselitel žalostnih! 265, 315, 425.

milosrčnēši, šerf 16 naj milosrčneši! tebi se jas priporočim.

milostivnēši, dain. VI. naj milostivnešega cesara minister.

močnēši, šerf 376 je prva no naj močneša žela našega srca za boga, 142, 143, 153, 158, 304. 315, 356.

mogōčnēši, šerf 315 ti vsega naj mogočneši! 49, 144.

mōdrēši, šerf 30 menijo da so naj mudreši no naj čedneši, 11, 44, 49, 73 itd.

nagajavnēši, šerf 298 proti keri (Magdalen) se je Jezuš dosti nagajavneši no lybezniveši skažyval.

nesmilēnēši, šerf. 334 to je naj nesmileneši („nasmileneši“), naj nesrečneši stan človeka.

nesrčēnēši, šerf 86 te je taki človek naj nesrečneši, 93, 334.

nevarnēši, šerf 151 med naj nevarnešimi no naj hyšimi lydmi je človek te sloboden, 93.

obilnēši, šerf 120 da bi njemi bolšo no obilnešo silje prirodila.

ostrēši, šerf 143 skos skyšnjava pa pazlivost kres se preveno ostreša gračyje, 116.

podučēnēši, dain. III. pri vsih podučēnēših narodih.

pobožnēši, šerf 154 v nebesah je človek v tovarštvi naj pobožneših . . lydi.

popadljivēši, šerf 64 keri so za nečiste gybanja popadliveši.

popolnēši, šerf 149 naj popuneša bogoblaženost jeste, či človek v bogi naj vekšo veselje najde, 73, 76, 102, 152, 153, 156, 178 231, 233, 438 itd.

potrebneši, šerf. 57 njemi je dryga nič ne potrebnešega včiniti kak Jezusa iskati, VII. 71, 79, 91, 242, 258, 304, 311, 313, 349.

pozněši, dain. 184 one tydi znajo nas bližen no pozněši čas.

pravěši, dain. III. najdeš neke kračěše ino pravěše znamle.

pravičněši, šerf 27 se ne dovejo, da je bog naj pravičněši, 44, 49, 73.

prednjěši, šerf 74 tota je naj vekša no naj predneša zapoved, 81, 189, 235, 330, 331.

premočněši, šerf 95 žela po posvetnem blagi sirmačkega no premočnešega človeka na same krivične misli vodi.

preobilněši, šerf 20 te še je milost božja dosti preobilneša postala.

prijetněši, šerf 105 nič njegovemi sreci ne sme prijetnešo no lyběšo biti kak bog.

prilicněši, šerf 356 naj bi se za milost božjo prilicněši delali.

priměrněši, šerf 332 naše djanja božji voli primerneše naredimo.

pripravljeněši, šerf 416 z naj pripravlenešoj močjoj vole.

razumněši, šerf 45 bog je naj mudreši, naj čedněši, naj zastopněši no razumněši . . on je naj popunešo bitje.

resničněši, šerf 425 on je naj zvesteši no resničněši.

silněši, šerf 303 kelko je silneša naša žeja. . . , 48.

skrivněši, šerf 210 bog je na vsakem naj skrivnešem mestí nazoči, 27, 46, 204, 208, 209.

sladkěši, šerf 17 kda mo jas povrednen Kristuši edno naj sládkeših sionskih pesem popevati.

slobodněši, šerf 305 tote zapovedi so naj slobodneša pot v nebesa, 304, 311.

spodnjěši, šerf 204 gre notri do njegovega naj spodnešega dna.

srčněši, šerf 249 ker je njihov zastop nje srčneše naredil, 143.

srěčněši, šerf 134 on zdaj srečneši postaja, 175.

starěši, šerf 48 stareši (brat) je po svojem oči doma hišovanje prek vzal.

strašněši, šerf 93 kaj še je polek naj strašnešega: on nanč ne vé, da je padnul, 116, 284.

svetěši, šerf 359 spunjavanje njegove naj sveteše vole, V. 27, 46, 73, 154, 236.

světlěši, dain. VI. našega naj svetléšega cesara minister, IV.; šerf 98 bi trdotemna noč svetleša kak den bila, 209, 259.

težkěši, šerf 477 je pogrešenje prijaznega očinega obličja Absoloni teškešo bilo.

uročněši, šerf 165 skoro k njim priti, naj bo nagled naših naj vročneših misli.

veselēši, šerf 152 naj bolje no veseleše je pri Jezuši biti v nebesah.

veselnēši, šerf 154 čista vest de se na opravlene dobre dela spominjala z naj veselnēšim dovedenjom.

višēši, šerf 310 zdigne dyha k višēšim rečam, 155 bog je naj vekša no naj višēša dobrota, 17, 73, 105, 142, 154, 196, 207, 310, 313, 314, 325, 334.

vrēdnēši, dain. 33 še divički (stan) je vrednēši; šerf 377 kaj jas znam vrednešega doseči kak tebe?

zadnjēši, dain. 48 zdaj je pa pastirski stan ze vsih naj zadnēši zvan.

zastōpnēši, šerf 45 bog je naj zastopnēši no razumnēši.

zveličanēši, šerf 17 o kak zveličani jas bodem, kda mo jas vesele zборе nebeške poslyšal! ali pa še zveličanēši, kda . .

[*zvērēši*, šerf 262 je le ne nikoli v totem življenji popunoma no zverneši v dobrem, da ne bi kerega greha včini (valjda poprješka mjesto „zvršeni“).]

zvēstēši, šerf 425 on je naj zvestēši no resničnēši, 451.

žmečēši, šerf 116 svoji dyši strašnēšo sodbo, žmečēši račyn no ostrešo kaštigo pripravla.

žmetnēši; šerf 471 ovači de tvojo povrnjenje dosti žmetnešo postalo.

c) u hrvatskoj slovenštini:

bahatnēši, izb. 29 naj bahatnēši junaki bili jesu.

batrivēši, gasp. 145 batriveše glavu je podignul; reš. 205 vera batriveša postaje.

bedastēši, gasp. 948 o norost y prevzetnost naj bedasteša! izb. 167.

bēlēši, gasp. 281 vu sviti puščenički oblečen od snega beleši, 80 285, 385, 397, 451, 517; lad. 111, 120; izb. 120; ad. 136.

betežljivēši, ad. 46 moj otec zmir betežljiveši je postajal.

blagoslovnēši, fuč. 78 duša izešla je iz naj blagoslovnešega tela.

blaženēši, škol. 358 ako divojka ovak ostane, bolje včini i bude blaženeša, 386; gasp. 366; reš. 184.

bližnjēši, zagr. 107 kuliko su ti bližnēši vu rodu; lad. 16, 94, 97, 265, 270; pup. I; rod. 53, 84; ad. 23.

bogatēši, zagr. 78 naj bogateše hiže na ništar dohagjaju; fuč. 167; gasp. 27, 382, 457; rod. 67; vrač. II. 24; ad. 164.

bridkēši, gasp. 122 z naj bridkešum smrtjum.

bržēši, *bržeši*, gasp. 951 kakti naj bržeši jastreb vu njega se

strašilo spusti, 121, 262; lad. 82; pup. V. 37, 47, 48; svil. 35; izb. 159.

čednéši, gasp. 85 naj čedneše proti nezahvalnomu pregovori slugi, 123, 402.

čemernéši, zagr. 136 pitaj naj čemernešega pozoja; gasp. 523 bolje pozoja y najčemernešega bažiliskuša imenom sebe ozivati kaže.

čistéši, gasp. 232 bil je naj čisteši gluboke razumnosti zdenec, 13, 18, 20, 42, 46, 65, 206, 413, 495, 517, 518, 537; reš. 159; lad. 42, 65; vrač. III. 8, 147, IV. 10, 170; ad. 18.

črlenéši, pup. 14 žena koja je noseča, črleneša navadna je biti vu obrazu.

črnéši, fuč. 13 dojde jeden vrag vu spodobe najčrnešega harapa, gasp. 439; izb. 120; ad. 146.

čudnéši, gasp. 122 nikaj tak čudnešega ni . .

čudnovitéši, fuč. 158 sudi božanski po smrti naše čudnoviteši jezero puti i strašneši budu; gasp. 34, 277, 376, 425.

čutljivéši, pup. 63 posluje izraven vu znutrešnja naj čutliveše vutrobe.

čvrstéši, lad. 24 žila pri mužkeh glavah jakše i čvrsteše ide.

daljnješi, izb. 113 dalneše korenje priseče se; vrač. IV 142, 146.

darežljivéši, gasp. 217 kotera nar darežljiveše alduvali jesu, 432; rod. 57.

debeléši, lad. 284 debeleše korenje more se na falatce zrezati, 319; pup. 14, 95; *debléši*, pup. 11 koja (mezdra) okolo postelice je debleša y jakša, pup. 15 vusta debleša bivaju.

dostojnéši, gasp. 227 pregni s. mater cirkvu vsigdar dostojnešu, vrednešu y preštimatešu jesu činili, 349, 397; vrač. II. 41.

drobnéši, lad. 430 k naj drobnéšemu prahu spodoben postane 288.

duhnéši, reš. 125 a sapa naj zvršeneša, naj tenčeneša y naj duhneša oveh blaznostih y špotnic vu čem stoji?

finéši, ad. 75 moj dobročinitel niš drugo nije bil, kak jeden naj fineši lupež, ad. 58 po keh dob si ti dober, tak su žilice tvoje fineše skup složene.

friškéši, lad. 265 ovak vnogo friškeše se razhagja.

frižeši, gasp. 427 ovak grešniki gotoveši y frižeši jesu na vsa-kojačke grehe.

gingavéši, škol. 513 koja (voda) vino včini gingaveše i zdraveše; gasp. 158, 346, 370, 499; lad. 24, 63, 64, 74, 77, 86, 94, 111, 137, 145, 172, 204, 239, 241; pup. 86, 96; itd.

gjegjerneréši, gasp. 82 Peter gjegjerneši od drugeh zmekne pallaš svoj, 313, 473.

glasnêši, rod. 44 obodva počmeju se glasno y zmirom glasneše smejati.

glasovitêši, zagr. 115 razmišljavajuči naj glasovitešega varaša porobljenje; gasp. 481 da bi ga peljati hoteli k naj glasovitešemu naučitelu, 135, 146, 449, 464; lad. 5.

goručêši, zagr. 90 naj se postave vsi naj goručêši plamni.

gotovčêši, gasp. 60 da gotoveši, srdčeneši postanu, 427, 960.

gustêši, fuč. 390 tak gusto vu pekel opadaju duše, kak vu naj vekše zime naj gusteši sneg padati more; gasp. 947 kaj gusteše čujemo neg takve novine? lad. 24, 35, 116, 214, 252; pup. V.; izb. 182; vrač. II. 80.

hakljivêši, lad. 283 koje (mladice) su preštimateše y hakliveše nature.

hasnovitêši, zagr. 111 nikaj ni hasnovitešega za oslobogjenje dušic, 141; fuč. 264, 256, 418; škol. 178, 386, 516; gasp. 111, 126, 138, 517 itd; lad. 2, 13, 67, 272, 346; fer. 22; pup. 61, 65, 74; svil. 6, 38; petr. 27, itd.

hitrêši, zagr. 124 oh gdo marliveši, gdo hitreši, gdo pokorneši od teh takoveh? svil. 10 da morve hitreše narasteju.

hmanjêši, fuč. 26 iz naj bolšega naj hmanješi je postal; pup. 95; ad. 84.

hrabrenêši, izb. 20 z naj hrabrenešemi pajdaši jesi služil.

hudêši, svil. 43 po obedvojemu zrak jošče vnogo hudeši postaje.

hudobnêši, ad. 75 po tom mene na naj hudobneši način podfrcati more.

istinskêši, zagr. 128 mene Pliniuševa misel vidi se istinskeša neg Aristotelova; gasp. 945 je li lepa farba naj istinskeši prorok dugoga življenja, 1 naj istinskeše je govorenje, 360 reči se naj istinskeše more da . .; reš. 175; pup. 119; ad. 159.

kesnêši, lad. 24 njim žila ide negda brže negda kesneše, 90, 111, 145, 163, 230, 291; pup. V. 6, 16, 47, 50, itd.

kratkeši, reš. 145 obstajnost tuliko se kratkeša ali dugša čini, kuliko je vekša dopadnost ali nevugodnost.

krêpkêši, svil. 16 šibčice naj lepše y naj krepkeše zberi.

krêpostnêši, pup. 46 da jakši y krepostneši postaneju (trudi), 125; vrač. IV. 7.

krotkeši, gasp. 82 na zemlju hiti naj krotkešega gospona, 413.

krvoločnêši, gasp. 386 ov krvoločneši od prvoga sudca vužgati zapove grmadu, 598.

kužněši, fer. 113 imel je protivnike Xaverius negda kugu, negda kužneše ljute poganine.

lakoměši, zagr. 90 naj se postave . . vse naj ljuteše, naj lakomeše naj čemerneše bestije.

lehkěši, lad. 7 koje ves ov trh y težinu lehkešu y prikladešu meni je vučinilo, 111; i

ležěši, lad. 225 kakov je beteg, ležeši ali težeši; pup. 37, 107, 110, 113, 117; vrač. II 6, 12, 40, 44, 58, 59, 63, 74; III. 5, 127, IV. 26, 45, 128.

ljubljeněši, fuč. 354 da sem boga i naj ljubljenešu dobrotu njegvu zbantual, 397, 424; gasp. 15, 110, 125, 287, 288, 372, 382, 952 itd.; rod. 99; vrač. II. 29, 205, III. 153, IV. 5, 23.

ljutěši, zagr. 90 muke od vseh naj ljutešeh poganinov izmišljene; fuč. 207; gasp. 74, 508; izb. 19; vrač. IV. 70.

malovredněši, fuč. 43 ov naj malovredneši jezik mene je na veke skvaril; gasp. 122 naj malovrednešega sužnja pečatjum zapečaćen; lad. 222; pup. 4.

marljivěši, škol. 528 ova naj budu svetcem božjem na marliveše poštenje, IV. 11, 68, 91, 244; gasp. 251; fer. 7, 10; lad. 5, 9; vrač. II. 176, IV. 8.

mehkěši, pup. 26 vusta vutrobe mehkeša bivaju; izb. 113 perušinu kokoruznu mehkešu dobro sčěši.

milosrdněši, gasp. 64 naj milosrdneša mati reče k sinu, 417, 472; vrač. II. 36.

milostivněši, fuč. 227 nijedna mati naj milostivneša ne želeje mu tak pomoči; škol. 537; gasp. 137, 288, 961; lad. 162; vrač. II. 82, 146.

mirněši, vrač. IV. 139 vu samočnosti mirneše, priličneše y slobodneše z bogom svojem zjedini se, IV. 140.

mlahavěši, lad. 145 vudarcem sunca bolje podvržena jesu detca kako ti mlahaveša y gingaveša.

moğučněši, zagr. 111 nikaj ni mogučnešega za oslobogjenje dušic iz muk purgatoriumskeh kak s. meša; fuč. 167, 313; škol. 22, 100, 118; gasp. 382; svil. 14; vrač. IV 116.

mudrěši, škol. 187 ođ kojega se nikaj vekšega, nikaj bolšega, niti mudrešega ne more zmisliti; škol. 2 navučanje mladeh najmudrešem preporučaju; gasp. 75, 135, 208, 227, 449, 523; vrač. II. 92.

navadněši, svil. 22 jedno zmed navadnešega zla je meh.

nasitljivěši, svil. 6 listje vcepljene dudovine je vekše, jakše y nasitliveše.

nedostojnêše, gasp. 95 tebi aldujem čin on naj nedostojneši Herodeša.

nekrivnêši, rod. 91 on bi ju moral za naj nekrivnešega dekliča držati.

nemilostivnêši, zagr. 90 muke od naj nemilostivneših poganinov izmišljene; fuč. 207; gasp. 227, 366, 403.

nepodnosljivêši, ad. 53. vu mojih očih nikaj nepodnosljivešega nije kak gizdost vučenoga.

neprikladnêši, rod. 79 s kem stareši jesmo, s tem neprikladneši za ljubav.

nesrečnêši, škol. 399 da je takov naj nesrečneši, ar mu se naj vekše zlo približava i naj strašneša muka pripravlja; ad. 32, 44.

nevrednêši, vrač. III. 47 ona sebe za naj nevrednešu držala je.

ničemurnêši, gasp. 371 da bi ti zmed vseh naj ničemurneši človek mene zahitaval.

nizkêši, gasp. 123 Jezusek naj niskešu nas vuči poniznost.

nizêši, *nižêši*, reš. 113 on pekel je pekel spodnji y stranka nizeša, . . . oslobodil si dušu moju od nizešega pekla, 156 vsa dobra nizeša od boga; pup. 35, 50; vrač. IV. 137.

novêši, gasp. 126 noveša nekoja preglejmo pripečenja; rod. 97.

obilnêši, zagr. 105 čim vekše y obilneše almuštva gdo daje, tem več priatelov zadobiva, 132 škol. IX. 49, 87, 114, 156, 281, 364, 419, 528; gasp. 179; lad. 71; pup. 3, 90; svil. 39; itd.

obregjenêši, reš. 106 skvarjeni onde je y tak je, kade da je y kak da je, naj obregjeneše je (damnatus ibi est et ita est, ubi esse et quo modo esse ordinatissimum est); pekel ne listor obregjen neg y naj obregjeneši je.

očivêstêši, pup. 7 vsa pako bolje y očivesteše budu se videla.

odičenêši, fuč. 378 ona dva med vsemi drugemi svetleši i odičenêši jesu s. Ferenc i s. Anton; gasp. 148, 232, 360, 366, 391, 496; vrač. II. 21, 28, 123, 150, 175, IV. 76.

odurnêši, zagr. 129, 132; škol. 373 ar je ov (greh) bogu naj odurneši, 209; gasp. 51, 111, 272, 286; pup. 4, 47; vrač. II. 7, 50, 82.

okornêši, fuč. 258 nečeš biti tvrdeši i okorneši od Soldana; lad. 222 zimlica jesenska je okorneša.

osebujnêši, gasp. 68 papira y tinte bi mi nestalo, da bi samo osebujneša izbroiti hotel y to z vekšega, 292, 465; reš. 30, 107; rod. 15, 56; svil. 39; vrač. II. 18, 138, III. 148, 184; petr. 43.

ostrêši, zagr. 90 naj se postave vsa naj ostrêša železa; fuč. 63,

114, 146, 304, 322; gasp. 115, 237, 310, 313; reš. 121, 188; lad. 42, 50, 64, 110, 162, 223; rod. 56; svil. 39; vrač. II. 178, 205, III. 5, IV. 41; ad. 79; petr. 32.

otajněši, reš. 172 budete videli vu tretjem otajněšem (duplju) Pokoniuša.

pametněši, petr. 26 muž i žena, koji je zmed njih pametneši?

pazljivěši, pup. 57 naj išče pazliveše mesto odprto žaklja.

plašljivěši, reš. 105 ovo je . . dugovanje naj strašneše y plašliveše.

plemenitěši, zagr. 78 naj plemeniteše gospocke familie na ništar dohagjaju; škol. 33, 219, 222, 386, 411, 444, 454; gasp. 3, 27, 66, 118, 124, 150, 151, 232, 291, 361, 374, 490; lad. 97, 189, 319; svil. 20; vrač. II. 123; III. 11, 26; itd.

plodněši, zagr. 103 vse krave jesu tusteše y plodneše postale; svil. 19 zemlju plodnešu po korenju zesipli.

pobožněši, fuč. 51 spomina se od jedne druge pobožneše divojke, škol. 537; gasp. 242, 343, 402, 500, 533, 964; vrač. II. 49, 50, 90, 93.

pogibelněši, škol. 532 kakova imaš naj pogibelneša skušavanja? lad. 84 potvrgjavaju betega menje ali bolje pogibelnešega, 42, 163, 182, 212, 239, 264; pup. 54, 86, 107; svil. 27; itd.

poglavitěši, rod. 97 s kem bogateši, s tem preštimateši y poglaviteši, 12; ad. 83, 152.

pokojněši, lad. 79 njihov senj bude pokojneši.

pokorněši, gasp. 206 došla je druga vnogo ponizneša y pokorneša Ester, 413; izb. 14.

ponizněši, gasp. 205 došla je vnogo ponizneša Ester pozvana, 123, 206; vrač. IV. 162.

pošteněši, rod. 57 sem se ja nadijal y ufal, da moje brate budem vnogo bolje pošteneše našel; ad. 86, 148.

potrebněši, škol. 110 vera je prvi i naj potrebneši temelj našega zveličenja, 27, 410; fer. 38; pup. 2, 35.

povoljněši, zagr. 33 dužen je g. bogu naj povoljnešu ljubav pokazati; fuč. 384, 418; škol. 219, 222, 283, 386; gasp. 126, 500, 521, 945; pup. 126; izb. 9, 106; vrač. II. 91, 138, III. 109, 129, IV. 45.

pravdeněši, reš. 114 trsi se kaštigati naj višega y pravdenšega sudca.

pravičněši, škol. 537 to je stanovita istina, da se vsi ljudi ne zveliče, nego naj pobožneši, naj trplivneši, naj ponizneši, naj pra-

vičneši i naj milostivneši; gasp. 170; reš. 140; vrač. II. 92, 93, 94, IV. 49.

praznēši, rod. 34 vu našoj hiži dan na dan prazneše postaje.

premogučnēši, vrač. III. 13 krščenikov premogučnešeh dare almuštva jednako med siromake deliti.

prepoglavitēši, pup. IV. vekša stran prepoglavitešega stališa ljudih na selih stanuje.

preštimanēši, fuč. 42 koje (dobro ime) jest preštimateše od vsakoga blaga, 50, 97, 362; škol. 485, 498; gasp. 118, 191, 218, 220, 227, 242, 382, 449, 495; reš. 129, 230; lad. 283, rod. 22, 97; vrač. II. 28, 135, 140, 143, IV. 156.

prevejaneši, ad. 61 večkrat se naj prevejaneši mudriaš na malom kamenčecu do krvavice popikne; petr. 70 ravno je on vnogo prevejaneši.

prevzetnēši, izb. 24 kada bi mlajši nekuliko prevzetneše govoril; vrač. II. 32 s tem prevzetneši vnogi človek postaje.

prigodnēši, reš. 173 koje (premišljanje) mi se ovde naj prigodneše vidi.

prijateljnēši, rod. 61 on vladneši i priatelneši bi bil moral biti.

prijetnēši, zagr. 127 i 129 zahvalnost kuliko g. bogu y ljudem je dragša y prietneša, tuliko nezahvalnost je odurneša y protiuneša.

prikladnēši, gasp. 151 koteroga (mladenca) zmed drugeh prikladnēšega y vrednēšega je držal, 242, 313, 357, 482; lad. 7, 166, 282; pup. 33, 46; vrač. II. 142.

priličnēši, zagr. 83 zmegj vseh stvarih ni jedna mi se ne vidi priličneša; fuč. 1, 138, škol. 515; gasp. 134; pup. 38, 70, 95; vrač. IV. 139; ad. 116.

pripravnēši, vrač. III. 109 ona vnogo ljubleneše y pripravneše od poslene Marthe Jezuaš prijela je.

priprostēši, fuč. 1 da bi i mala priprosteša deca razmeti mogla.

prostranēši, pup. 22 kraj nutrnji je prostraneši od zvunešnega.

prvēši, škol. 27 koja krepost je naj prveša? 410; gasp. 117, 130, 140, 356, 370; reš. 76; lad. 3, 6; pup. 98; izb. 23; rod. 61; svil. 31, 43; vrač. II. 69, 113, 143; III. u predgov. 73, IV. 21, 60, 89, 90, 123, 154; ad. 103, 115.

punēši, gasp. 226 cirkva vsigdar bolje cvetuča, lepša y puneša je postajala, 446 puneša posuda vsigdar je nastajala.

ranēši, lad. 230 potlam raneše ali kesneše vsakojački betegi na njega se zrušiju; greg. 8 dojdj raneše; pup. 17; svil. 27.

razložnēši, lad. 164 da bi detca razložneše vu kozah živela.

- razlučnēši*, pup. 27 ovoga treptanje spoznava se razlučneše.
- razumnēši*, lad. 10 pod ravnanjem naj razumnešega gospona; vrač. II. 168 od razumnešeh zezvedate.
- razuzdanēši*, ad. 148 razvuzdaneše živeti more.
- rēdkēši*, lad. 258 zadobivaju njega takaj ali retkeše krat druge neme stvari, 173 199, 258, 264, 369; rod 81; vrač. II. 178.
- ružnēši*, pup. 96 ovo stiskanje trbuha čini debelešega y ružnešega.
- sēgurnēši*, fuč. 93 naj hasnoviteši i naj segurneši ščit suprot nagle smrti je; 153, 185; škol. 74, 93, 252, 355, 396; gasp. 141, 145, 157, 366; fer. 8, 35, 39, 45, 55; pup. 70, 75, 76, 95; svil. 16, 20, 49; vrač. IV. 14, 139; ad. 147.
- silnēši*, pup. 28 onda trudi jošče jakši y silneši postajaju; ad. 58 pohotnosti tvê moraju silneše biti.
- siromaškēši*, zagr. 103 ne postajemo siromaškeši, nego bogateši; fuč. 327; rod. 106; vrač. III. 8, 59.
- skrbljivēši*, vrač. III. 74 kakti naj skrbjiveši otec nas ladavce vseh stvarih včini je, IV. 11. itd.
- skrovnēši*, gasp. 264 vu skrovneši dalje zvan varaša postavljen dvor svoj zidani aliti selo je odišel, 159, 361; vrač. II. 53, 175.
- slabēši*, lad. 145 obhaganje krvi y fajtnoče pri njih po telu je gingaveše, slabeše y kesneše, 127, 241; pup. 106, 115; vrač. II. 167; petr. 78.
- sladkēši*, moje prip. 12 ka je sladkēše od meda?
- slobodnēši*, škol. 163 da mogu tam slobodneše vujti, 252; lad. 214; pup. 70; vrač. II. 137. IV. 139.
- složnēši*, fuč. u predgovoru 2 da je vre vnogo vučenešeh i složnešeh horvackeh knigh na svetlo dano.
- smrdljivēši*, zagr. 55 prekoredneje vu njih se kaljaju neg svinje vu naj smrdlivešeh mlakah.
- snaznēši*, lad. 42 zrak čem čisteši je y snazneši, tem jesmo y mi zdraveši.
- softnēši*, lad. 285 onda y povrtelje jesu softneše (saftiger).
- spametnēši*, škol. 178 gde je pokoru lagle, spametneše i hasnoviteše činiti? gasp. 140 spametneši je on od vsakoga Dedaluša, 208, 209, 227, 246, 953; pup. 40; rod. 13, 19, 34; vrač. II. 141, 144; petr. 72.
- spodobnēši*, škol. 347 da Kristušu našemu kralju spodobneši postanemo, 386, 454; gasp. 43, 372; fer. 104; svil. 10; vrač. IV. 155.
- sramotnēši*, gasp. 13 zadnjič naj sramotnešu smrt je podjel, 123.
- srdčenēši*, gasp. 60 da gotoveši, srdčeneši y bolje pripravljani postanu.

srđiteši, zagr. 135 k naj srđitešemu oroslanu; gasp. 384 od risa srđiteši na mestu zapove do gologa svetu Agnes sléči.

srečnēši, fuč. 54 srečneša jezero puti bila je smrt s. Ferenca; škol. 346, 386; gasp. 221, 257, 344, 408, 482; fer. 76, 127; lad. 1; greg. 8; pup 67, 110; vrač. II. 193, IV. 156; ad. 52, 117.

stalnēši, gasp. 152 stalnešu sebe vu obečanju svojem je spoznavala, 88, 94, 152, 291, 338, 455; vrač. III. 95.

stanovitēši, fer. 35 nigdo ne stanoviteši, da prez blúdnje na zvršnost i svetost žitka srečno dojde; lad. 272; pup. 13, 15.

starēši, fuč. 21 ljuctvu jeden zmed starešeh redovnikov odgovori; 23, 192, 329; škol. 10, 22, 118, 245, 246, 247, 344, 389, 446, 468, 480, 484, 485, 486, 487, 488, 491, 494; gasp. 3, 30, 49, 165, 198, 255; reš. 163, 176; lad. 173, 324; greg. 8; izb. 11; svil. 39; vrač. IV. 6; ad. 137, itd.

stočnēši, lad. 264, čem človek ali marše je stočneše, tem itd.

strahovitēši, vrač. II. 86 kaštiga strahoviteša nje čaka; ad. 100.

strašenēši, reš. 20 koteru (kaštigu) je strašenešu med vsemi peklenškimi sudil. 119.

strašnēši, zagr. 90 ako se kaj vekšega y strašnešega izmisliti more; fuč. 158; škol. 142, 399; gasp. 299, 950; reš. 105; vrač. IV. 53.

suprotivnēši, zagr. 132 nikaj ni g. bogu suprotivnešega y odurnešega od nezahvalnosti.

suhēši, fuč. 227 da bi gdo naj suhešu slamu k naj jakšemu ognju priteknu.

svetēši, škol. 22 koja peršona zmed oveh treh je stareša, vekša, mogučneša ali sveteša. 125, 283, 386; gasp. 20, 31, 39, 43, 45, 49, 66, 67, 75, 79, 114, 116, 120, 129, 130, 132, 145, 148, 158, 178, 202, 208, 219, 227, 232, 295, 370, 500, 523; vrač. II. 39, 90; III. 149, IV. 10, 111, 112; itd.

svētlēši, zagr. 122 ti si svetleša od sunca; fuč. 54 s. Ferenca videl je jeden pobožen pater vu kipu naj svetleše zvezde odhagjati vu nebo, 71, 141, 281, 371, 378, 419; gasp. 13, 42, 190, 232, 240, 482, 517; izb. 114.

škodljivēši, škol. 110 koja (falinga) vu vere je najškodliveša, 78, 252, 373; lad. 264, pup. 39; svil. 43, 44.

šmrkljavēši, rod. 22 kuliko šmrklavešeh gnjusov oženi se.

špičastēši zagr. 90 naj se postave vsa naj ostreša y naj špičasteša železa.

špotljivěši, gasp. 122 z naj britkešum smrtjum y naj špotljivešum, 202.

tečněši, vrač. IV. 158 ja za vnogo tečneše nahagjam nje (reči) od vsakoga meda.

temněši, fuč. 371 ova vsa svetlost bila bi proti svetlosti lica božjega kakti naj temneša noč; gasp. 251; reš. 117; izb. 114.

tenčeneši, reš. 125 a sapa naj zvršeneša, naj tenčeneša y naj duhněša oveh blaznostih y špotnic vihrov vu čem stoji?

tesněši, pup. 6 ove kosti moreju poroda kesnešega včiniti; V. 6, 15, 42, 99.

težěši, zagr. 58 kuliko ne bude se težeša videla ona (zapoved); fuč. 129, 328; fer. 39; gasp. 235; reš. 116, 140, 199, 237; lad. 58, 111, 147, 225, 265; pup. 6, 54, 77, 110; vrač. II. 100, 121, III. 22, IV. 113, 140.

toplěši, svil. 27 bi naj pogibelneši kukcev življenja čas nadospel vu naj topleše letne dneve.

trpljivněši, škol. 537 (izveliče se) naj pobožneši, naj trplivneši itd; gasp. 413; vrač. II. 86

tupeši, ad. 70 naj tupeši detec na svetu biti bi moral, da . . .

turobněši, ad. 36 nije bilo lepšega, ali takajše nigdar turobnešega sprevoda videti.

tustěši, zagr. 103 vse krave jesu tusteše postale.

tužněši, reš. 186 ovo bude naj tužneše gledališče sudnjega dneva.

tvrděši, fuč. 32 tvrdeše od živca kamena srce, 258; gasp. 75; reš. 189; lad. 64, 77, 209, 237; pup. 92, 96; vrač. II. 82.

tvrdněši, škol. 25 verujem tvrdneše, nego da bi vsa z rukami pipal, 49; gasp. 64, 118.

tvrdokorněši, lad. 222 jesenska (zimlica) je okorneša; pup. 94.

ufaněši, fuč. 363 rekel je proti svomu naj ufanešemu prijatelju . . . gasp. 361, 370. *vufaněši*, gasp. 77 Petra, Jakoba y Januša kakti vufaneše sobum nuter zapelja.

vbogěši, fuč. 328 skupci naj siromaškeši i naj vbogěši postanu.

věrněši, fuč. 46 po svoje naj verneše službenice . . . 284; škol. 145; gasp. 128, 232, 373, 413, 443.

veselěši, fuč. 347 delavec jošče veselješi je domov odišel; škol. 145 z njim budemo veseleše kraljuvali; gasp. 32, 157.

višěši, gasp. 42 bršlan trava naj višěšega vnogo vekša od dreva zraste, 19, 137, 432, 434; svil. 11; vrač. II. 28, 124, IV. 26; ad. 115; petr. 88.

vitezčkěši, reš. 76 ovo je naj viteškeše sramovanje.

- vljudnēši*, rod. 61 on vladneši y priatelneši bi bil moral biti.
- vrēdnēši*, škol. 10 naj preskrbe dāre, koji bi se vrednešem mogli deliti, 498; gasp. 151, 257, 943; fer. 8; reš. 173, 197, vrač. II. 141, III. 73, 149, IV. 49, 125; ad. 75, 111.
- vrlēši*, reš. 70 kulikem naj vrleši dari nature obrnuli su se na kaštigu.
- vrstnēši*, vrač. IV. 77 premisliti nemrem, kak vrstneši človek vu vutrobu znovič bi vlezal matere.
- vručēši*, izb. 126 dva čela jajca nuter struplji ter kaj naj vručēše trpeti moreš med dve canje naličeno privijaj.
- vučēnēši*, fuč. 2 je vre vnogo vučēnešeh knigh na svetlo dano; gasp. 232, 323, 420, 449; lad. 5; reš. 213; pup. VII; vrač. II. 141, 144; petr. 24.
- vugodnēši* fuč. 264 ne bogu vugodneše molitve, kak je ona, 292; gasp. 220, 953; rod. 108; vrač. IV. 140; ad. 67.
- vuhkēši*, lad. 87 od vnožine pota više puti počneju vusta y nos vuhkeša nastajati.
- vužēši*, lad. 361 ako je jeden (vezikatorium) širši, drugi pak vužeši; pup. 114 vlezlišče zdalice na sredini je vužeše; petr. 52 kak da bi jedna čizma bila vužeša.
- vužganēši*, gasp. 65 tebi aldujem naj vužganeše njegove molitve.
- zadnjēši*, rod. 98 njih gospodctva gospod brat razlučili su se za zadnješe, 4; ad. 103 zebala si je to zadnješe.
- zadovoljnēši*, gasp. 179 gde z malum plačum zadovoljnēši budem y obilneše sebe gostil.
- zagodeše*, adv. od za goda = ranije u Varaždinu, sr. moje prip. 38 dajte, mama, meni zagodeše večerju.
- zaljubljenēši*, gasp. 953 prvi (mladenec) bil je malar naj spametneši, drugi mužikaš naj vugodneši, tretí dišečeh mastih delavec naj zvršeneši, četrti sokač naj preštimateši, peti nesramni ljubitel naj zaljubleneši.
- zavržēnēši*, ad. 146 kak naj zavrženeše živinče dihati prestaje, 116 ne držiju li se poljodelavci od vezdašneh napuhnjencov za naj zavrženeše ljudi?
- zažganēši*, fuč. 32 još zažganešem srcem molil je za njega 81, 216; gasp. 479.
- zbrivnēši*, pup. 2 po čtenju razum zbrivneši postaje.
- zburkanēši*, reš. 110 vu naj zburkaneši halabuki.
- zdravēši*, fuč. 318 ako je (otec) gda zdraveši bil . . ; škol. 513, 515; gasp. 244, 314; lad. 42, 48, 64, 66, 68, 164; pup. 43, 77, 90; svil. 12; vrač. II. 40.

zdušnēši, reš. 196 na skradnji vuri naj zdušneše obrede, da se listor, kuliko je bilo krivično vzeto, naplati.

zdvojnjljivēši, pup. 109 vu pripečenjih naj zdvojnjliveših.

zebranēši, gasp. 10 imenik svetcev zebranešeh, kateri prve tri meseca leta obslužavaju se.

zločastēši, *zločestēši*, fuč. 39 s. Bernardin spomina se od drugoga još zločastešega skupca; gasp. 295 ogovorljivi jeziki naj sveteša dugovanja otepati, naj bolša nakanenja naj zločesteša suditi ne straše se, 138, 302, 418; reš. 170; rod. 7; ad. 112.

zmožnēši, zagr. 103 bog je on najzmožneši tržec, s kojem mi moramo tržiti; gasp. 383; vrač. II. 146. III. 36.

znamenjljivēši, pup. V vu porodu falinge činiju se gusteše y znamenliveše.

znanēši, reš. 113 sv. Januš listor ovomu drugomu y vekšemu peklu dal je ime pekla, a ne onomu znanešemu.

zornēši, izb. 8 da delu mojemu zorneši pogled pripravim.

zrēlēši, svil. 7 koi (sad) je naj zreleši.

zvršenēši, fuč. 185 ovo je naj jakši, naj zvršeneši moduš i način na sudu obstati, 405; škol. 416; gasp. 13, 18, 56, 96, 119, 120, 123, 128, 158, 186, 431, 953; fer. 34; reš. 125; vrač. II. 54, 160. III. 109, 174; itd.

žalostnēši, gasp. 962 vidimo sina božjega y Marije naj žalostnešega, 104, 109, 963, 966; vrač. II. 100, 111.

žargučēši, lad. 223 zimlica vuhkoču vu njem ostrešu y žargučēšu zrokuje.

željnēši, fer. 72 truda za Kristuša naj želneši Ksaveri; vrač. II. 125 želneše gospodar polja na to čeka.

žuhkēši, gasp. 109 po vrednosti naj žuhkeše smrti sina tvojega; vrač. II. 80 naj žuhkešu smrt podnesel je; itd. itd.

b) oblik iši:

α) u kranjskoj slovenštini:

andohtljiviši, kast. 88 karsčeniki svetejši, bole ajfrik inu andohtliviši so bily; cruc. 283 s. Gothard je bil vmej andohtlivimy ner andohtliviši.

bēliši, cruc. 340 ta perlin lepši inu beliši prihaja.

bližnjiši, dalm. mos. I. 2. Phrat je ta ner bližniša voda v Siriji; cruc. 320 dokler si ti ta ner bližniši inu visokejši pred bugam, cruc. 107 od svojh bližniših so slavu vzeli, 563 veliku morite trpeti od vašyh teh bližniših.

bogatiši, cruc. 47 nej bilu njemu na zemli bogatišiga inu častitišiga krajla, 116 moj ženin je žlahtniši, lepši, bogatiši, pametniši inu lubezniviši kakor vsy ludje; 115 syn tiga ner bogatišiga inu žlahtnišiga rimskiga gospuda; vrt. 3 v bolj čistim in bogatišim jeziku govori.

brumniši, dalm. jer. 2 ta neverna Izrael je brumniši, kakor ta otrpneni Juda; cruc. 282 s. Gothard je bil vmej brumnimy ner brumniši; 359 Seneca je bil brumniši kakor Diogenes.

častitiši, dalm. gmpr. so se pustile na tu nar častitiše viditi, dalm. ps. 76 ti si častitiši inu mogočiši kakor razbojnske gorre; cruc. 493 o ti ner častitiši firšt Michael; cruc. 604 si je bil izvolil ta ner lepši, častitiši inu žlahniši thron; cruc. 40 nej na zemli inu v nebesih častitišiga mesta, cruc. 47.

častljiviši, vrt. 1 k večimu ali častljivišimu drevesu.

čedniši, cruc. 313 s. Karstnik je bil ta ner sveteši inu čedniši vmej vsimy.

čistiši, dalm. gmpr. kar je temnéši inu kračiši govorjenu, tu on zastopniši, čistiši inu obilnéši izlaga; cruc. 359 Joseph je bil čistiši, cruc. 399 v kateru (mestu) g. bug je bil postavil ta ner čistiši thron svojga synu; vrt. 216 beljakic nar čistiši je v tičjih jajcih.

čudniši, cruc. 599 še en lepši inu čudniši mirakel bodo slišali.

debeliši, dalm. hron. II. 10 moj nar manši pàrst ima debeliši biti, kakor mojga očeta ledovja.

dobrotljiv ši, kast. 103 o nar dobrutliviši gospud! kast. 136 de ste vy vašiga nar dobrutlivišiga boga tulikajn krat režalili, kast. 202 o nar dobrutliviši moj búg; cruc. 283 s. Gothard je bil vmej dobrutlivimy ner dobrutliviši; dalm. gmpr.

dopadečiši, cruc. 81 offrujemo g. bogu ta ner žlahtniši inu dopadečiši offer.

flisigiši, dalm. gmpr. pismu ner flisigiši povsod od njega vučy.

glasovitniši, vrt. 71 Bausingault nar glasovitniši francoski organski kemikar se je prepričal de . . ; 32, 179.

grešniši, cruc. 441 svejt je veliku grešniši kakor je bil poprej, 194 če stariši ta svejt je prihajal, hudobniši inu grešniši so ludje bily.

grozovitiši, dalm. gmpr. ga na tu nar grozovitiše šentujjo; — njih lastna vejst na tu ner grozovitiše začne tožiti, — kaj bi se pak moglu grozovitišiga zmisлити?

grozovitniši, cruc. 153 lintuorn pak Agricolaus še grozovitniši rata; cruc. 621 tem ner grozovitnišem ajdom je šal pridiguat.

gvišniši, dalm. gmpr. morajo vsi človeki si ništer gvišniši v svejsti

biti, kakor smrti, inu ništer negvišniši, kakor ure te smrti; kast. 345 nyč gvišnišiga nej kakor ta smrt.

hudobniši, cruc. 163 Quintianus še hudobniši rata, 105, 194, 233, 241, 429; zal. 106 vь družbь nar hudobnъšьh duhov, 176, 340.

imenitiši, dalm. mark. 6 je eno večerjo dal tem nar imenitišim v Galilei, dalm. ap. 24 mi smo našli eniga nar imenitišiga teh Nazarenerjeu secte, dalm. gmpr. tijsti imenitiši štuki . . so le ti: — le tu je ta nar imenitiši, viši inu tudi nar troštliviši artikul.

imenitniši, traun. 42 one (sodbe) so imenitniši kakor zlatú; vrt. 22 nekaj nar imenitniših kemijskih znajdb ne gre tukaj zamolčati, 44, 52.

kračiši (= кратчайши), dalm. gmpr. ker je on v deset zapuvidi na tu ner kračiše vse zapopadel, — kar je temnéši inu kračiši govörjenu. dalm. predgovor k psalteru: v katerim je vse na tu ner lepše inu kračiše zapopadenu.

kraftniši, dalm. predgovor k psalteru: nej obene krafftniše inu žlahtniše ričy.

ljubiši, cruc. 29 pokliče svojga ner lubišiga synu, 116, 562; i *ljubljiši*, dalm. cant. 6 ena je svoji materi nar lubliša, dalm. u predgovoru k Danielu: on je viner bogu ner lubliši; kast. 405 pohleuna nu niska duša, ta je njemu lubliša, kast. 440 prosimo tebe skuzi to nedolžno rešno kry tvojga nar lublišiga synu.

lubezniviši, dalm. gmpr. kaj bi se pak moglu grozovitišiga inu špotlivišiga zupär Cristusa našiga nar lubeznivišiga izveličarja zmisлити, dalm. cant. 1 tvoji sesci so lubezniviši kakor vinu; kast. 405 nej lubezniviše službé, kakor de Jezusa dobé; cruc. 116 moj ženin je lubezniviši.

milostiviši, dalm. gmpr. inu se je timu istimu nar milostiviše rezodil — je on na tu nar milostiviše oblubil — de bi svetniki inu svetnice milostiviši inu dobrutliviši bily kakor on.

mogóčiši, dalm. ps. 76 ti si častitiši inu mogočiši kakor razbojnske gorré.

mogóčljiviši, dalm. gmpr. greh skuzi postavo mogočliviši postane, dalm. jud. 11 de si ti ta nar mogočliviši viši viuda u vsem krajlestvi.

navadniši, vrt. 40 narejajo iz ila zlo mnogovrstne posode od nar navadniših do nar dražjih.

nesrečniši, vrt. 78 ali se bo nesrečniga ali nar nesrečnišiga med ljudmi imenoval.

nevarniši, cruc. 490 takoršen stan je ta ner nevarniši, 491; vrt. 88.

neusmiljeniši, cruc. 153 vener Agricolaus neusmileniši rata.

niziši, dalm. gmpr. obudy časi iz teh nar nižjih inu vbožijih tiga folka junačke ludy, dalm. predgovor čez Salomonove buque: od tiga nar višiga do tiga nar nižšiga; schönl. 352 kir je doli pèr-šèl nar prvič v te nar nižši strane.

obilniši, schönl, 242 katéri premore čez vse rečy obilniši sturiti, kakòr mi prosimo; vrt. III zemljiše k nar obilnišim pridelkam pri-siliti, 109, 162, 187, 190, 207.

očitiši, dalm. gmpr. je leta skrivnost od s. trojice očitiše nam na znanje dana. — nar vekše inu očitiše zapelanje je.

ostudniši, vrt. 68 pijanec je nar ostudniši in zaničljivši spačik.

pametniši, cruc. 594 iz kateriga so bili ti pametniši sklenili de . . 116.

plemenitniši, vrt. 205 jih je tudi gospodov nar plemenitnišiga rodu, ki so prvi v razumenji kmetijstva.

poglavniši, vrt. 20 vogele je poglavniši obstojni del voglja, 29, 54, 55, 125, 148, 150, 152, 242.

poglavitniši, vrt. 125 če poglavitniši organi zbolijo, zboli celi život.

pohlevniši, cruc. 283 s. Gothard je bil vmej temy pohleumy ta ner pohleumiši, 519.

pokorniši, cruc. 283 s. Gothard je bil vmej pokornimy ta ner pokorniši, 359 Abraham je bil pokorniši.

popolnomiši, dalm. žid. 9 je on en viši far skuzi eno vekšo inu popolnomiši utto.

poštovaniši, dalm. luk. 14 de ne bo kej en poštovaniši kakor si ti povablen.

potrebniši, kast. 216 rejšnu telu prejmite kakor eno nar potrebnišo ceringo, 291 kar je njemu nar potrebniše; zal. 224 svètl krst je nar potrebniš zakrament, 1 podučenje v nar potrebniših ršnicah; vrt. 51 gnjilic ostaja kakor nar potrebniši živež v živalskih telesih.

potrpežliviši, cruc. 283, 359 Job je bil potrpežliviši.

pravičniši, dalm. mos. I. 38 ona je pravičniša kakor sim jest; dalm. job. 32 je svojo dušo za pravičnišo držal kakor boga; dalm. luk. 18; schönl. 225; cruc. 255 ti si ta ner pravičniši človek, 358 so djali de pravičniši je Cato Uticensis.

prevzetniši, cruc. 514 iz kateriga je bil zvržen ta ner prevzetniši lucifer.

prijazniviši, dalm. gmpr. se on slejdnimu na tu nar prijazniviši ponuja.

prijetniši, kast. 357 bogu obedn ofer nej perjetniši; vrt. 117 ji je treba kaj prijetnišiga dajati, 26, 80, 95, 117, 235.

razumniši, dalm. luk. 16 otroci tiga svitá so razumniši kakor otroci te luči; dalm. gmpr. človik začne razumniši inu modreši hoditi.

revniši, dalm. gmpr. de je taku človik veliku reuniši postal.

slavniši, vrt. VI. pri vsi taki nar slavniši junakosti . . .

snažniši, vrt. 64 de bi nar snažniši život imel.

spodobniši, dalm. job. 31 je li bi ne imel spodobniši ta nepravni takovo nesrečo imeti?

stariši, dalm. gmpr. cd Mozesa tiga nar starišiga inu prviga preroka, mos. I. 19 tedaj je ta stariša (hči) rekla h tej mlajši . . mos. I. 24 je rekel svojmu ner starišimu hlapeu, ap. 11 inu so (pomuč) poslali tem starišem, ap. 20 je pustil poklicati te stariše od gmajne; cruc. 78 bugajte vaše stariši, 608 čez volo svojih stariših inu zlahte, 77 imate solze vašim starišim brisat, itd. itd.

špotljiviši, dalm. gmpr. kaj bi se pak moglu špotlivišiga zmisлити?

štamaniši, cruc. 312 s. kārstnik je bil ta ner štamaniši v celli judovski deželi.

tamniši, vrt. V. v nar tamniših gojzdih.

tečniši, vrt. 248 limic je ena nar zlahnejih in tečniših jedi, 26, 65, 159.

težiši, dalm. gmpr. ta odgovor bo tem težiši.

troštljiviši, dalm. gmpr. le tu je ta nar troštliviši artikul.

umniši, vrt. VII. kolikanj izgledov umnišiga kmetovanja bi bilo? 116 Lanner je mende nar umniši živinorednik od vsih.

usmiljeniši, cruc. 229 gdu je bil usmileniši kakor Tobias?

važniši, vrt. 132 ena nar važniših lastnost(i) mladosti je, de je mlada, 116.

vbožiši, dalm. salom. prip. 11 en drugi skopuje inu viner vbožiši postane, gmpr.

visokiši, cruc. 9 če nižaj to luč perpognete, visokjiši senca se polzdigne.

višiši, cruc. 450 njemu je bilu zuper, višiši teh drugih biti, 516 so ga njegovi višiši persilili, 99 nej bilu višišiga inu svetišiga mejsta, 217 lejta šteti od svojga višišiga mašnika, 285 so ga za svojga višišiga, tu je appata zbrali, 347 pošlušajte mene, deklo tiga ner višišiga, 302 sprosi od svojih višiših, de . . 181 kader je letu vidil Calfurnius, eden vmej timy višišimy gospudi, zavpije.

vučeniši, cruc. 329 Paulus je bil vučenjši (čitaj vučeniši) inu zastopniši kakor angeli.

vunanjši, dalm. kral. 19 sim prišal na tu nar vunajniše prebivalište, dalm. hron. II. 33 potle je on ta vunaniši zyd zydal.

zastopniši, dalm. gmpr. tu on zastopniši izlaga; cruc. 92 ta ner zastopniši vmej ajdovski vučeniki Seneca se je čudil, 329.

zdraviši, vrt. 1 kruh je bil veliko zdraviši, 74 toraj je čezdanjski zrak veliko zdraviši.

zvěstiši, cruc. 103 je bil zvejst svojmu cesarju, vener gospudu bogu je bil zvejstiši.

žalostniši, vrt. 76 nar žalostniši prikazik je viditi mladenča umirati, 81 kužne bolezni so folikanj žalostniši primerljeji.

žlahtniši, (žlahniši) dalm. salom. prip. 16 zastopnost imeti je žlahtniše kakor srebru, dalm. ap. 7 ony so bily ty nar žlahtniši mej témi, dalm. razod. 21 njega luč je bila glih timu nar žlahtnišimu kamenu; cruc. 8 jest imam eniga veliku *žlahtnišiga* ženina 28, 81, 115, 116, 574, 610.

žlehteniši, *žlehtniši*, dalm. jan. II. prvič dobru vinu daje inu kadar vineni postaneo, taku tedaj tu žlehtniše; dalm. job. 29 mojga obraza luč nej mene žlehtnišiga delala; cruc. 322 nej hotel, de bi pungrad s. Kath. kršč. cerkui žlehtenišij bil, 87 v ta ner žlehtniši gvant se je oblekla.

β) u ugarskoj slovenštini:

Ovdje ima toga malo, meni su poznate samo četiri rieči:

načiši (mjesto inačiši = * иначайши), trpl. 44 ar náčiši ne gratajo, geto se boga ne bojijo. Oblik iš dolazi i u adjektivu od toga komparativa načinjenom *načišnji*, šerf 107 lyba Melanja! kak se ti vsa načišna vidiš kak prle.

nižiši, küzm. 337 vu kom bi bili niziši od drügi' gmajn, 351 je doli šou prvle na naj nižiši tal zemle.

stariši, dolazi često, osobito kad se uzimlje više substantivno i u značenju kao predstojnik ili u pluralu = roditelji, n. p. küzm. 53 teda so se vküp spravili poglavnicke popovski i pisačke i ti stariši ljudstva vu dvor višešnjega popa, 55, 57, 59, 61, 91, 94, 95 itd. itd. Dapače dolazi i sing. nom. čisto kao substantiv, küzm. 416 u obliku *stariš*: te stariše, ki so med vami, prosim jas ž njimi vret stariš i svedok Kristušovoga trplejnja.

višiši, trpl. 28 milost tvoja do nebes dosegne i istina tvoja do oblakov naj višiši'; 106 Davida pesem v višišem korusi; küzm. 400 takši višešnji pop se je nas pristajao, odločeni od grešnikov i višiši včinjen od nebes. — Mislim da dolazi i *drugačiši*.

γ) u hrvatskoj slovenštini:

toga oblika nisam našao do jedino u rieči *voliši*, *voliša* = malens, što se po Varaždinu govori, ali se čuje i voleši; rieč je napravljena

od osnove, koja je u glagolu voljeti. — *Plemenitiša*, zagr. 122 ti si plemenitiša od angelov, bit će štamparska pogriješka. Čuo sam još okrnjeno *drugáčiš* u Varaždinu: on je bil 'sigde drven, pak i tam nê *drugáčiš* bil.

c) oblik *ši*.

α) u k r a n j s k o j s l o v e n š t i n i.

častitljivši, vrt. 78 so nar veći in nar častitljivši premagavci, 133 ni ga ne žlahnejšiga, častitljivšiga in zaslužljivšiga dela.

gotovši, vrt. 85 bomo tudi mi gotovši nje obvarvani, 107, 130, 132, 166, 173, itd.

lakši, kast. 216 de lakše prestoji to težko bolezan.

lepši, cruc. 28 kaj še lepšiga bo šenkal našimu varihu? itd. itd.

ljubši, traum. 354 jest nóčem njih nar lubših jedy z njimi vživati.

neprecénljivši, vrt. 132 ena nar neprecenljivših lastnost(i) mladosti je, de je mlada.

nezapopadljivši, vrt. 75 nar nezapopadljivši je pa to, de . . .

nezdravši, vrt. 60 še nezdravši je mokrogorki zrak.

razumljivši, vrt. 13 to nekoliko razumljivši storiti, (190).

slabši, vrt. 179 bo njiva za 44 centov slabši.

starši, vrt. 107 nej starši svojim mlajšim take zanikrnosti večkrat v misli vzamejo; preš. 99 od latinskih so pisarjev dobili starši učenost v deželo, 159 nar starši med jeziki jezik bode, ki . . .

škodljivši, vrt. 88 nar škodljivši so rudinski strupi.

vnemljivši, vrt. 23 ta gaz je naj vnemljivši od vsih.

zaničljivši, vrt. 81 od ostudnih in nar zaničljivših bolezin nečemo tukaj govoriti.

zaslužljivši, vrt. 133 ni ga zaslužljivšiga dela.

β) u u g a r s k o j s l o v e n š t i n i:

dragši, küzm. 459 nikakšo posoudo z naj dragšega lisá; 463 svetlost njegova je prispodobna k naj dragšemi kamni, 133, 411, küzm. m. 125, 132; dain. 34 tebi naj ne bode nič dragšo kak pa mladeničtvo, 35 nega dragše lybice.

dugši, šerf 113 teška hydoba potrebyje vekšega no dugšega vračenja, 111 globoka rana potrebyje odebrane no dugše pomoći, 223 taki človek . . . dugše leta trpi bolečino betega, 469 či že sam rad no dugši čas v hydih prilikah živi.

gladši, trpl. 44 njega vüsta so gladša od zμούčaja.

glóbši, trpl. 71 doli si me püsto do naj globšega mesta.

jakši, küzm. 316 ešče od toga jakšo cesto vam pokažem, 400

Kristuš je jakši pop liki staroga zakona popevje, itd. šerf 11 on k vsakemi deli naj jakše reči, naj jakše srednila no pomočke zebira, 17, 27, 46, 71, 76 itd.

lagoši (mjesto lagooni ili lagodši), šerf 241 ne bi božje spodobe na sebi zavrgli no lagoši gratali kak stvar (sравни huši).

lepši, küzm. 82 lepše je tebi čonklavomi vu žitek idti, liki . . . itd. šerf 153 na soden den bodo naše tela lepše, 67, 213, 304 itd.

starši, šerf 22 kak starši (= roditelji) meti čejo, 34 Simeon je zdaj Jožefa no Marijo, Jezušova starša, lepo pozdravlal.

velkši (!) šerf 105 človek more bogi naj višesemi naj velkšo čast no hvalo davati, 121 kelko več se more poslanik božji z naj velkšoj paskostjoj poslyšati.

γ) u hrvatskoj slovenštini:

debši, izb. 130 koji (kraj) debši biti mora, 127 ako je debša mrena; 130 pol arkuša papera zvini malo debše od palca, 111 pri debšeh stranah; i

debelši, lad. 320 vekši pak i debelši sád na broj more se meriti.

dragši, fuč. 227 videči svoga naj drakšega sina, 272, 336, 398; škol. 410, 445; gasp. 41, 49, 98, 105, 126, 162, 284, 420, 521; fer. 10, 39, reš. 30, mat. 343, 357 itd. itd.

dugši, fuč. 10 dugše življenje njemu obeču, 75; gasp. 526, 955; reš. 145; mat. 74; lad. 205; pup. 29, 33; izb. 9, 169; petr. 25.

glibši, *glubši*, gasp. 23 najde devicu vu naj glubšem premišlanju, 76 tebi aldujem naj glubšu onu poniznost, 95 korunu glubše vu svetu glavu pribijajuč; lad. 127 čem bolje znutrešnje y glubše je vužiganje grla, tem je pogibelneše; vrač. II 92 vsaka gizdost vu naj glibšoj nizini leži; ad. 37 v naj glubšoj poniznosti.

jakši, fuč. 227 videči svoga naj drakšega sina vu naj jakšem ognju gorečega, 185, 398; škol. 283; gasp. 75, 227, 315; reš. 185; lad. 24, 64, 76; pup. 26, 28, 41, 46, 85, 91; svil. 12; vrač. III 133; itd. itd.

legši, *lehši*, *leški*, *lehkši*, lad. 363 ako betezniku bilo bi legše; ad. 75 na vsa ta lehše pozablujem; pup. 2 lekše navči se svoje meštrije; ad. 62 za kaj je zrak lehkši kak voda? itd. itd.

lepši, fuč. 38 kade bi mu bilo lepše viseti; škol. 4, 119, 137; gasp. 139, 530; reš. 13; fer. 38, 39; svil. 16; vrač. II 41; petr. 14, itd. itd.

mekši, *mehkši*, pup. 71 vusta debleša bivaju, mekša y bolje gladka; pup. 23 stranke njihove jesu mehkše; svil. 36 dá jim se naj mehkše y naj tenše listje.

žmekši, gasp. 403 na žmekše delo truncan.

č) oblik *iji*

ne dolazi u pismu, ali se gdjegdje govori u adjektivih s tvorkom en (ЪНЪ): *tesniji, revniji*; mjesto toga dolazi obično oblik *iši*: *tesniši, revniši*. U ugarskoj i hrvatskoj slovenštini toga oblika gotovo neima.

d) oblik *ji*.

Taj oblik nije drugo, nego okrnjeni *iji*; dolazi barem u gornjoj Kranjskoj dosta često u govoru a zašao je i u knjigu, prem da se riedko nahodi i to samo u kranjskoj slovenštini.

debélji, vrt. 165 so vse debelji kamnje pobrali, 238 konopljina in debelji lanenina se da čisto oprati, 175 ali ne bo opleto žito već in debeljiga zrna dalo?

slábji, vrt. 73 so organi slabji postali, 84 v nar slabjih bajtah stanujejo.

stárji, vrt. 70 nar starji in svakdanje skušnje spričujejo, 103 ktere (živali) si je človek od nar starjih časov ukrotil.

vesélji i *zdrávji*, vrt. 205 bog vas je v nar zdravji, v nar veselji stan poklical.

XIII. Priblizak drugoga načina prvomu.

Oblici *ši* i *ji* priblizili su oba načina tvorenja komparativa na toliko jedno drugomu, da se kod nje kojih komparativa pitati može, da li su načinjeni po prvom ili po drugom. S toga Miklošić vergleichende grammatik der slavischen sprachen II. band stammbildungslehre na strani 327. veli: dabei ist jedoch die frage ob nsl. (= neuslovenisch) starši aus starější zusammengezogen, oder nach dem muster von boljšij gebildet ist, als eine offene anzusehen.

Po prvom se načinu početno *j* u tvorci *jšj* oslabljenoj i po glasovnih pravilih promienjenoj od *ijšj* s prednjim suglasom slieva na mekan suglas. Prema tomu u novoj slovenštini sing. nom. masc. od osnove *bol glasi se boljši to je БОЛШИ. Prema tomu bi se komparativ recimo od obil, mil, debel, vesel morao glasiti obiljši, miljši, debeljši, veseljši. Prema starosl. sing. nom. masc. БОЛНН glasi se u novoj slovenštini taj padež bolji to je bo-lji (БОЛН); prema tomu bi se morao i komparativ navedenih rieči glasiti obi-lji, mi-lji, debe-lji, vese-lji (ОБИЛН, МИЛН, ДЕБЕЛН, ВЕСЕЛН); ali tomu nije tako. Tamo barem, odkle sam ja rodom, najpre na Béli i po svoj predvorskoj župi u gornjoj Kranjskoj odmah nad Kranjem varošicom a valjda i drugdje, izgovara se

obil-ši, mil-ši, debél-ši, vesel-ši i obiuši, miuši, debéuši, veséuši; obil-ji, mil-ji, debél-ji, vesel-ji kao sing. inst. gol-jó, sol-jó od gol, sol, i obiuji, miuji, debeuji, veseuji. Ovo izgovaranje kaže, da komparativi obilši, milši, obilji, milji ne mogu biti napravljeni po prvom načinu, nego jedino po drugom. Oblici bolši pak i bougši, menši, tenši polag boljši, menjši, tenjši ne mogu biti dokazom za protivno, jer se *l* i *n* često ne omekšuju. Mnijem dakle da valja oblik starši, starji itd. dovoditi od staréjši, prem da u obliku starši *r* nije niti ne može biti mehko, ma taj oblik dolazio od star + jъsjъ. Mnijem da valja držati da u obliku starji *j* nije mekšalo *r*-u, nego da je ostatak tvorčnoga oblika éji skraćenoga preko *iji* na *ji*, dakle star-ji a ne sta-rji (starí eraŕi), premda bi se izgovaralo star—ji, kad bi bio komparativ gragjen i po prvom načinu, kako se govori gospodar-ji a ne gospoda-rji; ali ne tvrdim da se i to zaduje izgovaranje ne bi moglo čuti.

Ovoj tvrdnji kao da se opire oblik *zaljši* preš. 144: de bi zaljši cvet rodile; ali ja držim, da je zaljši pogrješka Prešernova, pa bi se imalo glasiti zalši, kako stoji *milši* a ne miljši preš. 134: jim milši zvezde kakor zdej sijale (bodo), i 163: tam milši prs zdihtvanje. Prešeren je kao Gorenjac rieč *mil* poznavao od kuće, pa je s toga pisao milši kako je zbilja govoriti čuo, a rieč *zal*, koliko ja znam, nije u Gorenjskoj domaća, on ju je valjda drugdje, čuo pa mu je omiljela.

A i njekoji oblici na *iši* odnosno i na nenaglašeno eši kao kračiši, ljubliši, nižiši, višiši ili nižeši itd. dadu se tumačiti po prvom načinu: *iši* izgovara narod ѡш, prvo i (*l*) može biti starosloviensko ѡ uzčuvano s toga, da se rieč lakše izgovara. Oblik *lubliši* dalm. kast. (i *lubši* cruc. 90 bogu ne morimo lubši službe sturiti, ako nije tuj štamparska pogrješka te se ima čitati lubiši) može biti starosl.* любѣши. Nu ja ipak držim, da je ljubliši po drugom načinu načinjeno, držim da se je *l* (*lj*) samo uvuklo tako kao u Varaždinski oblik glibléjši, koji se oblik, dok mu je naglas na é bez nasilja ne da po prvom već samo po drugom načinu tumačiti.

XIV. Nom. sing. masc. kao oblik neskloniv za sve padeže.

Oblik, kakav je u sing. nom. masc. ostinuo je rek bi i kao neskloniv rabi obično kranjskoj slovenštini za sve padeže u sva tri broja i spola, a to malo ne bez iznimke u onih padežih, kojim je završetak (= padežni nastavak spojen sa završetkom osnove) samo jedan samoglas: a, o, e; rjedje to biva u padežih, kojim se zavr-

šetak okanča na suglas ili je dvo- ili troslovčan: ega, emu, imi, ih, ima. Miklošič vergl. gramm. II. 324 veli, da je (samo) sing. fem. neskloniv. Ovako govori: Im westlichen teile des sprachgebietes bleibt das fem. im sing. unverändert, also lepši in allen casus: der grund dieser erscheinung liegt wahrscheinlich darin, dass der sing. nom., von dem man ausgieng, durch seinen auslaut sich nirgends einreihen lässt; aus demselben grunde bleibt im asl. (= alt-slovenischen) isplъnъ unverändert.

Sing. nom. i voc. fem.

bolji, gol. 177 pa bi vender še znala (paša) boli biti, 47 tam je bol' paša, 100 nar ta bol' arenya je, 107 strd sama na sebi je nar ta boll arenya; vrt. 33 voda je nar bolji pijača.

boljši, dalm. predg. 2 jest sim vidil, de je modrost bulši bila kakor norrost, kakor je bulši luč mimu timé; zal. gnada, kь je boljši od vsъh dobrot; preš. 150 ak pa po črki boljši jed ne bode, vrt. 208 ali bi (Slovenija) ne bila boljši? 184.

dalji, gol. 13 matica je veliku deli koker čebelle.

gorši, gol. 72 med čebellami je matica nar ta gorši.

hujši, gol. 107 gniloba je ena veliko hujši bolezin; cruc. 569 kakor de bi bila ta ner huši žena tiga svejta; *huji* vrt. 95 sicer bo tvoja poslednja zmota huji od prve, 93 kadar te pa huji bolezin zadene, 88 nar huji je pruska kislina.

ložji, vrt. 66 kolikor ložji toliko čisteji je tudi voda.

manjši, preš. 19 sladkost ni manjši z njih besed; vrt. 27 naglo prileti od drugej veči ali manjši krogla.

mlajši, preš. 85 bila omožila je mlajši se hči; *mlaji*, preš. 149 sedela z Lavro ti si sestra mlaji.

nižji, pres. 149 škudela ujeja bila ni niž' od skledce moje.

rajši, cruc. 119 s. Agnes rajši vsako drugo veliko martro bi bila trpela; preš. 15 rajši koj mi daj slovo.

veči, *veksi*, kast. 254 obena stvar nej vekši, ni lejpši, ni modrejši ni bulši ni lublejši; zal. 99 gnada je večъ kakor grêh.

višji, vrt. 142 višji gorkota posuši mnoge reči. — itd. —

bogatêjši, vrt. 62 m̄arsikaka Slovenka je sedem krat bogatejši od Idričanke, 197 ali bi se Slovenja ne čislala nar bogatejši dežela v cesarstvu?

čistêji, vrt. 67 kolikor ložji, toliko čisteji je tudi voda.

drobnêji, vrt. 200 letas je bunc vun pognal, neka nar drobneji pa grozno gosta deteljca.

hitréji, vrt. 4 svitloba je nar hitreji v svojim teku.

močnejši, vrt. 186 kislina iz take prsti je močnejši od vogelno-kislina.

môdréji, vrt. 58 o ti nar modreji prijatlica.

ostréši, dalm. žid. 4 božja beseda je živa inu močna inu ostréši kakor oben meč.

strašnèji, vrt. 129 ta bolezin je nar strašnejši; 131 še strašnejši je tretja stopna stekljine.

svetèjši, cruc. 426 od moje kryvi bo rojena taista ner svetejši divica, 395 Ana je bila ta ner sveteši žena, 399, 430, 432; *svetèši*, kast. 126 nar sveteši mati božja.

svetlèši, cruc. 130 s. Pavel je bila ta ner svejtleši laterna.

težkéši, dalm. mos. II. 2 naj se teškeši stury teh ludy služba.

trdèjši, cruc. 625 o duša grešna, katera si trdejši kakor diamant.

veselèjši, cruc. 130 s. Pavel je bila ta ner svejtleši inu veselejši laterna.

žlahnejši, vrt. 129 nar žlahnejši volna tacih ovac poplačuje Angležem sladkor, 217 nar žlahnejši dišava je vrtnocvetlično olje.

bližnjiši, cruc. 317 leta zvezda mej vsimy je ta nar bližniši tiga sonca.

čistiši, cruc. 432 o Maria, ner čistiši posoda božja! 518 ta ner čistiši divica ga je spočela.

čudniši, vrt. 10 še čudniši in nezapopadljivši je razdeljivost mnogovrstnih reči.

divjèši, vrt. 122 živina bo če dalje divjèši prihajala.

dopadečiši, cruc. 84 smrt Kristuša Jezusa je očetu nebeskimu čez vse druge offre dopadečiši.

ljubiši, cruc. 438 per posteli se najdejo nyh lubiši zlahta.

nucniši, cruc. 248 obena rejč nej nucniši kakor prava priaznost.

pohlevniši, cruc. 244 Maria divica je bila ta ner pohleuniši.

potřebniši, cruc. 496 vaga je nar potrebniši kupcom.

ravniši, vrt. III. taka pot zdela se je nam nar ravniši.

rodovitniši, cruc. 276 enu letu je neradovitna zemla, tu drugu pak je radovitniši, 338 Lija je bila radovitniši; vrt. 164 daljni znos tacih poglavnih rek je vselej nar rodovitniši zmes, 167 de je njiva rodovitniši postala, itd.

srečniši, cruc. 306 o Padova, ti ner srečniši si bila.

tečniši, vrt. 114 piča, ki na dobro pognojenim rase, je veliko tečniši od druge, 150 deževnica je veliko tečniši od slednje druge vode.

trdniši, preš. 189 brani sad mi njeni vživati z bogam trdniši zaveza.

zasramovavniši, zal. 69 nar zasramovavnyš smrt je bila na križ umrêť.

zdraviši, vrt. 227 voda je nar zdraviši pijača.

žlahtniši, kast. 434 tu je ta smrt nar žlahtniši; cruc. 605 Maria divica je bila ta ner žlahtniši; 651 o Maria ti ner žlahtniši inu čistiši stvar; vrt. 54 človeška podoba je nar žlahtniši.

dopadljivši, vrt. 54 človeška podoba je nar dopadljivši.

lepši, cruc. 130 je bil ta ner lepši rožica svete kat. cerqui; zal. 134; preš. 48, 68, 106.

nezapopadljivši, vrt. 10 še nezapopadljivši je razdeljivost mnogo-vrstnih reči.

slabši, vrt. 238 bo njiva za 44 centov slabši.

debelji, vrt. 23 debelji lanenina se da čisto oprati.

Sing. nom. i acc. neutr. i adverb.

bolji, vrt. 10 kdor bo nar bolji podučenje od gorkote spisal, 93, 94 to je velikrat nar bolji zdravilo, 114 nar bolji seno rase na senožetih, 136 za te je sto krat bolji brez moža biti, 149, 183, 184, 189, 202; *boljši*, gol. 45 to prvo inu nar bolši je . . . , 74 bolši pa bode za te, če . . . ; zal. 181 boljše je ne jesti mesa, 166 itd.; preš. 82 je boljši godil na strune tri, 158; vrt. 55 ali bi ne bilo boljši reči . . . , 58 bela obleka se da boljši spirati, 65, 71, 94, 106, 220, 225; cruc. 56 *bulši* bi sturili, de bi molčali, 63 *bulši* je, de sam si bom zaudal, 74 de mu *bulši* pude (= pojde), 530 če *bulši* si bodo postlali, *bulši* bodo ležali, 431 še *bulši* bo za nas.

daljši, vrt. 72 telesa okrepčevati v svoje zdravje in daljši življenje.

dražji, vrt. 197 na Angleškim je vse dražji kot pri nas, 217 ktero (olje) je na težo 4 do 8 krat dražji od zlata, 221 ki se povsod dražji plačujejo.

glajši, dalm. salom. prip. 5 nje gârlu je glajši kakor olje.

hujji, vrt. 71 hujji je, če si kilo nakloniš, še hujji če . . . , 80 če še hujji ne noré, 124 bi ne mogli hujji z živino ravnati, 136 tri krat hujji bo tebe pretepal; *hujši*, dalm. mos. II. 5, so vidili, de je hujši bilu postal; cruc. 74 kir menio si pobulšat, še hujši najdejo, 75 če ble si zbera, huši najde; preš. 174 le hujši se je zbudil črv nekdajni.

lažji, vrt. 164 bliže pod gorami ostajalo je vselej težje ko ravno pesek, lažji (das schwerere) je pa voda zmiram dle nosila.

ložji, vrt. 65 v njih ložji raztopljenje.

manjši, cruc. 115 kader ona tu ner manši znamine lubezni yzkaže.

mlaji, vrt. 163 učeni razločijo kamnje eno prestaro, drugo pa mlaji. *slajši*, cruc. 169 de bi slajši mogal krajl počivat.

širji, vrt. 203 hočemo nekoliko širji kolobarenje priporočiti.

težji, vrt. 162 ti priporočimo to naj težji premisliti.

veči, zal. 46 v̄ če dalje več̄ pogubljenje se mu je bilo pogre-
zvat̄, 105 več̄ bo njegovo plačilo, 134 več̄ zasluženje imajo,
288, itd.; preš. 41 to še ni nar veči hudo; vrt. 152 vaše veči izo-
braženje bo naše plačilo; *veksi*, cruc. 127 na današni dan je bilu
veksi veselje vmej angely, 140 veksi veselje je Maria divica poču-
tila, 197 držim letu za vekši čudu, 366 gre v tu ner vekši mestu, itd
čistěši, dalm. job. 28 tu nar čistěši zlatu njej glih ne velá.

dražěji, vrt. 225 bi jih pa radi dražěji prodajati.

drobněji, vrt. 213 v vinocvetu se da mnogo drobneji sadje veliko
let hraniti.

gladkějši, vrt. 231 de bi žganje gladkějši tekoče za grlo napravili.

grenkějši, cruc. 51 tu kar mesu oblubi slatku kakor cukar je
grenkějši kakor strup.

gvišnějši, gol. 90 nar te gvišnějši znamine ene lakote je pa. . .

hitrějši, cruc. 106 de bi hitrějši dosegli; vrt. 49 kolikor mlajši
je človek, toliko hitrějši teče kri po žilah, 50 srce hitrějši bije,
219 se bo hitrějši posušilo; *hitrěji*, vrt. 5 veliko hitrěji gorkoto
srkajo, 165 pesek hitrěji razpada, 240 veliko hitrěji se to doseže.

lažějši, cruc. 388 kaj menite, de je lažějši grehe odpustiti. . . *la-
žěši*, dalm. job. 7 v moji legi mi bo lažěši; *lahkějši*, schönl. 248
katěru je lahkějši reči. . . ?

ložěši, cruc. 167 de bi nje duh ložěši se mogal k svojmu stvar-
niku polzdignit.

močnějši, cruc. 408 prosi, de bi močnejši njega martrali; *močněji*,
vrt. 225 de je (vino) tedaj tudi močnejši.

slabějši, gol. 85 katiru (letu) bi za čebelle nar slabějši blo.

sladkějši, cruc. 243 se najde tu, kar je ner slatkejši, 408 veliko
slatkejši Eliogabulus krajl je ležal na gartrožah; vrt. 205 tolikanj
slatkejši zaspi.

srčnějši, cruc. 291 de bi vojščaki srčnějši se sponesli.

svetějši, cruc. 360 imaš svetejši živit; *svetěši*, cruc 39 kaj z' enu
mestu na zemli je tu ner sveteši? 40 svetinie postavit na tu ner
sveteši mestu, 53 tu slatku inu ner sveteši ime Jezus si je iz-
volil, 132.

temněši, dalm. gmpr. kar je temněši inu kračiši govorjenu, tu on
zastopniši, čistiši inu obilněši izlaga.

težeji, vrt. 164 popušajo zmirej težaji (das schwerere) od zadej.
topléjši, gol. 190 če pa vreme toplejši rata.

visokéjši, cruc. 218 syn božy nej mogal visokejši človeško naturo polzdignit, 303 je hotel še visokejši se polzdignit, 580 visokejši so yh pokopali.

zvěstéjši, zal. 147 de bь ložje zapovьd zvestéjšь spolnvalь. *zvéstéši*, cruc. 229 gdu zvejsteši g. bogu je sluzil kakor jogry?

žlahnéji, vrt. 218 samiga za nar žlahnejji oljkno (olje) prodajajo. — *bogatiši*, vrt. 203 bogatiši gnojenje.

častitiši, cruc. 39 kaj z'enu mesto je tu ner častitiši?

čedniši, cruc. 360 ty imaš čedniši inu svetejši živit.

dražiši, cruc. 262 s. chriž je dražiši plačen, kakor pak njegovu svetu rešnu telu.

flisigiši, dalm. gmpr. pismu ner flissigiši povsod od njega vučy.

grozovitniši, cruc. 162 de bi grozovitniši jo martral, 291 bo njega grozovitniši sturil martrat, 294.

imenitniši, vrt. 44 njegovo telo je veliko imenitniši od žival(i).

navadniši, vrt. 228 v ta namen namočijo žita, nar navadniši (am gewöhnlichsten) pa ječmena.

nesrečniši, cruc. 259 detece pod leto zvejzdo rojenu bo tu ner reuniši inu nesrečniši.

neumniši, vrt. 73 neumno je predeleč v noč delati, še neumniši cele noči zapravljati.

nevarniši, vrt. 59 nar nevarniši je, če . . . ; 67, 79, bo čolnič skozi nar nevarniši skalovje srečno na breg pripeljal.

nucniši, cruc. 341 lepši inu nueniši kupčovatj nej mogla.

obilniši, cruc. 358 če enimu več inu obilniši da; vrt. 290 pri-delke deli bog veliko obilniši umnim kot neumnim.

očitniši, cruc. 25 kateru očitniši potrđi ta vučeni Jansenius, 35 lepši inu očitniši gvišna nam ne more govorit.

prijazniciši, dalm gmpr. se on slejdnimu na tu nar priazniviši ponuja.

prijetniši, vrt. 208 bo lahko na prijetniši življenje mislil, 231 de bi žganje prijetniši za nos napravili.

resničniši, cruc. 348 resničniši bi ne govoril.

revniši, cruc. 259 tu detece bo tu ner reuniši.

slavniši, vrt. VIII. Čehi so nar slavniši visokošolstvo imeli.

stanovitniši, vrt. 225 de je (vino) tedaj stanovitniši.

trdniši, vrt. 46 nar trdniši jeklo se vteče.

umniši, vrt. VII. že našim dedam se je umniši kmetijstvo razlagalo.

varniši, preš. 179 de ga perpelje v varniši zavetje.

žlahtniši, cruc. 40 v nebesih tu ner žlahtniši mestu imajo nyh duše, 321 ner lepši inu žlahtniši je bilu drivu tiga lebna, 609 zlatu je žlahtniši kakor je lejs.

žlehtniši, cruc. 366 tu ner žlehtniši so njmu dalli. —

gotovši, zal. 304 ker se nar lože in nar gotovšv̄ odpuščenje gréhov zadobí; vrt. 107 je lože in gotovši jo bolezin obvarovati, 85, 130, 132, 166, itd.

lepši, dalm. job. 39 pavovu perje je lepši, kakor so štrausove peruti; cruc. 35 lepši nam ne more govorit, 341 lepši kupčovati nej mogla, 416 nej se moglu lepši ime dati tej sveti divici, itd.

milši, preš. 153 ur krajši tek, tam milši prs zdihvanje.

nezapopadljivši, vrt. 75 nar nezapopadljivši je pa to, de . . .

razumljivši, vrt. 13 to nekoliko razumljivši storiti, damo za priliko. . .

zdravši, vrt. 72 kovaško (delo) je veliko zdravši od šivarskiga.

debelji, vrt. 165 so vse debelji kamnje pobrali.

Sing. gen. masc. (i neutr.)

veči, gol. 83 al se troštaš večí dobička, če . . .? vrt. 117 vse kar je zvedil, hoče v bukvalh večí obsežka razglasiti.

Sing. gen. fem.

bolji, vrt. 20 je ni znane bolji svečave, 115, 165; *boljši*, cruc 59 nihdar bulši kupčeje nej na svejtu.

dražji, vrt. 110 je ni bolj zdrave, tudi ne dražji živine od take.

gorši, vrt. 114 boš imel po več in gorši piče.

hujši, cruc. 438 nej huši inu strašneši bolezní, kakor je kuga.

manjši, vrt. 89 želodec nima ne nar manjši moči čez mnoge rudne okislíne, 91 nima nobene tudi ne nar manjši nerodnosti sturiti, 141, 211; *manji*, vrt. 79 iz manji in ne nevarne (bolezní) se scimi včasí huda, 88 kančik te kislíne na jezik kake manji živali je precej dovolj jo umoriti.

nižji, vrt. 1 znajdbe nižji ali višji veljave oznanujejo.

veči, vrt. VIII. družiga se pri vas ne pogreša kot dobre volje in večí gorečnosti, 84 kí so žíve podobe nar večí človeške revšine; *vekši*, cruc. 145 bug nam ne more na zemli vekši gnade sturiti; 270 nej vekši lubezní kakor . . ., 359 vekši časti ino hvale je ureden, 403 nej vekši uročine; 606 bug od ludy ne more vekši časti prejeti, — lampca ne zamore vekši svetlobe soncu dati.

vikši, zal. 1 po dovoljenj̄ vikš̄ ces. kralj. dvorne buklyьььниje,

213 nêma veljavnega prpuščenja od svoje vikš duhovske gospo-
ske; *višji*, vrt. 1 najdbe nižji ali višji veljave oznanujejo. —

grenkêjši, cruc. 172 bug nima vekši inu grenkejši štrajfinge ka-
kor je ogin.

mehkêji, vrt. 164 bo dolina veči del iz zemlje mehkeji gore
obstala.

strašnêjši, cruc. 438 od te ner strašnejši bolezn ludy zdravit;
strašnêši, cruc. 438 nej huši inu strašnêši bolezn kakor je kuga. —

bogaboječîši, cruc. 114 nej bilu lepši gospodične inu tudi boga-
boječîši.

častitiši, cruc. 395 nej bilu žene na svejtu častitiši kakor je bila
sveta Anna.

čistiši, cruc. 605 tu ner sveteši telu te ner čistiši Mariæ divice.

dopadečîši, cruc. 24 s. Joannesu dopadečîši časti ne morimo dati.

ljubiši, cruc. 90 bogu ne morimo lublši (to je lublšî = *люблшн*
ne *люблшн*) službe sturiti.

nevarnîši, vrt. 70 de bi bolezenska reč kake druge še nevarniši
poti ne iskala.

prijetniši, vrt. 206 vi se vadite prijetniši šege življenja.

rodovitniši, vrt. VI. bi ne bilo rodovitniši dezele od Slovenje.

žalostniši, cruc. 564 žalostniši pošte ena žena ne more imeti.

žlahetniši, cruc. 605 nej stvari na zemli žlahetniši kakor je Maria
divica. —

lêpši, cruc. 26 lepši perglihe jest bi ne mogal najti, 114; preš.
68 lepši od Urške bilo ni nobene; vrt. 97 umrje mladenič nar
lepši dobe, 110, 182.

slabji, vrt. 115 več vrže menj pa bolji, kakor več pa slabji piče
pridelovati.

Sing. acc. fem.

bolji, gol. 74 je celo nucno taiste (čebelle) na eno bolli pašo
prepelat, 177, 197; preš. 23 kdor ni za bolji rabo, vrt. 39 apno
z vodo in s kremeninim peskam dá nar bolji malto.

daljši, vrt. 49 drugo in daljši pot pa stori iz leviga predalčka (kri).

hujši, cruc. 65, 438 David to ner huši revo inu nesrečo Judežu
Iškariotu vošči; zal. 120 za to boste hujši sodbo imeli; *hujji*, vrt.
94 de bi v še hujji bolezin ne padel.

krajši, vrt. 49 eno in krajši okroglo pot stori kri iz desniga pre-
dalčka.

manjši, gol. 17 to nar manjši zibu al hišco potrebujejo; zal 28;

vrt. 111; *manji*, preš. 130 za Amorja sim manj imel sestrico; vrt. 79 iz manji in ne nevarne se scimi včasih huda (bolezin).

veči, vekši, cruc. 365 de bi večí perložnost imel; gol. 19 matica tud to nar večí al posebno celco ima; zal. 105 če je kdo večí popolnamast zadobil, 28, 42, 146, 291, 345; vrt. 31 če hoče kovač večí vročino narediti, itd; cruc. 151 kateru za to ner vekši gnado je šacal, 163 de ne bo persilena še vekši martro trpeti, 261, 463.

viši, vikši, vrt. 71 nar viši starost dočakajo, 96 de bi jo na višji stopnjo blažnosti povzdignili, 3, 108; zal. 140 boga nar vikš dobroto ljubimo, 293.

močnejši, cruc. 100 gdu je močnejši vojsko zapudil?

svetěši, cruc. 30 tebi zapustim mojo ner sveteši mater, 221.

temnejši, preš. 143, ki (blisk) le temnejši noč stori, ko vgasne.

visočěji, visokěji, visokějši, vrt. 248 de bi vas na visočěji stopnjo vednosti povzdignili; vrt. 190 svoje kmetijstva na visokeji stopnjo prineskov povzdigujejo, VIII; vrt. 193 smo dolžnost na se vzeli, nar visokejši in popolniši stopnjo kmetijstva pokazati. —

čedniši, cruc. 397 kazat svojo ner lepši inu ner čedniši hčer.

prijetniši, vrt. 65 jed z mnogimi šstupami prijetniši storiti.

višiši, cruc. 160 dokler vas hočeo za to nar višiši gospo sturiti, 166 to višiši gospodo svojga krajlevstva je bil poklical, 560. —

častitljivši, vrt. 75 mehkužnik poniža svojo pamet, svojo nar častitljivši gospo in prijatlico.

lepši, cruc. 397 kazat svojo ner lepši hčer.

Sing. instr. masc. i fem.

bolji, vrt. 154 z nar bolji voljó; *boljši*, traun. 26 on bi jih bil z nar bolši pšenico redil.

manjši, kast. 80 s to nar manši časno štrajfingo; vrt. 1 po tem se pa le z eno ali drugo in sicer večí ali manjši njeno vejo pečá, 49 ko bi ga z nar manjši iglico vbodel. vrt. 242 ker se lahko oglje iz gojzdov z manji vlakam ali trudam spravlja.

veči, vekši, vrt. VII. 42 s tolikanj večí radostjo dela, VII. 1, 164; cruc. 294 zabstojn misliš z vekši martro Vida od Christusa ločit. —

žlahněji, vrt. 195 z rumeno, nar žlahnejši pšenico.

modrěši, cruc. 397 se štímati s svojo ner *nedolžniši*, ner *pokorniši*, ner *brumniši*, ner *modreši*, inu ner bogu *dopadečiši* Mario divico.

svetěši, cruc. 396 žiher se hvališ s tvojo ner sveteši hčerio. —

pazljiviši, vrt. 127 z nar pazljiviši natančnostjo.

ponizniši, vrt. VII. se tudi na vas z nar ponizniši prošnjo obrnemo. —

lepši, cruc. 543 s to ner lepši tančico so bily ogvantani.

Dual nom. masc.

boljši, gol. 170 ta dva bolši pajnova bi vender utegnila se k rojo perpravlat.

vekši, cruc. 43 nebu inu zemla sta ta *vekši* inu *žlahtniši* talla tiga svejta. —

švohnéji, gol. 168 a inu c sta močna pajnova, b inu d pa eno malo švohnej. —

poglavniši, vrt. 24 nar poglavniši zložna dela podnebniga zraka sta dva gaza.

Plur. nom. fem.

bližji, vrt. VI; *bolji*, vrt. 9; *daljši*, gol. 13 noge so tud močnejši inu delši; *dražji*, vrt. 206; *hujši*, gol. 63, vrt. 84; *hujji*, vrt. 34; *ložji*, vrt. VI; *manjši*, gol. 11, 17; *manji*, vrt. 91, 213; *mlaji* vrt. 163 gore naj bojo starji ali mlaji se sprstevajo; *ôžji*, vrt. 29 take poti so zdaj širji zdaj vožji; *širji*, vrt. 29; *tanjši*, vrt. 240; *veči*, gol. 12; vrt. 102, 163; *višji*, vrt. 163; — *drobnéjši*, vrt. 11; *gorkéji*, vrt. 5, 27; *mehkéji*, vrt. 67; *močnéjši*, cruc. 18; gol. 13, 79; *močnéji*, vrt. 35; *sladkéjši*, cruc. 116; *veseléjši*, cruc. 130; *visokéji*, vrt. 38; *visokéši*, cruc. 313; *zvéstéjši*, gol. 49; *žlahtnéjši*, vrt. 188; — *ljubiši*, cruc. 526 (lubiši); *navadniši*, vrt. 88; *neusmiljeniši* (bez j), cruc. 105; *nevarniši*, vrt. 84; *poglavitniši*, vrt. 12; *poglavniši*, vrt. 13; *potrébniši*, vrt. 88; *požrešniši*, preš. 174; *prijetniši*, vrt. 205; *rodovitniši*, vrt. 168; *težiši*, dalm. gmp. ker kuli so kej ene težiši besede k zastopu pri le; *trdniši*, preš. 175; *škodljiviši*, vrt. 88; *usmiljeniši* (sa l), cruc. 594; — *gotovši*, vrt. 209; *starji*, vrt. 70, 163.

Plur. nom., acc. i voc. neutr.

boljši, vrt. 128 črno mjilo in pa trpentinovo olje so nar boljši domače zdravila, 224; *bolji*, vrt. 93 čist zrak, sonce, kratkočasovanje s prijatli so dosti krat nar bolji zdravila.

daljši, vrt. 48 človeške čeva so navadno šest krat daljši kot človek.

ložji, vrt. 72 ložji dela se dajo skoraj brez počitka opravljati.

manjši, vrt. 100 veči pleména glasno govoré, manjši pa mende po pomigljjejih.

nižji, vrt. 225 nižji vina bolj proti popivajo.

raji, vrt. 211 naj raji vladarstva po nekoliko žita na stran devajo.

težji, vrt. 98 bi mogli nar težji dela sami opravljati.

veči, vrt. 100 veči pleména glasno govoré.

močnéji, vrt. 72 njih telesa močnejji storiti.

staréji, vrt. 71 kakor praseta stareji prihajajo.

trdêjši, cruc. 619 kir trdejši srca kakor je djamant omečij.

žlahnéji, vrt. 224 veliko žlahnejši (vina) narejajo iz odbraniga grojzdja. —

grêšniši, cruc. 623 de te ner trdejši inu grešniši srca omečite.

imenitniši, zal. 356 ktêre so nar imenitnêš dobre dëla?

koristniši, vrt. 3 po kterih bi se nove koristniši dela vpeljevale.

rodovitniši, vrt. 196 polja rodovitniši storiti.

žlahtniši, cruc. 109 o lica lepši inu žlahtniši kakor zvezjde. —

lêpši, cruc. 598 še lepši in vekši čuda bodo šlišali, 109.

zdravši, vrt. 72 nar zdravši so take dela.

Plur. acc. masc.

boljši, zal. 156 nam jih je bog varbe in nar boljše prjatelj dal.

manjši, cruc. 514 je hotel tudi svoje synove te ner manši imenovati.

mlajši, vrt. 100 de bi zamogli svoje drage bravce, zlasti mlajši med njimi resnice prepričati.

veči, *vekši*, vrt. 2 z manjši potroški veči dobičke doseči; cruc. 596 obedn svetnik nej vekši inu čudniši mirakelne doparnašal.

vikši, zal. 122 je trêba prositi za vse svoje vikše, 172.

močnejši, gol. 43 de bodeš uselej te švohne (pajnovce) od spod, te močnejši pa od zgor postavov; *močnêši*, cruc. 484 blagu tiga svejta premaga te ner stanovitniši inu močnêši.

svetêjši, cruc. 206 nad letem zamerkam try te ner lepši inu svejtiši pilde.

učenêši, cruc. 117 pošle klicat te ner vučeneši arcate, 447, 576.

žlahnéjši, vrt. 153 bi ti obilniši in žlahnejši pridelke imel; *žlahnéji*, vrt. 79 če se na še žlahnejši organe vrže. —

čudniši, cruc. 596 obedn svetnik nej vekši inu čudniši mirakelne doparnašal.

lubiši, cruc. 410 je gostil te ner lubiši svoje priatele.

nižiši, cruc. 516 tudi se poffissao te nižiši angele vžgati.

obilniši, vrt. 179 de bi če dalje obilniši pridelke dajala, 153, 203.

ostudniši, cruc. 378 de bi si lih te ner ostudniši grehe imeli.

poglavniši, vrt. 152 smo skrbeli poglavniši zapopadke rastljin razložiti.

stariši, cruc. 78 bugajte vaše stariši, 93.

vrêdniši, cruc. 224 je druge za veliko uredniši štimala.

Plur. acc. fem.

bolji, vrt. 86; *grji*, preš. 107; *manjši*, vrt. 2, 11; *slajši*, preš. 25; *slaji*, preš. 182, 187; *širji*, vrt. 20; *tanjši*, vrt. 14, 237; *veči*,

gol. 12, 19; vrt. 2; *vekši*, cruc. 162; *sladkêjši*, cruc. 115; *koristniši* vrt. 104; *poglavitniši*, vrt. 41; *poglavniši*, vrt. III. 3, 141; *potrêbniši*, vrt. 2, 3, 41, 57, 151; *skrieniši*, zal. 13; *služivniši*, vrt. 2, 104; *žlahtniši*, preš. 25; *dopadljivši*, vrt. 221; *lêpši*, cruc. 115 itd. preš. 89; vrt. 102, 217.

Plur. instr. masc.

gorši, vrt. VI. ali bi vas s svojimi *obilniši* pridelki in gorši izdelki ne zadušili?

manjši, vrt. 2 si prizadevajo z manjši potroški veći dobičke doseći.

u *hrvatskoj* slovenštini upotrebljuje se tako nesklonivo samo li *rajši*.

XV. Završetak.

Kako se je dakle komparativ u slovenskom jeziku razvijao, pokazuju ovi završetci sing. nom. masc.:

I. a) *ji*;

b) *jši*.

II. a) *êjši*, *êši*, *eši*; *ijši*, *iši*, *ši*;

b) *êji*, *iji*, *ji*.

I. bolji;

boljši.

II. zdravêjši, zdravêši, zdráveši; zdravijši, zdráviši, zdrávši;

zdravêji, zdráviji, zdrávji.

Iz ovoga pregleda vidi se baš „smutljiva“ preobilatost zbilja rabljenih oblika u komparativu za jedan jedincati padež; vidi se da je slovenština u oblicih *êji êjši*; a *recimo dobralno i u êši podpun oblik stare slovenštine sačuvala*, dočim ima i oslabljenih oblika pa i neorganskih u dovoljnoj, pače suvišnoj mjeri, a primjeri spreda za pojedine oblike navedeni pokazuju, da ona pravi komparativ i od nerazširene i od razširene tvorke: i prema starosl. obliku *jъ(s)*, *ijъ(s)* i prema *jъsjъ*, *ijъsjъ*. ali da je formacija po *razširenoj* tvorci *daleko pretežnija*.

Hrvaština iliti srbština osniva svoj komparativ malo ne izključivo na *nerazširenoj* tvorci: *miliji*, *milijega*, *milijemu* itd.; polag Daničića bo upotrebljuju se samo li tri komparativa po *razširenoj* tvorci: *lakši*, *ljepši* i *mekši*.

Svrnemo li samo uzgredce okom na grštinu i latinštinu kao jezike u nas pristupnije, to vidimo, da je slovenština gledom na komparativ sličnija latinštini a hrvaština sličnija grštinu. Kao naimre slovenština od tvorke *ijъs* čuva ono s kao š: *boljši*, tako čuva latinština ono s kao r u svojoj tvorci *iōr* n.jesto *ions*, *iōs* prema

staroindskomu ijāns : melior, a kao što hrvaština izbacuje ono š u ijās : bolji, tako izbacuje grština s od svoje tvorke ōn prema ijāns : βελτίων, gdje je nemoguć n. p. oblik βελτίονος. Dakle recimo

slov. lat. hrv. grč.

boljšega : melioris = boljega : (τοῦ) βελτίονος.

Sravni li se u tom pogledu *kajkavština* s hrvaštinom, vidi se da ima ona formaciju komparativa sasvim *slovensku*; osnovan bo joj je komparativ na *razširenoj* tvorci, da je dakle ta točka jedan od dokaza, kojimi se sa znanstvenoga gledišta kajkavština pribraja slovenštini.

Izvori.

a) za kranjsku slovenštinu:

- cruc.* Sacri promptuarii tertia pars continens contiones de sanctis per annum a r. p. *Joanne bapt. a s. Cruce Vippacensi* compositum. 1696.
- dalm.* Biblia, tu je vse svetu pismu stariga inu noviga testamenta, slovenski tolmačena skuzi *Juria Dalmatina*, Wittebergae 1584. gmpr. = gmajn predgovor; žid = list na Ebreeje itd.
- gol.* Antona Janžaja popolnoma podvučenje za vse čebelarje . . iz nemškiga na kranjsku prestavleno od *Joannesa Golitschnika*, v Celji 1792.
- guts.* Deutsch-windisches Wörterbuch verfasst von Oswald *Gutsmann*, Klagenfurt 1789.
- kast.* Bratovske bukvice s. roženkranca . . „skuzi *Matthia Castelza*“ u Lublani 1682.
- lev.* Die slovenische Sprache nach ihrer Redetheilen, behandelt von Fr. *Levstik*, Laibach 1866.
- met.* Lehrgebäude der slowenischen Sprache von Franz *Seraph. Metelko*, Laibach 1825.
- preš.* Poezije doktorja Franceta *Prešérna*, v Ljubljani 1847.
- schönl.* Evangelia inu lystuvi na vse nedele . . . stiskanu v Nemskim Gradcu v tem lejtj MDCLXXII (1672) [„Epistolas et evangelia in idiomate slavonico . . . per clarissimum et reverendissimum dominum Joannem Ludovicum *Schönleben* . . . *revisa* etc.]
- traun.* Svetu pismu stariga testamenta, bukve tih psalmov, id est biblia sacra veteris testamenti, liber psalmodum in slavo-carniolicum idioma translatus per Antonium *Traun* (Traven?) Carniolum Aychensem . . Labaci 1798.
- vt.* Kmetijska kemija, spisal Matija *Vertovec*, v Ljubljani 1847.
- zal.* Kratko podučenje v nar potrebnyh křščanských rěsnicah pomnožil *Janez Zalokar*. — (Ova je knjiga štampana Metel-

čicom, od koje je ovdje ε izraženo sa ê, a z sa b; na ostalo se nije gledalo.)

b) za ugarsku slovenštinu:

dain. Posvetne pesmi med slovenskim narodom na Štajerskem, v Radgoni 1827. (pod predgovorom podpisan je *Dainko*, a *Dainkovim* je alfabetom knjžica i štampana).

küz.m. Nôvi zakon ali testamentom po *Küzemics Stevani*, v Köszezi 1848. — Gdje u knizi dolazi ô i ê, to sam promienio na *ou* i *ej*, jer se tako izgovara pa je valjda u prijašnjih izdanjih i tako stajalo).

küz.m. m. Szveti evangyeliomi pouleg reda rimszkoga po *Küzemics Mikloši*, ob tretjem vö zostampani v Graczi 1841.

predg. Izgledi slovenskega jezika na Ogerskem, *predge* z letnicami 1802—1830 u letopisu matice slovenske za 1874 v Ljubljani pag. 102—155. (Razglasio sam ih ja polovicu [15] a polovicu [14] imam ih još u rukopisu).

šerf Predge na vse nedele no svetke, zložil *Anton Šerf*, mešnik posvetni. I. letni tok, v Gradci 1835. (Ova je knjiga štampana *Dainčicom*, od koje sam u primjerih pridržao samo *y*).

trpl. Knige 'zoltarske szlovenčene po *Terplán Sandori*, v Köszezi 1848. (Ta je knjiga spojena — ali za se paginovana — s *küz.m.*)

c) za hrvatsku slovenštinu:

ad. Adolf iliti kakvj su ljudi, knižica za nevěšca srdca, koju *Jakob „Lovrenchich“* (Lovrenčić) skup je složil leto 1833 vu *Varaždinu*.

fer. Pobožnost k sv. Ferencu . . s pomočjum *Ferenca Gluschich* ovo drugoč van dana vu *Zagrebu* 1753.

fuč. Historie s kratkem duhovnem razgovorom od poslednjih dugovanj po *Stefanu „Fuchku“* (Fučku), vu *Zagrebu* 1735.

gasp. *Hilarion Gasparotti*: cvet sveteh ali življenje i čini svetcev, prvā strana. (Po *Kukuljevićevoj* bibliografiji hrvatskoj štampana je ta knjiga u *Gradcu* god. 1752. Eksemplar, kojim sam se ja služio, nije cio niti podpun: iztrgnuti su amo tamo listovi, a sīze do pag. 966. Prva se strana završuje pag. 937 ovako: IesV CručlIXo & tIbI ô MarIa: VobIs InCōLae CVrIae CoeLestIs opVs hoC offertVr, a za tim sledi „priložek k prvoj strani za tri fašenske dneve prodeke zadržavajući).

greg. *Horvacka* od *Kristuševoga* narodjenja vittia od patra *Gregura Kapucina*, vu *Zagrebu* 1800.

- izb.* Izbor dugovánjh vsakovrstnéh po „Tomáshu Miklóushich“ (Miklošič), vu Zagrebu 1821.
- lad.* Joannis bapt. *Lalangue* medicina ruralis iliti vračtva ladanjska, prva stran vu Varašdinu 1776.
- mat.* Sermones morales super totius anni dominicas Joannis bapt. Čampadelli jam per a. r. d. Balthasarem *Mattakovich* ex italico in vernaculum vulgare croaticum traducti, pars prima, Zagrabiae, 1770.
- petr.* Petrica Kerempuh . . po Jakobu *Lovrenchich* 1834 vu Varašdinu.
- pup.* Joann. bapt. *Lalangue*: brevis institutio de re obstetritia iliti kratek navuk od meštrie pupkorezne, vu Zagrebu 1801.
- reš* Pet kamenov preče Davidove stolnačeni po pet prodečtvih od patra Antona Vieira, sada pak iz latinskoga na horvacki jezik prenešeni po „Juraju *Reessu*“ (= Réšu), vu Zagrebu 1764 (Ima strana 241, ali su pogrješno na kraju zadnji listovi paginovani).
- rod.* Rodbinstvo, jedan veseloigrokaz vu peterom dogodu iz nemškoga na horvacki jezik prenešen po Jak. *Lovrenchich*, vu Varašdinu 1822.
- svil* Navuk od morveh vurednosti i *svilneh* kukcev hranjenja od opata Ludviga *Mitterpachera*, vu Budimu 1823.
- škol.* Škola Kristuševa krščanskoga navuka obilno puna po *Juraju Mulich*, vu Zagrebu 1744.
- vrač.* Razlaganje sveteh evangeliumov po Josefu „*Vrachan*“ II. III. i IV. kniga vu Varašdinu 1823.
- zagr.* *Stefana Zagrebca* kap. Hrana duhovna . . prodečtva za nedelje trojačke; vu Zagrebu 1734. (rabio mi je poderan i nepodpun eksemplar).

